

121571111

PAVLI PRINCIPIS DE
 LA SCALA ET HVN, MARCHIONIS
 VERONAE &c. DOMINI CREVTZBVRGI PRVS-
 SIAE, PRIMI TOMI MISCELLANEORVM, DE RERVN
 caussis & successibus atq; secretiori methodo ibidem
 expressa, effigies ac exemplar, nimirum, vaticiniorum
 & imaginum Ioachimi Abbatis Florentis Calabriae, &
 Anselmi Episcopi Marsichani, super statu summorum
 Pontificum Rhomanæ Ecclesiæ, contra falsam, ini-
 quam, vanam, confictam & seditiosam cuiusdam Pseu-
 domagi, quæ nuper nomine Theophrasti Paracelsi
 in lucem prodijt, pseudomagicam expoli-
 tionem, vera, certa, & indubitata
 explanatio.

Bibliotheca

Historia sci

Schol.

Diad.

COLONIAE AGRIPPINAE,
 Ex Officina Typographica Theodori Gramineri.
 ANNO M. D. LXX.

EPIGRAMMA
BERNARDI MOLLERI IN PONTIFICVM RHO-
MANORVM VATICINIA D. PAVLI SCALIGERI
Principis opera iam emendata, & ad primi autho-
ris mentem in lucem traducta.

P Rodiæ effictio Paracelsi nomine codex:
Pontificum codex vaticinatur opus.
Pontificum pictura manet, glossema recessit:
Nec peras libro qua fuit ante, datur.
Mente sis auctoru quantum mutatus ab ipsa,
Qui lucet us vidit luxa, videre potest.
Hac sunt hareseos, sunt docti crimina scurra,
Ad libitum filo ducere cuncta suo.
Ex cerebro promunt, quod vult infanda malorum
Ilias, & proprium fallere scurra cupit.
Dant terras celo: mus aut quadrata torundiu:
Et nocua miscens arte profana sacru.
Scaliger incedit recto qui limite rectus,
Ex postliminio triste reduxit opus.
Corrigit expulso Paracelsi nomine librum:
Rursus & auctoris tradidit ipse suum.
Magni Pontificum: quia res cognoscere refert,
Hac igitur docti iure legenda reor.
Vade liber: vasto tradit te Scaliger orbi:
Liber & auspicio Casaris esto liber.
Mæcenate nihil fias si Casare maius,
Quid tum Scaligero latius esse purem?
Et cum Scaligero melius quid Principe, donec
Austrias Austriaco viues in orbe domus?
Tuq; pater patria Casar, tu maxime rerum,
Scaligeri tandem Principi esto memor.
Dum te Spæra tenet poteris prodesse: nec obste
Religio: vincit religione pares.
Suscipe Pontifices, & eorum suscipe formas:
Suscipe Scaligeri munera: sume librum.
Sumo vitum: miseri nihil a sperare labores.
Principe nil misero tristius esse puto.
Hi tua (crede mihi) studys, non pro, r:is quaris:
Ausoniam quaris restituisti: fidem.

INVICTISSIMO

INVICTISSIMO GLO-
RIOSISSIMOQUE SACRI RHOMANI
IMPERII IMPERATORI, CAESARI, DIVO

MAXIMILIANO HVIVS NOMINIS SECVNDO, RE-

gi totius Orientis, Patri Patriæ, Catholico, felici,

augusto. Paulus Princeps de la Scala &

Hun, &c. se supplex

commendat.

Sextus iam agitur annus, Cæsar Opt. Max. quòd ad Ecclesiæ Rhomanæ cōmodum, & tuum emolumētum procurandum & promouendum, Prussia ablegatus sum. Quod ubi animaduertissent Catholice religionis aduersarij, omnes artes suas coniunxerunt, quibus impedirent propositum: omnemque idcirco lapidem mouerunt, vt falsa criminatione, & nefaria delatione, in odium & tuū, & Regis adducerer, atq; legatus, publica regis securitate munitus, inauditus, non citatus, indefensus, contra iura legationis, omniumq; populorum leges & consuetudines, proscriberer. Itaque vt hominum consceleratorum, tetram atque immanem, & omni supplicio vindicandam coniurationem, libidiné & tyrānidem, intellexi, mox publicis typis subieci meam apologiam, atque editam in lucem Regi transmisi, meq; à maximo, quod mihi ab impijs hominibus obiebatur, crimine excusau, illorumq; vĕsaniam ita cōfutaui, vt vniuersa Europa facile meis partibus subscriberet. Cæterum preces meæ maximis & continuis cla-

moribus effusæ, nullam mihi hactenus salutem impetrarunt: neq; iam quicquam proficio subsidium iuris implorando. Conuerti igitur animum ad te, & nomen tuum iam aliquoties in clamaui: sed neque tu aures ad voces meas supplices, & queribundas adhibuisti. Inuocaui tandem optimorum virorum præsidium, qui causam meam & legationem dispicerent, & Reuerendissimo Domino, Ioanni è Comitibus de Hoya, Episcopo & Principi Monasteriensi Catholico, docto, prudenti, & Sacræ Rhomanæ Ecclesiæ, atq; nominis tui studiosissimo præfuli, fidem facerent: illeq; deinde re cognita, & tibi, & Pontifici maximo, & Regi, & Senatui, & ordinibus Regni, sicut ex adiuncto literarum exemplari, apparet, innocentiam & legationem meam retegeret. Ego postremò pro Colophone Miscellanca de rerum causis, tuo nomini dicaui, & Nasi calumnias dilui, & ad Cardinalem atque Senatum de instauranda Rhomanæ Ecclesiæ doctrina scripsi, vnde nulla difficultate meâ erga te & Ecclesiam Rhomanâ, fidem & obseruantiam intelligere poteris: quibus etiam addidi hisce diebus vaticiniorum Ioachimi & Anselmi de statu Rhomanorum Pontificum, contra cuiusdam Magi proteruiam, tibi haud ingrata explanationem: quam & ipsam tuo numini nuncupo, consecro, & religiosam illam dedicationem, denuò & me quoq; totum etiam atq; etiâ tuis commodis defero, summaque religione deuincio, obsequio do, atq; in perpetuum constituo. His omnibus puto aduersus te satis animi mei candorem, reuerentiam, & fidem, & mendacia hominum amētissimorum, quibus in hæc mala fortunarumq; angustias præcipitatus

cipitatus, sum constare: vt nō videam quid obesse pos-
 sit, quo minus veterem illam tuam erga me clementi-
 am, quam tanto opere nullam intermittens occasionem
 maxima cum humilitate imploro, exorem. Exaudi er-
 go voces meas Pater Patriæ vnice, percipe quæso pre-
 ces meas, attēde verba & clamorem meum, Rex meus,
 & Imperator meus. Sanè tantò magis me exaudire de-
 bes, quantò maior inde ad Ecclesiam, Imperium, et re-
 gnum tuum, salus, commodum, & incrementū redit.
 Quid obsecro maius et gratius tibi contingere poterit,
 quàm pax et tranquillitas Ecclesiæ, hæresum extermi-
 natio, et regni tui iustum et honestum augmentum?
 Non putes te hæc vllis Comitijs, vllis Cōcilijs, tot sum-
 ptibus, tot laboribus, et periculis coactis, cōsequi pos-
 se: legatione mea fortè facilius, quod aio, eluxisset. Ver-
 ba, quæ profero, mea non sunt: probari possunt: neque
 aliud scripta mea omnia sonant. Proinde cū et ad te,
 et ad Ecclesiam tantum emolumentum, ex mea legatione
 redeat, et ego propter eam tantis malorum fluctibus op-
 primar, ne quæso differ auxilium tuū, quin potius ac-
 curre ad supplicem tuæ clementiæ, extrahere me ex pro-
 fundis gurgitibus calamitatum, quibus innocens absor-
 beor: eripe vitam meam de manibus ficariorū, animam
 meam ab omnibus proiectam et derelictam, è canū ra-
 bidorum faucibus eripe: erue me ex ore cruēto leonū,
 defende salutem meam, ab impetu hominum imma-
 nium et ferorum: restitue innocētiam meam Prussiae,
 impartire mihi tuas hortatorias, et commendatitias ad
 regem Polonię affinem tuum, dominum meum Cle-
 mentissimum, et effice, vt mihi in Prussia ius et fortu-

EPISTOLA

næ meæ reddantur, & in legum violatores animaduertatur. agè tuum priuilegium habeam, quo typographicas infidias reprimere & libros pro defensione Ecclesię Rhomanę cõscriptos excudere valeã. tum tua & Pontificia & regia authoritate liceat mihi nulla vi interpellante omnes Vniuersitates & Conuentus lustrare, omnesq; Ecclesię Rhomanę hostes ad publicum certamē, vita interposita, prouocare, (neq; enim illi se aliud expetere profitentur) senties demum quid hæc res, & Ecclesię, & tibi, & vniuersæ Reipub. Christianę salutis, commodi, laudis, & glorię perpetuæ atq; sempiternæ sit allatura. Plura in eandem sentētiã ex Miscellaneis & Vaticanis istis intelligere poteris. Tuũ iam est optime Cæsar, in re tã ardua & vniuerso orbi vtili ac necessaria ocyus deliberare, et in fonti prospicere, Ecclesię & tui imperij vtilitati consulere, & debitas pœnas ab impijs tyrannis repetere. Hac ratione efficies profectò, vt et religio et sanctitas in animis mortalium recipiant antiquum dignitatis locum: & populus maximo consensu excitabitur, ad colendum & venerãdum summa pietate nomen Dei: et ego nullo tempore tanti beneficij memoriam deponam, te semper ac nomen tuum splendidissimum celebrabo, inter omnes pios & Christiani nominis cultores: atque ad Deum Opt. Max. preces ardenti pietate incensas, fundere nunquam intermittam, quò extet monumentum in te diuinæ bonitatis admirabile atque semper durans, tuq; res diuinas cõtemplari, iustitiam colere, & humanã societatem tueri, totamq; viuēdi rationem in modestia, & animi magnitudine atque in rerum humanarum contemptione & despicientia

N V N C V P A T O R I A .

despicientia, & in omni virtute ponere perpetuò valeas, ac animum in corpore, intelligentiam conclusam in animo, ita dirigere, vt in terris iustè cum fide ac pietate viuens, ad cœlum migres & secum beatus æuum agas sempiternum Amen. Quod superest Cæsar inclute, faxit Deus, vt tibi Comitia, quæ iam celebras, ex animi tui sententia succedant, tuq; diu Catholicus, augustus, felix, saluus & incolumis valeas, & me clementi responso digneris. Datum Monasterij 3. Id. Iulij 1570.

SEQVITVR EXEMPLAR LITERARVM,

Reuere[n]dis[simi], ac Illustris[simi] Præfulis, domini Ioannis à Comitib. de Hoya, Dei & Apostolicæ sedis gratia Episcopi et Principis Monasteriësis, administratoris Osnaburgësis et Paderbornensis diocesiũ, vigilantis[simi], doctis[simi] et catholicis[simi], ad Pium quintum Pontificem Rhomanæ et vniuersalis Ecclesiæ optimũ maximum: Maximilianũ secundum Imperatorem Cæsarem gloriosis[simũ]: Sigismundum Augustum regem Poloniae potentis[simum]: Stanislaum Hosium Cardinalem et Episcopũ Vvarmiësem: Jacobum Vckainski Archiepiscopum Gnesnensem, legatum natum, et regni Poloniae primatem: N. Padnierski, Episcopum Craouiensem: Stanislaum Karnkoroski Episcopum Vula distlauensem et Pomeraniæ: Adamũ Konarski Episcopum Pofnaniësem: Petrum Misckouuski Episcopum Plocensem: Franciscum Crasinki præpositum Plocensem, regni Poloniae vicecancellarium, præfules dignis[simos].

SANCTIS-

SANCTISSIMO AC BEATISSIMO IN
CHRISTO PATRI AC DOMINO, DOMINO PIO, EIVS NO-
minis Quinto, Sanctæ Rhomanæ ac Vniuersalis Ecclesiæ Pontifici Opt.
Max. Domino nostro clementissimo.

Sanctissime ac Beatissime Pater Domine
mi clementissime.

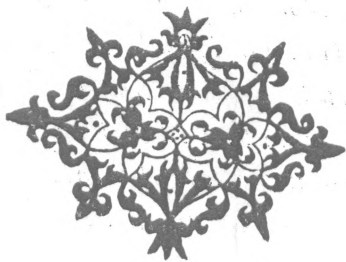
Esquiannus iam est, quod ad petitionem Illustris
Domini Pauli Scaligeri, intercessorias literas no-
stras, ad Serenissimū Poloniæ Regem Dominum
& amicum nostrum charissimum ac obseruādis-
simum dedimus, quibus deprecabamur, vt ipsi tu-
to, in Regno, & statibus Serenissimæ Celsitud. suæ, quibus, cū
legationis publicæ munere fungeretur præter culpam eiectus, ac
denudatus est, causam suam contra insultantes aduersarios age-
re, defendere, & prosequi liceret. Et cū is nobiscum in non exi-
gua expectatione fuisset, nostras suasque preces, tantum apud
Serenissimam Celsitudinem suam potuisse valere, vt proscriptio-
ne abolita & cassa, ipsi accessus tutus, suæq; innocentie & caus-
sæ defensio pateret publicè: nihilominus querulenter nobis expo-
suit, se à Serenissima Celsitudine sua, nihil responsi accepisse ha-
ctenus, nec se mirari satis posse: imò animo planè angi, quod &
Serenissima Celsitudo sua etiam ne ad nos quidem rescribere,
suamq; voluntatem & declarationem patefacere sit dignata.
Quæ res, cū ipsi in detrimentum vergat summum, & mora, qua
premitur, S. R. Ecclesiæ, propter quam ablegatus fuit, & cui
studium, industriam, fidem & omnem suam operam impendit,
parum sit fructuosa: denuò nos cohortatus est, & studiosè roga-
uit, vt deprecationem nostram ad Serenissimam Cels. suam, non
tam propter illius causam, quàm S. R. E. commodum, & vtili-
tatem maximam, quam hinc illam omnino percepturam cogno-
uimus,

uimus, ipsi impartiremur, quo scilicet Ecclesie, ac innocentie & defensionis sue intuitu, regnum, ducatus, status, prouincię, & demum Sereniss. Celsit. sue omnes patefactę ipsi, ac tutę essent. Id uerò à Sereniss. Cels. sua, ut peteremus confidentius, sua effecit innocentia, & fide dignorum quorundam uirorum preclara testimonio publica, quibus nos edocuit, ipsi status sui questionem, non solum iniquę, & petulanter motam, sed causa incognita, eoque absente & legatum agente, ab aduersarijs omnia sinistrę tentata, parata, & proscriptionem summo sui & Rhomanę Ecclesie incommodo proclamata fuisse. Itaque non diffidimus serenissimam Cels. suam non solum sponte, tanto ac tam eximie eruditionis pietatis, & fidei Catholicę additissimo viro, ac propugnatori acerrimo, benefacturam, sed clementi & beneuolę animo passuram etiam esse, ut ipsi liceat regnum, terras, & dominia Sereniss. Cels. sue uniuersa, tuto & absque periculo ingredi, suamq; causam de iure tutari, & Ecclesie Rhomanę emolumentum per legationem sibi iniunctam prouehere. Quo autem id fiat significantius, & is præter hæc omnia, etiam à Sereniss. Cels. sua, antequam quid contra ipsum statuatur amplius postlimini iure planę restituatur, omniq; studio ac beneuolentia iuuetur, submissę oramus beatitudinem uestram, ut istius rei consequendę, in nostri & sui gratiam sanctitas uestra simul hortator sit, atque domino Scaligero, suas itidem hortatorias & commendatitias impartiat, ac pro illo clementissimę intercedere dignetur. Id ea qua est affectus obseruantia erga sedem Apostolicam promerbitur. Quod super est sanctitati & beatitudini uestrę, ad multos annos omnia prospera precamur, & nos eidem deuotissimę commendamus, suamq; desuper expectamus clemētem responsionem.

Ex Iburgo 9 Kalend. Martij, 1570.

Literas ad Cæsarem & regem, mutatis mutandis, per omnia
eiusdem cum pontificijs tenoris, ordinis, formæ, & continuatio-
nis, Episcopus iussit fieri: sed ne ille quidem, quæ ad Poloniæ præ-
sules sunt datæ, nisi conclusione differunt: videlicet, Reuerendis-
simam, D. V. studiose rogamus, vt nobiscum apud Serenissimam
Cels. suã deprecator & intercessor, ac promotor sit, & nostra of-
ficia sibi quàm paratissima ducat. Valeat R. D. V. cui ad mul-
tos annos omnia precamur prospera, & suam de super expe-
ctamus beneuolam responsionem. Datum ex arce no-
stra Iburg. vt supra. Subscripsit Princeps,
& Secretarius Laurentius
Scradæus.

AD

AD ZOILVM.

*Hæc quicumque cupis rabie temerare canina,
Ne, precor, occulto sub lare clausus agas.
Si tibi quid Pallas tribuit, si doctus Apollo,
Dentur ab ingenio publica scripta tuo.
Sin minus, at tacitis me perges ledere sannis,
Zoile: non tecum sic ego tectus agam.*

* * 2 APPEN-

APPENDIX AD ZOILVM, ET
ad vniuersas Sectas.

Vol si verò quid est Zoile, quemadmodum non potest non aliquid esse, quod sugillare, & calumniari in hoc opere valeas: cum nullum sit remedium aduersus morsus Sycophantæ: Ecce vt veritas, & fidei meæ fundamenta, quibus sanctam, Catholicam, Apostolicam, & quidem Rhomanam Ecclesiam colo, tantò magis elucescat, non tibi hæc mea scripta modo, sed me quoque ipsum, quocunque in loco in arenam mecum omnibus tuis sectarijs descendere voles, siue Rhomæ coram summo Pontifice, & Reuerendissimo cœtu Cardinalium, siue Viennæ Austriæ, coram gloriosissimo Imperatore, eiusque sanctissima Repub. siue Lutetiæ Parisiorum, siue Cracouiæ Polonorum, coram Serenis. & Christianis. regibus & vtriusque cum Aulæ, tum Academiæ, amplissimo confesso, siue Colonia Agrippinæ, coram omnibus vniuersi Imperij Illustris. Electoribus, Principibus, & prudentissimis Senatibus, siue malueris Vvitebergæ Saxonum, aut in quacunque Europæ Academia, Deo fauente, offero: paratissimus, si causa cecidero, cadere & vita, vt & tu, & tui consecutores consequamini vitam: ea tamen ratione, vt id mihi nulla vi interpellante præstare liceat. Datum Monasterij nono Kalend. Augusti, 1570.

PAV-

PAVLI PRINCIPIS DE
LA SCALA ET HVN', MARCHIONIS
VERONAE, &c. DOMINI CREVTZBVRGI PRVS-
SIAE, PRIMI TOMI MISCELLANEORVM, DE RERV
causis & successibus atq; secretiori methodo ibidem
expressa effigies ac exemplar, nimirum vaticiniorum
& imaginum Ioachimi Abbatis Florentis Calabriae, &
Anselmi Episcopi Marsichani, super statu summorum
Pontificum Rhomanæ Ecclesiæ, contra falsam, ini-
quam, vanam, confictam & seditiosam cuiusdam Pseu-
domagi, quæ nuper nomine Theophrasti Paracelsi
in lucem prodijt, pseudomagicam exposi-
tionem vera, certa, & indubitata
explanatio.

VATICINIUM PRIMVM.

IOACHIM ABBAS.

Stellas congregabit, vt luceant in firmamento cœli. Ascende calue vt amplius decalueris, qui non vereris decaluare sponsam, vt comam vrsæ nutrias: vade & pasc columbam granis purissimis à fera pessima conculcandis: sed caue ne fatua pietate delusus, grana infecta, quibus vrsam pascis, columbæ propines, ne tali cibo infecta grauiter infirmetur, tardè & difficulter curanda.

PAVLVS SCALIGER.

Paracelsus, siue quisquis ille sit Pseudomagus, qui imagines ex Ioachimi Abbatis & Anselmi Episcopi vaticinijs confectas, & vt ille ait, olim Nurenbergæ repertas, se ex fundatissimo verae Magie vaticinio deduxisse & exposuisse profitetur, splendidissime mentitur. Nam primam hanc imaginem dicit esse Rhomani Pontificis cum duobus vrsis, alteri per os monetam ingerentis. Ceterum Ioachimus ipsemet interpretatur non monetam sed grana esse. Ita istum pseudomagum aut solas imagines sine autoris adumbratione habuisse, consentaneum est, atq; pro sua libidine & interpretatum esse, & deprauasse: aut si adumbrationes illas vidit, exquisita quadam malitia & impostura magica: non tam magicè, quàm affectatè, libidinosè, nefariè, & mera vesania, atque crudelitate, Pseudomagicè tractasse & consultasse. Nihil dicam de stulto illo illius tripartito genere vaticiniorum, cum Astrologica prædictio, omnibus pjs suspecta sit, & Cacodæmonibus attributa: nisi fortè per Astrologicam diuinationem, necessitatem Physicam intelligat, quæ ad naturales effectus, & actiones pertinet, quam nemo prudens vnquam negauit, veluti quæ Geneseos libris abundè probatur, & quoq; lib. Regû cõfirmatur. Magica autem diuinatio, cuius ille facit mentionem, est nihil aliud, quàm quædam consequentiæ necessitas: scilicet Deum pœnas irrogare delictis: sed quando & quas, qualesq; huius Magiæ non est discernere: nisi aliam Magiam, cuius tamen ibi mentionem nullam facit, putet. De prophetia iam aliud est, hæc enim ad absolutam necessitatem spectat. Quod porro ad Matthei capitulum negat referri naturalia signa, sed & Solis & Lunæ amissionem luminis, pestem, terræ motum, famem &c. tantum figuratè intelligenda esse: huic Pseudomago repugnat concors omnium Catholicorum & vetustissimorum interpretum

sententia, putà Origenis, Augustini, Chrysostomi, Effrem, Hieronymi &c. qui & historicè & figuratè de extremo iudicio Christi & Apostolorum verba exponunt, sicut suo loco prolixius tractauimus. Neglectis igitur insani hominis opinionibus, ad rem veniamus, & quid nam voluerint Ioachimus & Anselmus iuxta propriam illorum interpretationem, & historicam atq; symboli-
 cam veritatē dignoscamus. Neq; verò curo quo genere illi diuinationis, an spiritalis, naturalis, artificiosi, popularis, an dīnati vsi sint, id quod nos Epistola de ratione prophetandi, & libris instit. Philosoph. exposuimus: hoc tantū vrgebimus ver. ane fuerint que prædixerint, & quid quomodōue portenderint. Iste autem Ioachimus natione Calaber fuit, & monachus ordinis sancti Benedicti, atq; in Florensi cænobio eiusdem professionis Abbas. Multa scripsit, & in omnibus ferme libris suis consuevit miscere prognostica. Commentatus est in Apocalypsim & Esaiam, Ieremiã &c. & contra Petrum Lumbar dum theologum librum composuit, qui postea Concilio Lateranensi reiectus est. Vixit tempore Urbani tertij, & anno Domini 1178 Verona eundem conuenit. Itaque primum Ioachimi vaticinium ad Papam quidem, sicut & reliqua omnia, refertur: sed longè diuersa ratione, quàm Pseudomagus interpretatur, qui putat per vrsos illos designari eos, qui Papæ adstant, eumq; dilacerandi potestatem habent, auroq; & argento corrumpuntur &c. Cæterum veritas rei talis est, hunc Ioachimum vaticinatum esse, de primo qui sequeretur Pontifice ex familia Vrsina. Quod præter alios Theolosphorus de Cusentia presbyter & eremita libro, quem anno Domini 1386. de statu Ecclesiæ scripsit, fol. 8. testatur, inquit hæc vaticinia à Nicolao tertio ex ordine cœpisse. Is ergo erat Ioānes de Vrsinis Caietanus nuncupatus, deinde Nicolaus tertius Papa declaratus & inauguratus anno 1277. Appellat illum caluum, amplius decal-
 uandum.

uandum, propterea quòd nò verebatur decaluare sponfam, id est spoliare Romanam Ecclesiam, cuius Episcopus esset, vt eoriam vrsæ nutritet, id est familie Vrsine prospiceret. Nihil enim in Pontificatu duxit antiquius, quam Caroli Siciliæ regis potentiam imminuere, & Itellas congregare, quò faceret in firmamento cœli, id est potentia superare reliquas Rhomanorum familias. Duos promde vrsos ad eam rem nutrit, id est, duos nepotes Bertholdum Vrsinum, & Latinum Cardinalem, ad fastigia rerum euexit: illum comitem Rhomandiolæ, hunc Hetruriæ Legatum constituens, quorum opera voti compos fieret. Dum ergo Regem nimis persequeretur, & suos nimis amaret, multaq; eis condonaret, multa etiam Ecclesiæ decedebat, & ille caluus decaluabatur. Quapropter inquit, Vade & pasce columbam, id est Catholicam Ecclesiam, granis purissimis, id est purissima & optima religione, pietate, proposito & intentione: quo nomine, cum literis & nuncijs Rudolphi Imp. recepit omnem Rhomandiolam pro Ecclesia, atque etiam Bononiam, & Hetruriam omnē opulentissimas & feracissimas provincias: sed à fera pessima còculcandas, hoc est à duobus prædictis Vrsis, qui illas ab Ecclesia abalienarunt. Idcirco monet Pontificem, ne fatua, id est ficta pietate delusus grana infecta, id est bona Ecclesiæ abalienata, quibus vrsam pasceret, columbæ propinaret, hoc est Ecclesiæ vniuersali obedientiam, & pietatem simularet, atque eiusmodi cibo illam ad infirmitatem vsq; quæ difficile curari posset, inficeret, scilicet rerum orbis Christiani damno atque incommodo magno: vnde tandem odium non tam patrum, quam populorum incurrit. Huic enim Pontifici in animo fuerat, duos Reges creare, vtrumq; Vrsinum: quorum alterum Hetruriæ, alterum Lombardiæ præficeret: qui inde Theutonicos partem Alpium incolentes, hinc Gallos Sicili-

am & regnum Neapolitanum tenentes, armis in officio continerent. Ut verò id ei facere liceret, Petro Aragonum Regi persuaserat, ut iure hereditario Cōstantiæ uxori suæ regnum Siciliae repetere anniteretur. Senatoriam autem dignitatem ipse à Carolo ad se transtulit: vetuitq; perpetuo edicto, ne quis rex aut princeps magistratum ipsum petere, aut obire auderet. Quocirca nepos Latinus Cardinalis in Hetruria Legatus, restitutus vbiq; Gibellinis, Florentiæ ac in cæteris Hetruriæ vrbibus pro arbitrio animi magistratus imposuit. Munus verò Senatorium, quod principibus & regibus demandari consueuerat, ipse solus obiuit. Suos ita amavit, ut aliunde raperet, quod eis condonaret. Nam quibusdam nobilibus Rhomanis castella vi abstulit, ac suis dono dedit: maxime verò Surianum. Itaque imaginis huius bic est sensus, Seges spicis vberibus & crebris in sinistra manu super quam columba sedit, sunt bona Ecclesiæ, quæ Ecclesia per columbam significatur. Huius segetis grana, id est fructum bonorum Ecclesiasticorum, tradit dextra manu duobus vrlis, id est largè munificè & liberaliter confert duobus nepotibus, ut luceât in firmamento cœli, id est ut regia dignitate præfulgeant, super segetem & columbam, id est fines Italiæ siue Ecclesiæ, quos defendant aduersus Theutones & Gallos, ut dictum est. Vnde manifestè apparet, hanc primam prædictionem Abbatis non ad omnes Pontifices, sed ad hunc solū Nicolaum tertium pertinere, & arrogantem hunc, atque adulterinū Magum, non tam erroris, quàm splendidissimi mendacij, & certissimæ ignorantie veræ magiæ, conuinci. Hæc ita esse, qui vitā Nicolai tertij inspiciat, intelliget, & imposturā Pseudomagi nulla difficultate deprehendet. Quòd autem in hoc Pontifice præter summas virtutes & laudes illius, historijs proditas, quoq; hæc & alia quædam, sicut & in multis alijs, vitia deprehendantur, non

non Pontificatui, neque ulli alie rei id tribui debet quàm peccatis populi. Deus enim facit regnare hominem hypocritam, propter peccata populi. Iob. 34. Ideoq; nos etiam Petrus Apostolus in prima sua epistola cap. 2. docet subditos esse oportere cuius humane creaturæ propter Dominum, siue regi tanquam præcellenti, siue præsidibus non solum bonis ac humanis verùm etiam prauis. Qui enim potestati resistit Deo resistit. Rom. 13. Merito quoque illis obtemperandum est, tanquam reddituris rationem, pro ouibus suis. Quoniam inquit Apostolus, Obedite præpositis vestris, & subiaceate eis. Ipsi enim peruisgilant, quasi rationem pro animabus vestris reddituri, ut cum gaudio hoc faciant, & non gementes, hoc enim non expedit vobis. Heb. 13. Ita q; iste Pseudomagus, & omnes illius consecutores, tanquam hæretici fugiendi sunt, qui tam iniquis & cogitatis ineptis, atq; imposturis plebem decipiunt, totq; turbulentis erroribus homines palantes implicat, & in magistratum concitant, & Pontifices maximos in odiũ & contemptum populi adducunt. Imitatores enim sunt vetustissimorum hæreticorum, videlicet Hydroparastarum, Templariorum, Fraticellorum, Valdèsium, Begardorum, Beguinarum & similium. An propterea Israel damnandus est, quòd Saul rex etiam à Deo delectus, & prophetiæ spiritu decoratus, tandem inobediens Deo factus, & spiritu maligno agitatus, Dauidem seruum Dei, regem propheticum, tanta atrocitate, & crudelitate insectatus sit? An propterea fugienda est religio Mosaica, aut regis vatis scripta damnanda, quòd Dauid, qui dictus est vir secundum cor Dei, adulteriũ homicidio copulauerit? An ideo fugienda est Cathedra Moysis, & damnanda scripta Salomonis, quòd videamus Salomonem, cui in principio regni Deus dederat sapientiam ultra mortales omnes, eò dementia perductum esse, ut peregrinis simulacris immolaret? Idem fecit successor illius Ieroboam, qui vitulos aureos

los aureos cōflatiles in Dan & Nephtalim posuit, & idololatra, pessimus populū Israel ad idololatriā induxit, vnde totius populi Israel destructio secuta est: & diuisus est vniuersus Israel à domo David, nec secutus est quisq̄ domum David, nisi tribus Iuda, & tribus Benjamin: an propterea igitur fugiēda erat domus David? Ita & hodie potior pars Europæ, & vniuersa Asia, & Aphrica partim heresi infecta, partim infidelitate circumsepta, diuisa est à sede Petri: Ille nō sedes Petri mala erit: certè non plus quàm Domus David, quam decem tribus dereliquerunt. Sed neque reges Iuda peccatis caruerunt. Roboam enim succedens Salomoni in regno, sed non in sapientia, spreto seniorum consilio, per adolescentum temeritatem conturbans populum duas tantum tribus retinuit, & ita diuisa Monarchia David, nec vnquam postea instaurata est. Huic successit Abia filius, qui & ipse peccata parentis peccatis suis cumulauit: An propterea detestandum erat regnum Iuda? Asa successor Abiæ licet per annos. 36. morem gesserit Deo & idola ex domo patris sui David abstulerit, tādē verò & ipse fœdus cum rege Syriæ percutiens displicuit Domino. Iosaphat quoq; (bonus aliās) impijs regibus Israel quandoq; præstitit auxilium. Ioram succedens pessimus fuit, & occidit fratres suos, & vestigia regum Israel secutus est. Ochozias filius, patris similis extitit. Ioas successor à Iorade Pontifice rex constitutus, cunctis diebus Ioradis rectè vixit, quo mortuo & ipse desijt esse bonus, & lapidari iussit Zachariam. Amasias successor, post bona initia malum habuit finem, qui etiam Deos Seyr adorauit. Ozias Amasias filius, benè quidem coram Domino incesit, sacerdotium tamen vi sibi vsurpauit, sub Azaria pontifice: idcirco lepra percussus, & regno deiectus fuit, atque pro ipso Ioatham filius regnauit. Achas filius Ioathæ pessimus fuit idolo latra. Ezechias filius optimus equidem: sed etiam hic, siue propter elationem, siue propter

propter elationem, siue propter ægritudinem ad mortem vsque valetudinarius fuit. Manasses filius Ezechie pessimus fuit idololatra, & prophetas occidit, licet postea pœnitentia ductus, veniam obtinuerit. Amon filius patrem imitatus est quidem in vitijs, sed non in pœnitentia. Iosias successor pius & optimus diuinæ legis per omnia fuit sectator. Cæterum & ipse peccauit, quia contra voluntatem Domini pugnavit aduersus regem Aegypti. Ioathas successor totus malus fuit. Iechonias successor & ipse malus fuit: Sedechias successor tertius filius Iosie, & ultimus regum Iuda & Ierusalem, quoq; malus per omnia fuit, atq; ideo quia non audiuit Ieremiam prophetam, perijt, & omnis Iuda cum eo, abductus est in Babylonem, cui & oculi sunt eruti, & filij occisi, & vniuersus populus à Chaldeis trucidatus: & qui gladium effugerant, in seruitutem redacti sunt Chaldeorum. Atque hæc series regum Iuda, est linea Christi, in qua nemo peccatis, pauci idololatria caruerūt: an propterea regnum Iuda abijciendum, aut linea Christi, quasi inde Messias non promanaret, negligenda erat? Ita fac pontifices omnes mali sunt, an ideo pontificatus malus? Nihil dicam de pontificibus, qui præcesserunt vaticinia Ioachim, & Anselmi equidem sanctissimis tum Martyribus, tum Confessoribus: hos solos inspicias, qui his vaticinijs describuntur, nulla difficultate senties, longè plures bonos fuisse pontifices Rhomanos, quam reges Iuda. Quare sicut propter malos reges, regnum non erat malum: ita propter quosdam malos pontifices, pontificatus minimè censendus est malus. Post reditum autem populi Israel de Babylone, exactis regibus, pontifices & duces in augurabantur, qui modus vsque ad Herodem seruatus est: vt videlicet summi sacerdotes tenerent primatum, duces vero essent substituti, semper tamen duces erāt de tribu Iuda, iuxta prophetiam Iacob, Non auferetur sceptrum Iuda, & dux de femore eius. Quorum

primus pontifex Ihesus, & Dux Zorobabel. Hunc Ducem secutus est Abiud, de quo & sequentibus vsq; ad Ioseph nihil habetur in scripturis, nisi quòd à Matth. eo numerantur ita: Abiud genuit Eliachim, qui Azar, qui Sadoch &c: Quocirca gesta illorum debite cognosci nequeunt. Ex pontificibus autem Ihesum secutus est Ioachim, & Elizaphat boni, Iudas sanctus quidē, sed multis seditionibus agitatus. Ioannes quintus pontifex Hebræorum, & filius Iudæ, fratrem Ihesum, qui ad pontificatum aspirabat, occidit. Iudas sextus pōtifex optimus fuit. Onias filius & ipse bonus & pacificus. Simon filius Oniæ cognomine iustus. Eleazarus, Ptolem. eo Philadelpho iubente 72. legis interpretes in Alexandriam misit. Onias filius Simonis secundus. II. Hebræorū pontifex mente parvulus, pecunijs auarus. Quamobrem tota penè Iudæa periclitata est, quòd zelo auaritiæ negauerit tributa Evergeti Aegypti regi. Simon filius Oniæ. 21. Pont. bonus. Onias magnus Simonis filius, qui fugiēs tyrannidem Antiochi, in Aegypto exstruxit templum simile Ierosolymitano, grauitè peccauit. Simō filius Oniæ bonus, habuit tres filios, Oniam, Ihesum, & Ioannem, qui postea ad tres principatus sacerdotij peruenerunt. Onias fuit pius, qui tandem ab Andronico occisus est. Iohannes genuit Mathatiam sacerdotem, qui habuit quinq; filios, Iudam, Ionathā, Simonem, Eleazarū & Ioannem. Mathatias autē sacerdos, non fuit pontifex. Quia Demetrius Sother, Syriæ & Asia rex, filius Seleuci, occiso Antiocha Eupatore, & Lysia tutore, Alchimū pōtificem cōstituit, cum quo Bachides missus Ierosolymam, multos Iudæorū occidit. Huic se Iudas Malchabæus filius Mathatiæ opposuit, & Nichanorē occidit. Hic Iudas fuit vir bellicosissimus, & fortissimus, & tantus triūphator, vt Israel nec ante se, nec post se parē habuerit, cuius gloriosa facinora libris Machabæorū expressa sunt. Hic templū triennio profanatū, cum fratribus purgauit. Postremò tandem pro le-

ge Dei, cū tribus annis Pōtificatū administrasset, in bello cecidit. Huic successit Ionathas frater, & pōtifex & Dux Iudaeorū, non impar Iudæ fratri virtute, qui posteaq. 19. annos rexisset populū Iudaeorum, à Triphone dolose captus, cū filijs interficitur. Simon tandem succedit, frater Ionathæ, filius Mathatiæ, tertius Iudaeorum Dux, pariter & pontifex, qui sedit annis 8. religiosus & prudentissimus, & ipse nequiter à genero suo occisus. Iohannes Hircanus Simonis filius, à Ptolomæo duce in conuiuio Ierichi iure obtinuit Sacerdotium, idq. 23. annis gessit optimè. Hunc secutus est Aristobulus filius, & ipse bonus pontifex & Dux, à Rhomanis amicitia impetrauit: sedit annis 26, & multas seditiones à Phariseis & Essæis pertulit: tandem verò matrem cum duobus fratribus in vincula coniecit, primusq; diadema regni sibi inposuit, & fuit rex & sacerdos vno tantum anno: fratrem suum interfecit. Huic successit frater Alexander, rex & sacerdos, regnavitque annis 27. fratrem suum secundò à se genitum occidit: tertium regno priuatum secum viuere coegit: hic vsque adeò tyrannus fuit, vt spacio sex annorum mille seniores peremerit, octingentos quoq; vxoratos viros vnâ cum vxoribus ac liberis in plateis patibulis affixerit, qui eius crimina detestabantur. Hic habuit duos filios, Hircanum & Aristobulum, & post mortem regnum reliquit Alexandræ vxori, quæ plurimum apud populum gratia valebat. Itaque Hircanus filius Alexandri, vigesimustertius Iudaeorum pontifex à matre constituitur, qua mortua Aristobulus arma mouit aduersus fratrem Hircanum, illumq; in campis Ierichontinis vicit: Hircanus autem ad Aretham regem Arabum confugit, indeq; reuersus cum magno exercitu Ierosolymam obsedit. Visa hac fratrum dissensione, Scaurus soluit obsidionem ratus temporis commoditatem adesse, qua Iudæam tributariam Rhomanis subigeret. Quocirca Pompeius Ierosolymam veniens,

*in urbem Hircani factionibus receptus, templum expugnauit, & profanauit, licet inde nihil tulerit. Tandem Hircano de nouo principatum sacerdotij donauit, & Iudæam sub tributo constituit, Aristobulum cum duobus filijs Alexandro & Antigono, totidemq; filiabus, captiuos Rhomam abduxit. Alexander Aristobuli filius, dum cum patre Rhomam abduceretur, elapsus est, & Hircano patruo insidias tetendit: verum Antiochiæ à Scipione securi percussus perijt. Antigonus tertius frater, solus cum duobus filijs è captiuitate Rhomana euasit, & Cæsarea, Iudæaq; positus, Antipatrum Idumæum, virum strenuum, Iudææ procuratorem cōstituit, & rursus patruo suo Hircano regnum concessit: ita tamen vt non rex vocaretur. Antigonus ad Pachorum Parthorum regem confugit, & ibi vsq; ad obitum Cæsaris permansit: deinde urbem expugnauit, & comprehenso Hircano, aures illius dentibus truncauit. Quamobrem M. Anthonius astante Octauiano, Herodem regem Iudææ declarauit: qui violenter urbem ingressus, Antigonum comprehendit, & ad Anthonium in Antiochiam vincitum remisit: vbi securi & ipse percussus interijt. Atque hic est finis generis Asamoneorum, quod de familia sacerdotali fuerat: & regnum Iudææ, atque per successionem sacerdotium, vicina iam natiuitate Domini nostri Ihesu Christi, defecit. Et sic Mosis prophætia impleta est, Nō deficiet princeps de Iuda, nec dux de fœmoribus eius, donec veniat, cui repositum est, & ipse erit expectatio gentium. Iste Herodes Hircanum principem sacerdotum, & eius filium, qui patri in sacerdotio succedere debuerat, interfecit: scribas præterea omnes, postquam multa funesta scelera perpetrasset, ac diuinæ legis interpretes interemit. Paruos in Bethleem simili scelere, cum Ihesu Christi natiuitatem Magorū indicio cognouisset, peremit. Quo factò Herodes repente morbo intercutis percussus, & scatentibus toto corpore vermi-
bus misere*

bus miseram exalauit animam, quinque superstitibus filijs, scilicet Archelao, Herode Antipa, Antipatro, Lysania, & Philippo. Ex quibus quatuor fuere Tetrarchæ, vt ex Euangelio apparet. Deinde cum Valerius Rhomanus à Tiberio imperatore procurator in Iudæam missus fuit: is suscepto magistratu primus apud Iudæos pontificatum vendere cœpit: & dum præfuit multos pontifices successiue posuit & amouit. Et primò quidem Annam à sacerdotio amouens, Hismaelis Iabi cuiusdam filium pontificem designauit: sed & hunc non multò post abiciens, Eleazarum Annæ pontificis filium in sacerdotem surrogauit. Post annum autem, & hunc ab officio remouens, Simoni cuidam Cemitii filio, ministerium pontificatus tribuit, sed non amplius & ipse, quàm vnius anni spacio est perfunctus pontificatu. Quo amoto, tandè Caipham pontificem maximum constituit, virum arrogantem, & alienæ felicitatis inuidum. Hos autem duos pontifices Euangelista commemorat: quia captus Ihesus in horto continuò per satellites ad Annam primò ductus est, tanquam socerum Caiphæ, & tandem Annas misit eum ad Caipham. Hanc pontificum seriem ideo recitavi, vt Neopisti videant, etiam ex pontificibus semper plures fuisse malos, quàm bonos: non tamen propterea pontificatum, aut Cathedram Mosis fuisse reiiciendam, & funditus euertendam, quòd scribæ, & Pharisei, tam deprauatis & perditis moribus, fictaq; pietate, Christi acerrimi hostes ad mortem vsq; fuerint, Christus ipse testatur docens, eos in Cathedra Mosis sedentes audiendos esse, nec nisi eorum opera fugienda. Hic Christus illegitimis pontificibus, pecunia & malis artibus qui pontificatum consequuti fuerant, obtemperandum esse præcipit: & nos pontificibus in Cathedra Petri legitimè sedentibus minus obtemperabimus? nonne etiã prauis non tantùm bonis Petrus apostolus, vt supra retuli, iubet nos oportere subditos esse?

An propterea Apostolatus detestandus est, Quia Iudas apostolus existēs, Christū Iudæis tradidit? aut quia Petrus Apostolorū princeps, qui fortē vsq; ad mortis societatem animū professus est, ter Dominū suū abiuravit? aut quòd Paulus Christianos acerrimè insectatus sit? imò verò ordo Dei, verbū ipsius, & Ecclesie spiritus spectandus est: non personæ. Prophetavit Deus per Caiphā, quia anni illius pontifex erat: cui autē dubium, quin Caiphās homo perditissimus fuerit? nō idcirco Caiphās erat audiendus, quia Caiphās esset, sed quia pontifex, per quē Deus loquebatur. Quis est expert peccati? Ioannes apostolus Certē mendacē eum dicit, omnisq; veritatis expertem, qui se peccati labe immunē profitetur. Si ergo nō est, qui faciat bonū vsq; ad unū, vt quid igitur nos mutuis cōuicijs proscindimus? quid est, quòd alter alterum iudicamus? sanè non a liam ob causam, quā vt tandem nos ipsi iudicemur: tales enim certa manet cōdemnatio. Videamus oēs reges à Deo institutos, continuamq; Christi regalem lineam, & pontificum omnium, paucissimos profectō deprehendemus bonos, longè plures malos & idololātras: & tamen ex illis nasci Christus voluit, & eos, qui se morti adiudicarunt, audiendos esse docuit, in Cathedra Moysis sedentes: quantò magis ergo pontifices in Cathedra Petri sedentes audiendi erunt? si illi audiendi erant, quorum successio destruetā fuit, quorum sacerdotium finitum, quorum regnū defecerat: quantò magis ij audiendi sunt, quorum successio floret, quorum sacerdotium est sempiternum, vt regius vates psal. 109. testatur: quorum deniq; regnum sine fine manebit? Nam etiamsi temporibus Antichristi, cuius præcursores hodie plurimi conspiciuntur, obsecrabitur, aut consummatione seculi obliterabitur, tamen tantò clarius & infinitis modis præstantius redibit, instaurabitur, & elucescet. Mosaici sacerdotij & regni finem nobis & Iacob, & Moses prædixere: Christi autem regni & Sacerdotij, David te-

statur

statuatur perpetuum atque sempiternum fore ordinem, illumq; secundum præscriptum Melchisedeci. Itaque ex his omnibus liquido constat, Cathedram Petri omnino esse obseruandam, & in illa sedentes etiam malos, esse venerandos, propter ordinem per Christum instauratum Melchisedeci. Nam, ut dictum est, malos Pontifices & magistratus dat nobis Deus, propter peccata nostra. Nobis ergo & nostris peccatis malitiam vel pontificum, vel magistratum tribuamus, & non aut Pontificatui, aut Pontificibus, aut magistratui. Hodie verò pro dolor omnes se egregios spectatores præbent alienorum delictorum, suorum ne meminerunt quidem. Sed valeant hæc portenta, quæ certissimum idcirco manet exitium: valeat insanus Pseumagus cum sua emetita Magia, & portentosis figmentis, cuius insignis malitia, & clarissima impostura, vel ex quinto vaticinio patebit. Hic enim negat, Deum ex linea Papæ verbi Dei precones excitare. Adducit rationem: (puto Magicam si dijs placet) Quia Petrum & Andream ex reti piscium, & non ex Caiphæ, vel Annæ linea excitauit: atque ideo, inquit, multo minus ex linea Rhomani Pontificis, aut ex eius numero verbi sui concionatorem verum excitabit. At autor illarum figurarum, figura quinta dicit, Pontificem illum per eandem figuram designatam, benedictum fore, & in nomine Domini venturum, & sponsum legitimum sponsæ, id est Ecclesiæ Rhomanæ futurum, ut ibidem videre est. Deinde istius Pseudomagi magia, nescio ex qua sentina & cloaca flagitiorum desumpta, quam egregiè argumentetur, vel idiota secernere potest. Lex enim & Prophetæ vsque ad Christum: Euangelium à Christo initium habet, Lex à Mose. Sacrificij legalis ordo Leuiticus fuit: neque ex alia tribu, quam ex Leui sacerdotes veteris legis fiebant, qua finita, meritò & ordo finitus fuit. Cumque nouæ legis sacerdotium institueretur, quis non videt, non ex ordine Leuitico, sed

co, sed ex ordine Melchisedech, cuius Malachias meminuit, sumendos fuisse sacerdotes? Petrus ergo & Andreas, non propter Caiapham vel Annam, sed propter finem legis, & Leuitici ordinis adimpletionem, secundum ordinem Melchisedech à Christo sacerdote & summo Pontifice sacerdotes & Apostoli instituti sunt. Et siquidem hic ordo Melchisedech æternus est, dicit enim Psal. 110. Tu es sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech: quid insanit insanus Pseudomagus, & fore ait, ut sicut Leui ordo cessauit, ita cessaturum & ordinem Melchisedeci, & nescio quemnam alium subsecuturum comminiscitur? Quid igitur ait Malachias? Non est, inquit, mihi voluntas in vobis, dicit Dominus omnipotens, & sacrificium non accipiam de manibus vestris. Quoniam ab ortu Solis vsque ad occasum nomen meum glorificatur inter gentes, & in omni loco incensum offertur nomini meo, & sacrificium purum. Quoniam magnum est nomen meum in gentibus, dicit Dominus omnipotens. His Prophetæ verbis manifestè probari Misæ sacrificium docet vetustissimus martyr Irenæus lib. 4. cont. hæres. Valent. cap. 32. Sed & suis, inquit, discipulis dans consilium, primitias Deo offerre ex suis creaturis, non quasi indigenti, sed ut ipsi, nec infructuosi nec ingrati sint, eum qui ex creatura panis est, accepit & gratias egit, dicens, Hoc est meum corpus. Et calicem similiter, qui est ex ea creatura, quæ est secundum nos, suum sanguinem confessus est, & noui testamenti nouam docuit oblationem, quam Ecclesia ab Apostolis accipiens in vniuerso mundo offert Deo, ei qui alimenta nobis præstat primitias suorum munerum in nouo testamento, de quo in 12. Prophetis Malachias sic præsignificauit, Non est mihi voluntas &c. manifestissimè significans per hæc, quoniam prior quidem populus cessauit offerre Deo: omni autem loco sacrificium offertur, & hoc purum, nomen autem eius glorificatur in gentibus.

bus. Hecille. Vnde constat & Leuiticum ordinem cessasse, & Melchisedechicum eternum fore, & Magi huius vanitatem & imposturam omni supplicio vindicandam esse.

VATICINIVM II.

IOACHIM ABBAS.

Clauibus claudet et non aperiet. Post Lunam ascendet Mars, sitiens sanguinem baptismalem: ascendet autem de turri ad altissimum folium, qui Solem clarissimo

C rissio

rissimum obfuscabit. Cum lilio et cruce aquilam cruciabit. Minimè ædificabit mihi templum, quia vas sanguinis est: zelo immoderato, virtute simulata, denigrans et dissipans superflua: solus cunctans pacem, deuorans vniuersa.

PAVLVS SCALIGER.

Per Lunam intelligit Nicolaum tertium, qui quo ad Ecclesiam decreuit, et quo ad suam familiam, quã euexit, creuit: & res dubias post se reliquit. Post huius inquit Pontificis mortem, eligitur alius, patria de Turri, qui bello profundet Christianum sanguinem. Hic ergo fuit Martinus quartus, Simon antea vocatus, tituli sanctæ Ceciliae presbyter Cardinalis, natione Gallicus, patria Turonensis. Qui ascendit de turri, id est, de Turonensi patria ortus, ad altissimum gradum scilicet Pontificatus & obfuscavit solem clarissimum, id est Palæologum Imperatorem, pacta Lugdunensis Concilij non seruantem, & Petrum Aragonensem, contra ius fasque Siciliam occupantem, excommunicauit, atque sanguinem baptismi effudit, quia bellum contra Forciulianos ab Ecclesia deficientes in Flammia gessit. & causam dedit Vrsinis, vt Ioannes Latini fratris Vlturus iniurias, tutaturusque dignitatem sibi à populo Rhomano traditam comparato satis iusto exercitu in Viterbienses mouens, eorum agros longè ac latè populatus sit, & Palæologus cum Petro Aragoniæ rege aduersus Carolum regem Siciliae inito fœdere bellum grauissimum gereret. Deinde etiam hic Martinus Cum lilio et cruce aquilam vexauit, quia auxilio Caroli Siciliae regis Ludouici Galli fratris & Imp. Constantinopolitanum anathemate notauit, & suis artibus noui motus in Cisalpina Gallia aborti sunt, Turriani admodum potentes Mediolano pulsi, Florentin

rentini & Lucenses grauiſſimis incurſionibus, per Luchinum in
 Hetruriam Vicarium ab Imperatore miſſum, ſpretis Pontificis
 interdicitis, vexati, ac inter reges funeſtiſſimæ clades ſecutæ. Ita
 que minimè ædificauit Eccleſiam Domino, quia vas
 ſanguinis fuit: nam inter alia propter regnum diſcordiæ, Galli
 nullo ſexus diſcrimine habito audita veſperi campana cæſi ſunt.
 Qua in re adeo certè ſæuitum eſt, vt etiam mulieres Gallico com-
 preſſu prægnantes, cæſæ dicantur. Hinc tritus ille ſermo eſt,
 cum quis multorum interitum exoptat, vt veſperas Siculas
 commemoret. Quocirca Martinus quartus immoderato
 zelo qua erga Caroli afficiebatur, & virtute ſimulata deni-
 grauit et diſſipauit, quæ reſidua erant, vt Carolus filius
 Caroli magna calamitate affectus, & ſuperatus non longè à Nea-
 poli ingenti ſuorum clade, in Siciliam primùm, deinde in Arago-
 niam captiuus abductus ſit. Quare Pontifex grauibus cenſuris
 interpoſitis, dedit in prædam occupanti regnum Petri. Atque
 ita dum cunctaretur Pontifex pacem, & ſuppeticas Carolo,
 deuorauit vniuerſa, quia odijs & bellis inteſtinis cuncta in
 ruinam conuerſa ſunt. Ita clauibus clauſit, quod aperire de-
 bebat excommunicando Palæologum & Aragonem. Inſanit igi-
 tur inſanus Pſedomagus, qui hanc Prophetiam, contra expreſ-
 ſam mentem autoris, non dubitauit, ſeditioſa ſua expoſitione, eò
 detorquere, vt omnium Paparum ſpem atque ſolatium hoc vati-
 cinio aſſereret in Gallie rege ſitam eſſe: & hoc pacto Dominium
 Ceſaris ſuis ceruicibus Papas excuſiſſe. Iam porro nemo non vi-
 det, qui vel obiter Martini hiftoriam legit, hoc vaticinium, in ſo-
 lum Martinum quartum, quadrare.

VATICINIVM III.

IOACHIM ABBAS.

Duros corporis sustinebit labores. Accipe supplā-
 tator excelsos honores: arbor inutilis, & infructuosa,
 quid cogitas te facturum ingentia, cū sis mente &
 corpore debilis. Implere quæ cogitas non valebis. quia
 modicum vigilabis, citò dormies et non surges, semper
 in tribulatione viues, quamuis parum.

PAVLVS

PAVLVS SCALIGER.

Hoc vaticinium Pseudomagus in locum septimum retulit, vsque adeò suæ magiæ peritus scilicet. Quod si Mago credendum esset, non Nicolao quarto, sed Benedicto duodecimo conueniret. Istæ autem prophetiæ ita sunt dispositæ, vt ex ordine Põtificibus immineant. Quare & hic Pseudomagus quantum aberret, etiam cæcos latere nequit. Est ergo sensus, Martino quarto successurum Honorium quartum, patria Rhomanum, è gente Sabella. Hic Honorius excelsos honores consecutus, licet neminem ledere in Pontificatu suo constituisset, omnibus prodesse quo ad fieri poterat, prouocatus Petri Aragonum regis iniuria, qui regnum Siciliae occupare conabatur, Martini interdicta contra Petrum confirmauit, atq; hinc supplator factus est, & arbor inutilis, & infructuosa, quia dũ Edoardus Angliæ rex in Vasconiam se confert, pacem compositurus inter Carolum adolescentem regis Franciæ filium, quem diximus bello captum, & Ferdinandum Aragoniæ regem (Petrus enim pater ex vulnere ad Germaniam accepto, sub hoc Honorio mortuus est, & filijs Ferdinando & Iacobo relictis, huic Siciliam, illi Aragoniam ex testamento reliquit) confecta iam ex sententia res erat, & de libertate Caroli agebatur, cum interim legatus Apostolicus & Comes Atrebatensis Auelini Comite adiuuante, Cathinam urbem occupant, eoque ex Hetruria collectas copias transmittunt. Hanc ob rem Edoardus re infecta in patriam redijt. Deinde superato Guidone Feltrano Honorius Flamminiam recipit. Multa mente voluebat, & plurimum ad propositum suum facere putabat quòd Rudolphus Imperator comparandæ pecuniæ studiosus, in Hetruria populos liberos faceret, eos potissimum, qui se pecunia redimerent. Hæc inquam venditio non displicuit Honorio (licet indigna tanto principi videretur) quòd ea ratione Ecclesiastica ditio,

futura securior videbatur, cū nō amplius liceret Imperatori liberas ciuitates vexare. Itaq; quāuis & corpore propter podagrā & mente propter Gallicas factiones, quia vbiq; Gallorum regū partes fouit, debilis fuerit, plurima tamē cogitabat perficere, nisi tribulationib; & duris laboribus quos sustinuit cōfectus citius, videlicet anno secūdo sui Pōtificatus, mortuus fuisset. Ita et hoc vaticiniū iuxta seriē historicā peroptimē Honorio quarto cōuenit: & Pseudomagi insania manifestè apparet, qui hinc figurā septimā confecit, Papā videlicet clauas gerētem, quē claua feriat famul;: Neq; enim claua est quā gestat famulus, sed arbor inutilis siue truncus, sicut vaticiniū habet & vetustissimæ figuræ ad oculum exhibent, quarū nobis ante lustra tria Ferdinandus rex postea Cæsar inchytus, copiam fecit, & iam Typographus noster, antiquitatis, & rerum abditarum studiosissimus, Theodorus Graminæus, antiquo typo, antiquius excusus transmisit. Itaque & figuræ ordine & iconibus ipsis incognitis, quomodo futurorum seriē explanabit: Vnde nullo labore constat, Pseudomagum illum ex proposito figuras illas siue imagines corrupisse, & contra autoris mentem profui animi libidine detorsisse. Attribuit homo ignarus hanc imaginem Sibyllæ, cū tamen Abbatis Ioachim sit, vt prædicta vaticinia testantur. Cū ergo iste Pseudomagus non habeat verum Iconis discrimen, nec sensum inde verum depromere potest, taceo quod & hanc imaginem, sicut & reliquas, in genere ad Pontifices petulantissimē referat, atq; hinc Pontificum siue cleri, & populi discordiam perperā eliciat. Quod autē caput penes pedes Pontificis & famuli descriptū sit, denotat mortem regis Petri, qui ex vulnere vt dictum est occubuit. Famulus autē ille cum trunco Ioachimū Abbatem vel spiritum propheticum significat, qui vt suprā Pontificem alloquitur. Valeat igitur homo impudens, cum suis somnijs.

VATICINIVM III.

IOACHIM ABBAS.

Oriens bibit de calice iræ Dei.

Omnino ad maximum gradum ascendisti miser, de
 cœlo stellato regnans planeta, descendisti in baratrum
 vanitatis, primam sponsam viduatam relinquens. Heu,
 heu imprudens, quies totus circaturpe nutrimentum
 Venæ

Veneris occupatus: ad terram benedictionis non cogitas: tua in parte negligentia perdurat: cùm hoc audis irremediabiliter luge, erit enim tribulatio, qualis non fuit ab initio, vsque modò: quadrante viues, et subito in Babylone morieris: vir mortis es, sed aliqua bona sunt in te inuenta. Cede igitur maiori, et meliori te, quia Dominus transtulit à te regnum Dei. In oriente commotio, et post commotionem ignis deuorans vniuersa.

PAVLVS SCALIGER.

Pseudomagus impudentissimus impostor & hic deprauat imaginem, depingit enim Papam inter duos sedentem medium, dextraque tenentem anguem, & vas auro plenum, quod iuueni porrigit egregio: pauperem verò sinistra manu detrudit senem, ac à se repellit. Deinde hanc imaginem collocat octauo loco, cùm quartum sibi iure vendicet, autore ita decernente, & explicante, vt sit Pontifex medius, & ex parte sinistra vidua cui manum humeris appoluit valedicens, ex parte dextera iuencula, cui porrigit manu dextra quam draco morsu impetit poculum vini, & non vas auro plenum. Sensus igitur est, quòd Honorium debeat sequi Pontifex sub quo Oriens bibit de calice iræ Dei, id est sub quo Thureus inuadat orientales regiones. Is fuit Nicolaus quartus, natione Picenus, patria Asculanus, Hieronymus antea vocatus, Ordinis minorũ frater & generalis. Hunc dicit ad maximum gradum ascendisse miserum, id est ad Pontificatum maximum, & de cœlo stellato regnantem planetam, id est ex sancto Seraphico ordine, in quo generalis tãquam planeta regnans præerat minoritis descendisse baratrum

trum vanitatis, id est seculi huius delicias, pompam, luxum, & curas atque molestias. Primam sponsam viduatam reliquit, id est monasticam vitam deseruit, & imprudens totus se conuertit ad turpe nutrimentum Veneris, id est ad seculi huius fastigium. Quocirca vidua illa Monasticam vitam, iuuenula verò huius seculi culmen & gloriam portendit. Itaque ad terram benedictionis, id est ad caelestem illam Hierusalem non cogitat, quia negligentia circumseptus detinetur. Ideo hortatur illum vt se audiat & lugeat, quia futura sunt inquit angustiae & tribulationes inauditae & incredibiles. Erant enim Rhomae variae seditiones sedente Nicolao, variaeque Christianorum dissensiones & dissidia, quib. dissidijs fretus Soldanus, Tripolim Asiae ciuitatem insignem, interfecto Christianorum praesidio, igni ferroque euertit. Parem calamitatem & Sidon & Barutum per tulere. Restabat Ptolemaida (vulgo Acon, cuius Episcopus Ioannes Gritto, hodie suffraganeus Mediolanensis Vestphaliae, id est Monasteriensis, vir apprimè doctus, multarum rerum experientia praeditus, pecunijs pro sua conditione praediues, viget) in annos duos inducias à Soldano consecuta. Hanc vt tueretur Nicolaus Pontifex, milites ad vexillum Christi vocat, ere suo conductos. Hi ad mille & quingenti fuere. Hos postea multi nullo dato nomine, nullis signis & auspicijs secuti, cum Ptolemaidam peruenissent, non minora Christianis, quàm Sarracenis damna intulere. Soldanus autem cum res suas repetisset, nec rediit essent, nostris omnibus exitiù comminatus est. Magna inter Christianos de possessione Ptolemaidae concertatio tum orta erat, cum eam Patriarcha Constantinopolitanus, Templary Theutonici, rex Cyprì, Siciliae rex Carolus vindicare anniterentur. Erat & Pisanis in animo Ptolemaidam repetere (vt ipsi dicebāt) suo iure, quos profecto bellum in Haetruria ortum à tanta rei fœ-

ditate auertit. Gibellini in Guelfhos concitati, omnibus pariter exitium minabantur. Quocirca in Aretinos primùm arma conuersa sunt, petētibus id exulibus Gibellinis. In agro Tiphernate collata sunt castra castris, commissū praelium, magnaꝫ de Florentinis Guelfhis cædes fieri cæpta: verùm nō ita multò post mutata fortuna, cadentib. in praelio Guilielmo Petramala Aretino Episcopo, et Feltrano comite, ex Gibellinis ad tria millia interfecta, & duo millia capta dicuntur. Oppugnabatur tum & Caieta à Iacobo Aragone. Et ne quid deesset ad perturbādum Christianorū quietem, inter Philippum Franciæ, & Edoardum Angliæ reges grauisimum bellum exortum est: quæ res et Christianos in Asia mirificè perturbauit, et hostib. nostris delendi in Asia Christianū nomen audaciā & spem dedit. Soldanus enim qui tum ægrotabat, & paulò post mortuus est, ad centum et quinquaginta millia hominum, filio duce Ptolemaidam miserat, quā ferro ac flamma euertit. Eodem tēpore mortuo Rudolpho Imp. electus Adolphus Hassus, ab Alberto Rudolphi filio in agro Spirensi praelio interficitur. Nicolaus autē Pontifex tædio animi, quòd malè sibi omnia cedere videret, quodq; etiam plus q̄ Pontificem decebat, in partes declinauerat, Rhomæ sui pontificatus anno quarto moritur mēse vno, die octauo. Idcirco inquit Abbas quadrante viues, et subitò morieris. Expletis enim quatuor annis, mensem vnū et dies octo nō excessit. vir inquit mortis es: sed aliqua bona inuēta sunt in te. Oēs enim pariter amabat, nec plus se debere affinitibus & cognatis, quàm cuius bono arbitrabatur. Virtutes & vitia faciebant vt in hunc magis, quàm in illum inclinaret. Cæterum quia vir mortis erat, ob causas enumeratas, subijcit Abbas, Cede igitur meliori, id est Celestino quinto: quia Dominus transtulit à te regnum dei, id est Pontificatum, siue patrimonium Christi, In Oriente commotio, id est discordiæ Christia-

Christianorū, & post commotionem ignis, id est Soldanus, deorans vniuersa. Cum ergo Pseudomagus huius vaticiniy figuram ad Pontifices omnes, omnesq; presbyteros de iuniorib. faceminis &c. multo magis, quam de vetulis sollicitos detorquet, eosque meretricib. dare pecunias, honestis vero pauperibus & viduis nihil: patrem ac matrem ac honestatem omnem deserere, ut meretricibus adhæreant, nugatur: egregie more suo delirat, seque & magie suæ, & rerum ignorantissimum ostendit.

VATICINIVM. V.

IOACHIM ABBAS.

Voce vulpina perdet principatum. Benedictus qui venit in nomine Domini cœlestium omnium contem-
plator, simplex eductus de terra tenebrosa ascendit, & descendit. nam vox gemina & vulpina ipsius principa-
tum vorabit, et tribulatus peregre morietur. O quan-
tum dolet sponsa de casu legitimi sponsi, ad deuoran-
dum tradita leoni. Cur ô simplex homo sponsam di-
mittis truculenti canis latratibus tribuendam. Cogita
nomen tuum, et prima opera fac, vt recipiaris in parti-
bus orientis.

PAVLVS SCALIGER.

*Hoc vaticinium Pseudomagus loco tertio ponit, cùm tamen
autor illud quinto tribuat. Deinde hypocrisim Pontificiam ille
hac imagine describit, quasi verbis, Pontifex Deum adoret, cor-
de vulpes existat. Caterùm veritas ita habet. Pontifex qui Ni-
colaum sequetur, pius & sanctus erit, atque vulpina quorundam
persuasione Pontificatui renunciabit. Talis fuit Cælestinus quin-
tus, Petrus Moroneus antè vocatus, professione Anachorita, pa-
tria Eserniensis, secundo à Sulmone miliario Cœnobium incolēs,
instante Carolo rege & Latino Cardinali presentibus ducentis
millibus hominum Aquile Pontifex creatus: adeò maiore omni-
um admiratione, quo ob sanctitatem vitæ à tanto fastigio rerum
sponte remotior esse videbatur. Idcirco cœlestium omnium
contemplator à Ioachimo vocatur, & in nomine Domini
venisse, at simplicem eductum & de terra tenebrosa, id
est remotiori ab hominũ consuetudine, quia Eremita erat, ascen-
disse ad Pontificatum, & descendisse, id est Pötificatu per
abdica-*

abdicationē defunctum esse. Nam vox gemina & vulpina ipsius principatum vorauit. Cum enim eandem vitæ normam austeritatemq; Cælestinus, in qua tot ante annos fuerat maceratus, seruaret, & à priore vita ob pontificatum nequaquam declinaret, adeoq; benignus & facilis omnibus petentibus esset, contemptum dignitatis & imminutionem Pontificatus, quidam Cardinales, rati inde orituram, & maxime Benedictus Caietanus Cardinalis Anagninus vir in iure Ciuili & Canonico peritissimus, & uasfer, qui primum locum apud pontificem tenebat, ex iure undique ad suam intentionem selectis decretis persuasit optimo Pontifici, velut cui impositum esset salutis animarum totius orbis onus, ut se Pontificatu abdicaret. Itaque Cælestinus respondit, nil aliud se facturum, quàm quod Deus vellet, quodq; Carolus rex qui renunciationi uehementer aduersabatur, & Cardinales è repub. Christiana esse censerent. Tum vero Cardinales, & in primis Caietanus ille abdicationem Pontificis querentes, ut id quàm primum agat proposito reip. Christianæ discrimine, quod sua simplicitate imminere omnium ceruicibus ostendebant, affirmantes omnia mala tum accidit die iudicij sibi imputatum iri. Motus his uerbis uir sanctus, & simplex, futurum se in eorum potestate dixit, modo id iure fieri posset. Quare constitutio omnium consensu facta est, licere Pontifici abdicare se magistratu. Quam quidem constitutionem Bonifacius octauus eius successor postea confirmauit quemadmodum lib. 6. decretalium apparet. Tum uero Cælestinus ad priuatam vitam se redigens alterius subrogandi pontificis Cardinalib. ex instituto potestatem dat, Pontificatus sui mense sexto. Atque ita Benedictus Caietanus plurimorum consensu Pontifex creatus, Cælestinum ad Eremum abeuntem, ex itinere ad se retribit, eundemq; prefecto arcis Fumonis, quæ in Hernicis est custodiendum tradit. Hac ratione motus (ut ipse dicebat) ne autores

ſeditionum aliquã calamitatem hoc duce, Eccleſiæ Dei aliquan-
do inferrent, licet reuera hominis ſanctitatem admirarentur.
Ut cunque eſt, conſtat hominem ipſum magnæ ingrati- tudinis &
calliditatis fuiſſe: quippe qui ambitionis cauſa & virum ſanctũ
deceperit, dum eum magiſtratu ſe abdicare compulit, & captum
vitam Eremiticam appetẽtem in arce Fumonis dolore animi an-
te tempus mori coegerit, anno vno, menſe quinto poſt initum Põ-
tificatum. Sunt qui ſcribant Cæleſtinum poſt mortem ad eò mira-
culis claruiſſe, vt plerunq; in Concilijs de eo in ſanctos referendo
habita mentio ſit: fuiſſe que pleroſque, qui eum pro ſancto cole-
rent, & in catalogo Confefſorum recenſerent. Eius autem ce-
lebritas XIII. Calend. Iulij, qua die moritur, quoque obſerua-
tur, ex inſtitutione Clementis quinti Auenioni facta. Ita iam
patet quibus dolis optimus Pontifex circumuentus fuerit, &
vulpina voce principatum amiſerit, & quomodo peregrè tri-
bulatus mortuus ſit, & quanto dolore hanc optimi Pontifi-
cis abdicationem multi tulerint, atque ſponſus legitimus leo-
ni traditus deuorandus fuerit. Hic ſimplex ſponſus
ſponſam dimiſit truculenti canis id eſt Caietani latrati-
bis tribuendã. Cogitauit nomẽ ſuum, quod ſit cæleſtium
contemplator, & fecit opera prima, Anachorita ſcilicet: quo-
circa receptus in partibus Orientis, hoc eſt catalogo Sancto-
rum adſcriptus. En quã optimè hiſtoria vaticinio Ioachimi con-
ueniat, & pseudomagi impoſtura ſplendidiffima appareat, nemo
non videt. Imaginis ergo huius papa flexis genibus coram ex-
tenſa manu ſuper arborem de cœlo ſtellato denotat hunc
ſanctum Pontificem manu Dei benedictum. Vulpes à tergo pen-
dens ad cucullum, Caietanum Cardinalem: vexillum retro ſe po-
ſitum & erectum abdicationem Pontificatus, & traditionem
vulpi. Hic velim in memoriam reuocari, quod primo vaticinio

nio de linea Papæ dictum est. Nemo enim non intelligit hunc Papam omnium votis sanctissimum fuisse, & somnia Pseudomagi seditiosissima & mendacissima omnibus iam palam innotescere.

VATICINIVM VI.

IOACHIM ABBAS.

Fraudulenter intrasti, potenter regnasti, gemēs morieris. Ecce homo de Scariotis progenie, occultū principatum

cipatum habens, quo agnus ruit, Neronicè regnās, moriens desolatus. Abbreuiabuntur enim dies illi, quibus totum mundum, tyrannus terribilis, conturbat, gallum ferit, aquilam deplumat. Gallus & aquila, eius superfluam auferent potestatem. Columbarum portans oliuæ, & in petræ foraminibus nidificans. cuius securitas est in angulo testamenti, quid tantum affectas Babylonicum principatum, quem obtinere non poteris? contra iustum a surget, & ipsum vinculis alligabit.

PAVLVS SCALIGER.

Pseudomagus huius vaticinij figuram quarto loco tribuit, cū tamen autor earum, sexto illam ponat. Et quidem rectè. Sextus enim hic est Pōtifex ab Ursino, prima imagine denotato, cui hoc vaticinium conuenit, videlicet Bonifacius octauus, natione Herenicus, patria Anagninus. Benedictus Caietanus antea vocatus, qui verè ex progenie Iudæ Iscariotis fuit. Nam cū esset Sancti Martini in montib. presbyter Cardinalis, adeò Pontificatus dignitatem exoptauit, vt nil ambitione & fraude prætermiserit quod ad eam consequendam pertinere arbitraretur. Circumuenit enim Cælestinum quintum & persuasit illi abdicationem Pontificatus: sed etiam aiunt hunc Bonifacium subornatores quosdam clanculum immisisse qui noctu demissa quasi cœlitus voce in cubiculum Cælestini hominis simplicis ei persuaderent vt pontificatū dimitteret, si saluus fieri vellet: quem tandem proditorie captū, vt ex superiore vaticinio patet, miserè detinuit: idcirco retro Pōtificem, mœsti monachi sedentis icone, representatur: vnde fit vt Ioachimus dixerit hunc Bonifacium occultum principatum habiturum, quo agnus, id est Cælestinus quintus ruit. Neronicè

nicè regnavit, quia imperatoribus, regibus, principibus, nationibus, populis terrorem potius quàm religionē inijcere conabatur: quique dare regna & auferre, pellere homines ac reducere pro arbitrio animi contendebat: aurum vndique conquistum, plus quàm dici potest sitiens. Moriens desolatus fuit. Sarra namq; Columnensis, à Bonifacio diu multumque vexatus, Pontificem Anagninæ in domo paterna cepit, captumque Rhomam perduxit vbi quinto & trigesimo die post dolore animi confectus perijt. Propterea prædixit Ioachimus, Fraudulenter intrasti, potenter regnasti, gemens morieris. Atque ita decurtati sunt dies illi, quibus totum mundum tyrannus terribilis conturbavit. Tanta etenim arrogantia Bonifacius iste fuit, vt omnes ferè cõtemneret: & gratias à Nicolao quarto, & Cælestino quinto reuocauerit. Gibellinos quoque vno odio omnes mirificè persecutus est. Cardinales quosdam, (qui scripserant ad reges, ad principes, ad nationes, de arrogantia Bonifacij, & de ambitione, quòd contra ius fasque Pontificatus sedem occupasset, reiecto fraudibus Cælestino, eodemque in carcerem coniecto) vnâ cum tota Columnensium familia, publico decreto schismaticos pronunciauit, beneficijs, dignitatibus, fundis paternis, castellis, oppidis, priuauit: quam priuationem Bonifacius postea in decreti formam retulit, vt libro apparet, quem sextum appellant. Sumptis deinde armis Bonifacius, concitatisque multis cruce signatis, eos opprimere conatus, Præneste quo, se cum Sarra viro insigni, eorum patruo, cuius paulò antè fecimus mentionē, receperant, obsidione cingit. Dilapsos inde capto ac direpto Præneste Zagarolum & Columnam confugientes persequitur: vnde non ita multò post abire ob multitudinem hostium necesse fuit, à quibus hæc item castella diripiuntur, maxime verò Columnæ paternum solum. Prochetum Archiepiscopum Genuensem, quoque ob nomen factionis

Gibellinae Archiepiscopatu priuauerat. Urbem Eugubium, quae Gibellinorum auspicijs ab Ecclesia defecerat, breui recuperauit. Alberto duci Austriae Imperij confirmationem bis, terq; petenti negauit. Tantum preterea, mortuo Iacobo Aragonio, cum Robertus Caroli filius, Calabriae dux, in Siciliam traiecisset, Cathinamque cepisset, repente bellum exortum erat, ut tota ferè Italia tumultuaret, Pontifice nullibi ad pacem conficiendam auctoritatem suam interponente. Tantus quoque subito terræ motus exortus, quantus nūquam antea: quo quidem multis diebus per interualla plurima durante, ædificia passim corruere. Apparuit tum quoq; cometes magnæ alicuius futuræ calamitatis indicium. Philippū regē Francorū ob contumaciā & violatū ius gentiū anathemate percussit, omnesq; Francos iuramento regio absoluit, & habito generali Cōcilio, Philippū eiusq; regnū, Alberto Imperatori subiecit: quem initio Pontificatus sui repulerat. Idcirco dicit Ioa-chim: Gallū ferit. Aquilā deplumat. Gallus & Aquila eius superfluā auferent potestatem. Id quod factū est. Philippus enim superbiam Pontificis domiturus, Sarram Columnensem cum Nogaretio Gallo Rhomam mittit. Sarra seruili habitu Latium ingressus, collectis vndique amicis, Nogaretium cum ducentis equitibus Gallis mercede conductis, è militia Caroli Valesij, patrimonij sancti Petri præfecti, Ferētinum præmittit: qui inde sibi si opus esset auxilium ferret. Ipse verò Anagniam clam noctu ingressus adiuuantibus Gibellinis, quos Bonifacius diu multumq; vexauerat, Pontificem nil tale metuentem, in domo paterna capit, refractis valuis, captumque Rhomam per ducit, vbi quinto & trigesimo die post dolore animi confectus perijt, Pontificatus sui anno octauo, mense nono, die decimo septimo. Atque ita decurtati sunt dies illi, quibus Gallum infestabat, Aquilam deplumabat, & potestas illius per Colūnam & Gibellinos ablata.

Itaq;

Itaque alloquitur illum inquiring, Columba ramum portans oliuæ, id est fructum patrimonij Petri, & in petreæ foraminibus, hoc est ditioribus & fundis nidificas, cuius securitas est, in angulo testamenti, id est Anagnia ubi captus est. Quid tantum affectas Babylonicum id est Rhomanum principatum? quem obtinere id est retinere non poteris? contra iustum id est Clementem quintum insurget, & ipsum vinculis alligabit: captum enim præfecto arcis Fumonis, custodiendum tradidit. Iam ergo planè constat imago hæc: Pontificem hunc esse Bonifacium octauum: retro sedentem monachum Cælestinum quintum captum: Aquilam occidentalem baculo tridente manu dextra premit, id est excommunicatione, bello & insidijs. Gallus ascendit baculum tridentem, id est Sarra Columna: à quo & capitur. Columnenses autem pro symbolo gallum gerunt. Idem etiam de Carolo Valesio Comite Philippi Francorum regis fratre, qui filiam Balduini vltimi Constantinopolitani Imperatoris in vxorem duxerat intelligi potest, (Hic autem Balduinus è Comitibus Flandriæ erat) si Gallum pro Fræcis accipias. Huic enim concesserat, vt socero suo liceret imperium ipsum repetere, à quo depulsus fuerat. Errat igitur toto cælo Pseudomagus, qui hic Gallos & anseres introducit, atque illis signis presbyteros minores, communioresque sacrificulos, & vniuersum statum Ecclesiasticum, eorumque fastum, superbiam, abusum, & seductionem, & id genus alia, notari nugatur, cui res gesta, & autoris vaticinia, & imago ipsa, & magica traditio ex diametro repugnant.

VATICINIVM VII.

IOACHIM ABBAS.

Viri fonis Inuidiæ orbabuntur.

Hæc est avis nigerrima coruini generis: niger, Nero-
nis opera dissipans subitò morietur in terra Peroufa.
Cùm videbit fructum pulcherrimum ad vescendum
suauem, tunc nutriet in gremio, qui sibi mortis initi-
um ministrabit.

PAVLVS SCALIGER.

Pseudomagus hanc imaginem quinto loco ponit, cum tamen, autore ita indicante, septimum sibi vendicet. septimus enim ab Ursino Pontifex fuit Benedictus undecimus, natione Italus, patria Taruisinus, Nicolaus antea vocatus, Cardinalis Hostiensis. Hunc appellat auem nigerrimam coruini generis, quia erat ordinis Dominicani. Hic Neronis opera dissipauit, id est cognita regis Philippi caussa, hominem Bonifacii censuris irritum absoluit: in gratiam præterea recepit Ioannem & Iacobum Cardinales Columnenses, quos ingenti odio Bonifacius factionis Guelfæ studiosus, plus quam Pontificem decebat, persecutus fuerat. Subito mortuus est, in terra Peroufa: mortuus enim est Perusij sui Pont. mense octauo, die decimo septimo. Viderat iam fructum pulcherrimum, ad vescendum suauem. Pacata enim Italia, Tartariam, Syriam, & Palestinam Christianos ingressos iuuare decreuerat. Nutriuit in gremio, qui sibi mortis initium ministravit: id fuit Perusium, eo enim profectus cum Curia fuerat, & eam ciuitatem vnicè amplexus est, in qua mortis initia accepit. Viri sonis iudicij orbabuntur: Italia enim seditionibus vehementer laborabat. Itaq; Benedictus retro coruum habens volentem, Italia est, dissidijs & seditionibus laborans. Arbor suavis ad pascendum est pacata Italia: fructus pulcherrimus est iuuare Christianos Tartariam, Syriam & Palestinam ingressos. Draco quem in gremio nutriuit Perusium est. Hæc clam, quod capite ex cauda eminente significatur, conatus illius morte anteuertit. Fuisse autem hunc Benedictum virum optimum ac sanctissimum declarant miracula à se post mortem edita, sanatis ægrotis, pulsisque demonibus e cordibus

obfessorum . qui ex hac vita migravit Pont. sui mense 8. die 17.
 Quapropter Pseudomagus egregie fallitur, cum draconem Caco-
 demonem Papæ interpretatur, ipsumque Papam diabolum, &
 nescio quamnam calamitatem regni Ecclesiastici, & hæresim
 vermem arboreum, extra omne propositum confingit. Caterum
 veritas satis ex rei historia, & autoris vaticinio impleta in Bene-
 dicto vndecimo elucescit.

VATICINIVM VIII.

IOACHIM ABBAS.

Mobilis & immobilis fiet, & maria plura vastabit. Vide hîc Babylonicę spôsũ fugiẽtem: spôsã suã sibi abominabilẽ quasi viduatã relinqũes, nomẽ Iesu dissonũ: crudelis, immundus, iniustus, virtute carens, appetẽs vanitatem immoderatẽ, relaxãs clauẽs, cursor, gladiator, congregans & corrumpens. Lucidissima stella perdet fulgorem, contra solem tenebrosũ finaliter pugnatura. Lunam persequitur: in altum corruet, excelsa obfcurabit.

PAVLVS SCALIGER.

Pseudomagus huius vaticiniij imaginem ponit loco sexto, cum illam autor octauo statuat. Octauus enim ab Ursino Pontifex mobilis factus est nimirum Clemens quintus, natione Vasco, Burdegalensis Episcopus, Bertrandus Gottho antea vocatus, Perusij à collegio Cardinalium absens post longam contentionem Pontifex creatus. Hic Lugdunum Cardinales conuocauit, Curiamque Rhomanam in Gallias transtulit, & idcirco à Ioachimo mobilis nuncupatur, & immobilis tandem, quia hæc translatio Curie, annis septuaginta quatuor in Gallijs mansit firma, quæ multas Dei Ecclesie præuaricationes, multa inuexit Christiano populo detrimenta. Itaque ait Ioachim, Vide hîc Babylonicę sponsum fugientem, id est Rhomanum Pontificem, Rhomã discedẽtem, Rhomã quasi abominabilem & viduam relinqũes. Rhomæ enim templa magna ex parte ob solitudinem & situm corruere, absentibus his, ad quos quidem ea restituere pertinebat.

Et quo

Et quoque nomen Iesu prophanauit. *quia crudelis, im-
mūdus, iniustus, vitijs deditus, vanus, clauēs extra suos
limites extendens, cursorem & gladiatorem egit, congre-
gando & corrumpendo omnia. In coronatione illius Dux Bri-
tanniae Dominus maris, ruina muri oppressus mortuus est cum
plerisque alijs, dum pompa coronationis, vt fit, per urbem duceba-
tur. Huius impulsu Veneti cum Carolo secundo contra Imperato-
rem Constantinopolitanum fœdus iniuerunt, vt Lunam perse-
querentur, & expeditionem aduersus Sarracenos maturarēt.
Henricus Imperator Italiam ingressus est, vnde varia & grauif-
sima incommoda Italis illata sunt: cædebantur ciues, necabantur
senes, allidebantur infantes, nec vllus crudelitatis modus inerat.
Lucidissima stella huius Pōtificis perdidit fulgorem contra
solem tenebrosum finaliter pugnatura. Albertum enim
Imperatorem Ioannes ex fratre nepos interfecit. Ita Rhoma in
altum euecta corruit, & excelsa quæq; obscurata sunt.
Quocirca Pontifex equitans & accipitrem manu sinistra ge-
rens, & relinquens Ecclesiam post se, fuit Clemens iste quintus
deserens Episcopatum Rhomanum, & peregrinum more accipi-
tris rapiens: qui moritur Pont. sui anno 8. mense 10. die 15. At
Pseudomagus egregius impostor: nescio quid suis nugis hîc com-
miniscitur, de potestate Papæ, quasi idcirco, quòd ab Ecclesia sua
discesserit, omni iure se exuerit, quasi non nisi Rhomæ Ecclesia
Rhomanæ sicut & imperium Rhomanum administrari possit, aut
si aliquis mœnia Rhomanæ ciuitatis non incolat, idcirco nec Ec-
clesiam incolere videatur: egregia scilicet consequentia.*

IOACHIM ABBAS.

Contra Columbam hæc imago turpissima clerico-
rum pugnabit. De infimo genere ascendet cruenta
bestia prima & nouissima: quæ filium minimum & in-
noxium crudeliter deuorabit. Vnus est & pares non in-
ueniet ad innoxium sanguinem effundendum. Id circo
tempore suo surget Pseudopropheta & seducet mul-
tos:

tos: qui per mala sua agnum mitissimum, plagis crudelissimis vulnerabit, ponens os suum in Christum Dominum. offuscabit stellas cœli. Malitia sua sibi opprobrium ministrabit, qui erit solo nomine gratiofus.

PAVLVS SCALIGER.

Describitur hic Ioannes vigesimus tertius, Iacobus Caturcensis antea vocatus, Episcopus Portuensis, post longam viginti triũ Cardinalium altercationem Lugduni Pontifex creatus, indeque Auenionem cum Curia profectus: qui abdicare se Episcopatu & sacerdotio compulit Hugonem Caturcensem Episcopum, priuatũ omnibus Pontificalibus insignibus, annulo, mitra, cappa, pileo, camisiaque Rhomana. Priuatum autem degradatumque (vt istorũ vocabulo vtar) ac curiæ seculari traditum omnibus cruciatibus coactum esse vitam cum morte commutare, quod in Pontificem coniurasset. Idcirco cruenta bestia à Ioachimo prædicitur, qui filium minimum & innoxium crudeliter deuorauit: Caturcensis enim & ipse erat. Adeo præterea rebus nouis Pontifex iste studuit vt & simplices Episcopatus bifariã diuiserit, ac diuisos in vnum redegerit: & Abbatias in Episcopatus, & Episcopatus in Abbatias vicissim transtulerit. Nouas quoque dignitates, noua Collegia in Ecclesijs constituit, ac constituta prius, in aliam formam transtulit. Instituit & nouum ordinem militum in Lusitania qui Saracenis resisteret, Beticam, nostris temporibus Granatæ nomen obtinentem, & Aphricam incolentibus, militibusque omnia bona Templariorum annuente rege Portugallie concessa sunt. Damnauit item illos publico edicto, qui affirmaret Christum eiusque discipulos nihil priuati habuisse. Præterea hereticum esse definiuit, si quis assereret, ipsis discipulis, vendendi, donandi, testandi, acquirendi suo pte ingenio ius non competere,

petere, quòd ad religionem non euntes, in alterius arbitrium trãf-
 eant: vnde fit vt domini mancipia non sibi, sed domino acqui-
 rant: vel acquisita prius ex arbitrio & mandato eius pauperibus
 distribuunt. Harum autem institutionum literas Apostolicas ad
 Gymnasia publica transmisit, ne amplius scholastici ea de re dispu-
 tare auderent. Damnavit etiam glossulam quãdam fratris Petri
 ordinis minorum, qui conuentum quendam tertij ordinis, ad imi-
 tandam Christi paupertatem animauerat, quorum de numero
 multi damnati & exusti fuere. Propterea prædixit Ioachim, hũc
 Pontificem fore imaginem turpissimam clericorum, & con-
 tra columbam id est Ecclesiam pugnaturum, & per mala
 suã agnum mitissimum, id est Christum Dominum crude-
 lissimis vulneribus affecturum. Subijcit deinde hũc Papam
 offuscaturum stellas cœli id est Imperatorem & alios principes
 excommunicaturum. Ita Vicecomites interdictis notauit, magis
 in Ludouicum Bauarũ, qui titulos sibi imperij vsurpabat, quam
 in Vicecomites mæctus. Tandem videns Pontifex, in Bauaro
 turbandi omnia principiũ inesse, ei sacra interdicit more solenni,
 vt fieri consuevit: Guidonẽq; Petramalam post occupatum Tipher-
 num sacerdotio exautorauit. Nicolaum Estensem Ferrariã Dos-
 minum & Bonacosium Passarinum Mantua principem ana-
 themate notauit, Ferrariẽque interdixit sacris, donec capta Ar-
 genta redderetur. Misit quoque Ioannem Vrsinum in Italiam
 properẽ, qui Florentinos & Guelphos omnes in Bauarum confir-
 maret, iam alpes cum magnis excercitiibus transeũtem. Itaque
 Bauarus peruenit Rhomam ibique coronatus Imperator Petrum
 Corbariensem ordinis minorum ex Reatino agro oriundum, Pon-
 tificem statim creat, Ioannis vigesimi tertij æmulum futurum, ho-
 minem quidem humili loco natum sed doctum & ad res geren-
 das aptissimum Habuit hic prinò vxorem, qua renuente, & re-

clamante religionem, & habitum S. Francisci suscepit. Creatus itaque Pseudopontifex, ac Nicolaus quintus appellatus, ab Imperatore, & his qui tum cū eo aderāt, vt verus Christi vicarius consalutatur. Creauit is quoque, more aliorum Pontificum Cardinales & Episcopos homines sui ipsius consimiles. Hunc antipapam tandem Bonifacius Pisanus Comes, rem gratam Ioanni Pontifici facturus Auenionem perduxit: vbi in carcerem coniectus, vitam cum morte permutauit. Hinc est vt Ioachim prædixerit tempore huius Pontificis surrecturum Pseudopphetam, id est antipapā, cuius opera plurimi hæretici & schismatici exorti multos seduxerūt. Itaq; Ioanni XXIII. malitia propria opprobrium ministrauit. Is enim inita cum Ioāne rege Boemiæ amicitia principes Italiæ opprimere studuit. Quibus Robertus rex Siciliae & Florentini repete aduersabantur, nullo Guelphorum, aut Gibellinorum discrimine habito. Deinde Mastinus Princeps de La Scala, Marchio Veronæ, Philippus Gonzaga Mantuæ, Carra-rienses Patavij, & Estenses Ferrariæ Domini amicitiam & societatem cum Roberto ineunt: Mastinus Scaliger Brixiam ac Bergomum in deditionem accipit, & alij alia aggressi occupant, depopulanturq;, atque passim caeso tum in vrbibus, tum in agris Ecclesiastico præsidio, & regem & Legatum Pontificis omni ope destitutos terga dare compellunt, vt hic Auenionem, ille in Germaniam cum summa ignominia & opprobrio redire coactus sit. Hic Pontifex tandem eodem tempore moritur. Pontific. sui anno 19. mense 4. Pelicla in thesauris tanta viauri, quantā nullus ante se Pontifex: quo solo nomine gratus & gratiosus fuit. Iam clarè imaginis expositio apparet. Gladius ex ore Pontificis tyrannidem significat, quam in agnum Christi exercuit: Virga siue flagellum in dextra manu seditiones, & persecutiones: Claves in sinistra quibus Colūba insidet, excommunicationes

& sacrorum interdictiones: monstrum, cuius superior pars ho-
 mini, papali corona coronati, inferior verò cauda Draconis est,
 supplicans Pontifici, ad sinistram sub clauibus positum, designat
 antipapam illum captum, & propter caudam humi serpentem,
 ex humili loco natum. Ergo & hîc Pseudomagus splendidissimi
 mendacij & imposturæ conuincitur, hanc imaginem pro sua libi-
 dine detorquens, quasi vermis ille astans Papæ, significaret vsus
 immutationem in Sacramento Cœnæ: de quo tamen ne gry qui-
 dem hîc tractatum est. Deinde non ad omnes, vt Pseudoma-
 gus, sed ad hunc solum Ioannem vigesimum tertium
 hæc imago spectat: sicut & vaticinium au-
 toris, & historiæ veritas
 testatur.

F 3 VATI-

PAVLI SCAL. EXPLANATIO IMAGINVM
VATICINIVM X.

IOACHIM ABBAS.

Sex lucidabit Planetas:& vnus finaliter ipsius
fulgorem excedet.

De sub vrbani montuosis, & validis de terra candi-
da vir ascendet, actus faciens singulares. Stellas parte lu-
cidabit, & obscurabit, sed excelsa non auferet, quæ præ-
dicta bestia offuscavit, sed remanebit agnus grauitèr vulne-

vulneratus. Pauca sparget, & multa congregabit, egenus morietur, & propria sepultura carebit. Coruum persequetur. Columba regnabit, totus suus, totus alienus, sponfas multas viduatas relinquens.

PAVLVS SCALIGER.

Hoc Vaticinium Benedicto duodecimo conuenit, patria Tolosano, ordinis Cisterciensis, Iacobo antea vocato, sanctæ Priscæ Presbytero Cardinali. Tolosana terra enim est candida, montuosa, & valida, vna scilicet ex ciuitatibus, quæ hodie iura regia reddit. Hic Pontifex sex Planetas illustrauit, id est, sex Cardinales creauit, viros egregios, et instar Planetarum lucentes, non de sua stirpe, sed vndequeque ad tantam dignitatem vocatos. Sex præterea principes sua autoritate decorauit, videlicet Stephanum Columnam, Ioannem Archiepiscopum Mediolanensem, & Luchinum fratres Vicecomites, Mastinum Scaligerum, Philippum Gonzagam, Albertum Carrariensem, Obicionem Estensem. Columna inter hos præcipuè luxit. Reliquas stellas id est principes Passarinos, Fagiolanos, Rubeos &c. obscurauit & maximè in Bauarum censuras à Ioanne factas, vt in usurpatorem imperij confirmauit. At excelsa non abstulit, quæ prædicta bestia offuscavit, sed remansit agnus grauius vulneratus. i. non recuperauit patrimoniū Christi, quod in eodē statu, quo à Ioanne relictū, accepit & reliquit. Pauca in pontificatu egit, ædes saltē pontificias cū turribus et pometis inchoauit et perfecit: suoq; iussu impensaq; basilicæ S. Petri tectū restituit: quemadmodū in basilica eadem positum Epigramma ad eius statū indicat. Multa congregauit egenus mortuus est: quia multā vim auri non cognatis suis et affinib. sed Ecclesiæ reliquit.

Pro-

Propria sepultura caruit, quia in Basilica Petri sepultus nō est. Coruum persecutus est, quia tantæ fuit constantiæ, vt dimoueri à recto vel vi, vel precario, vel pollicitationibus nunquam potuerit. Bonos enim diligebat: & vicissim malos, ac sceleratos aperte odio habebat. Ideo columba regnavit, cui sex illi principes paulò antè nominati morem gesserunt. Totus suus fuit, quo ad egestatem, totus alienus, quod ad liberalitatem. Multas sponfas viduatas, id est Ecclesias haudquaquam instauratas, reliquit. Moritur Pont. sui anno 7. mense 3. die 17. Iam patet hæc imago, Pontifex manu dextra trigonum sex stellarum benedicit, id est numero sex Cardinales creat, Aquilam sub trigono stellarum, id est in Imperatorem censuras à Ioanne latus confirmat. Ex Papali, corona à latere regia dependens, denotat Pontificem in Italiam mittere legatum à latere, & Senatui populoq; Romano persuadere, vt Senatoriam dignitatem, quam diu regio nomine gesserant, suis tandem & Ecclesiæ auspicijs administrarent. Hanc ob rem & Stephano Columnæ Senatoria dignitas in quinquennium prorogata est, & Collegæ annui ei dati sunt. Pudeat ergo Pseudomagum, qui inde mentiri non dubitauit, Papam stellis potestatem sibi in cælos arrogare. Stellas deinde quinque in nubibus collocat, cùm in triangulo sex contineantur, Papali benedictione consecratæ. Taceo quòd pro regio diademate imperiale depinxerit, & similia vanissima homo vanus quasi futura quædam præsagia in opprobrium omnium Pontificum, cùm non nisi huic Pontifici hæc figura, quem admodum singulæ succedentibus singulis tantum conueniant, falsissimè confingit.

VATICINIVM XI.

IOACHIM ABBAS.

Stolam suam in sanguine agni dealbabit.

Alta ascendet duplici benedictione præventus, amator crucifixi, cultor pacis, altus ingenio: veruntamen quæ cogitat nõ implebit. alta corruet, infima sublimabit, ornabit cœlum (nemore succidetur extendens

G dens

dens manus ad pauperem) viduas dispensabit, & tunc caue sphaera volubilis, & nigra, vt impediaris à vento Aquilonis tribulatione: Cum lilio & cruce te defende.

PAVLVS SCALIGER.

Hoc vaticinio describitur Clemens sextus, patria Lemonicensis, Petrus antea vocatus, primò Monachus, deinde Archiepiscopus Rhotomagensis, postremò Pontifex Auenione creatus est. Fuit enim multæ doctrinæ vir, composuit æq; eloquentiæ quod Ioachimus duplicem benedictionem vocat, liberalis in omnes, comis & perhumanus. Cæterùm quæ cogitauit non impleuit. Cùm enim intelligeret totam Italiam in tumultu esse, solos Luichinum & Ioannem Vicecomites vicarios Insubriæ confirmauit: de reliquis Italiæ principibus nulla mentione habita: Existimabat enim solos vicecomites Bauaro resistere posse, in Italiam (vt ipse prædicabat) descensuro, qui vicissim, vt par pari Pontifici redderet, in ditione Ecclesiastica multos vicarios imperiali autoritate confirmauit. Alta corruit, & euertit atq; infima sublimauit, quia Rhomæ creandorū senatorū ex autoritate Apostolica commutata ratione, Nicolaum Renty, ciuem Rhomanū, publicum scribam, virū quidem erecti ad libertatē, excelsiq; animi, qui occupato armis Capitolio, tantum sibi beneuolentiæ, et autoritatis apud omnes comparauerat, vt facile quò vellet, mentē populi Rhomani flecteret, & quædam etiam externæ prouinciæ putarent, per illum Rhomani imperij gloriā renasci, à Carolo Bohemiæ rege captum, sibiq; Auenionem missum, et dono datum in vincula coniecit, & Cardinales quosdam Rhomā misit, qui statum vrbis componerent, & Francisco Petrarcha suasore, promiscuè senatores ad tollendam seditionē ex plebe ipsa, crearent,

cùm

cum non satis constaret in ipsa vrbe Rhoma, qui senatorij quiq; plebei ordinis essent, & ignotis parentibus orti. Itaq; declarati sunt senatores Petrus Sarra columnensis & Ioannes Vrsi filius. Ornauit cœlum, id est Carolum Ioannis Bobemi filiū, ob multarum linguarum literarumq; peritiam, in Bauari etiam contumeliam, ab Electoribus in Cæsare designari fecit. Ludouicus Bauiarus tandem de equo cadens in nemore, prope Furstenfeldt, in sinu cuiusdam rustici obijt: ideo inquit Ioachim, nemore succidetur extendens manus ad pauperem. Viduam dispensauit. Quia Iohannam filiam Andreae, nepotis Roberti regis Neapolitani, qui sine stirpe virili moriens, hanc ipsam hæredem instituerat, et Caroli regis Hungariae filio uxorem dederat, quem illa tanquam hominem socordem perosa, per insidias interemerat, alteriq; fratruei nupserat Ludouico olim Tarentini principis filio, quem Roberti quoq; fuisse fratrem constabat, dispensando absoluit, eundemq; Ludouicum Tarentinum, regem Neapolitanū decreuit. Atq; ideo Sphæra volubilis, & nigra, ipsa scilicet Italia cincta fuit tribulatione. Ludouicus enim rex Hungariae, primi mariti frater tantum scelus ulturus, cum paratissimo exercitu in Italiam venit. Vocatur & Carolus Imperator in Italiā à Pisanis ob tyrannidem Vicecomitū, qui etiam Bononiam, Anglare, Burgū sancti Sepulchri, & id genus alia Ecclesiae oppida Pontifici ademerant, quare Pontifex cōmotus misso in Italiam Legato, Florentinos & Mastinū Scaligerū in Vicecomitem concitauit. Veritus tandem Imperatorem Pontifex, ne Italiam ferro ac flamma vastaret, quemadmodū se facturū, Imperator minabatur, ad pacē componendam animū induxit. pacē quoq; & fœdus componere inter Philippū regem Franciae, cuius auxilijs aduersarijs resisteret, & Eduardū Angliae annexus est. Atq; hoc est quod dicit Ioachim, cū lilio & cruce te defende.

Itaque stolam suam in sanguine agni dealbavit: id est Caroli regis Hungariæ filij, à Iohanna interempti. Cumq; foris prodesse Christianis non posset, domi Ecclesiastico senatui consuluit, & boni tandem pastoris officio functus est. moritur anno 1352. Pont. sui anno 10. mense 7. die 28. Proinde hæc figura habet crucem & liliū quo se defendere nitebatur. Caput agni ad pedem Pontificis, interemptum Caroli regis Hungariæ filium, in cuius nece cum Iohanna dispensavit, deuastationem Christianitatis, designat, quum Christianis prodesse non potuit: Gallus ad pedem coronatus, Senatorem Columnensem (symbolum enim Columnensium Gallus est) regia potestate fulgentem, quem Romanis suo nomine præfecit. Serpens est vicecomes (insigne est serpens Vicecomitum) sinistram Pontificis clauis tenentem mordens, id est bona Ecclesiæ inuadens. Insanit ergo Pseudomagus, qui nescio quid de cohortatione ad pœnitentiam Pontificum hanc imaginem agere nugatur, errans etiam in ipsa imagine, nam pro cingulo Monachali, saccum refertum diuitijs, contra mentem auctoris, et pro cruce cum lilio fractum baculum crucis depinxit, vt vel hac ratione satis constet hunc nullam veræ magiæ notitiam habuisse, sed omnia mera libidine conspurcasse.

VATI.

"VATICINIVM XII.

IOACHIM ABBAS.

Lupus habitabit cum agno, pariterq; cibabit.

Ad honores ascendet duplex homo iste, veniens de centro nubiloso, concordans discordantes, lunam reuoluens, nouaculam in manu gestans ad superflua rescanda: carnes comedet assas, & vinum bibet myriha-

G 3 tum

tum, pauper ingrediens, alta considerans, in infimis condescendens.

PAVLVS SCALIGER.

Hoc vaticinio significatur Innocentius sextus, patria Lemonicensis, Stephanus antea vocatus, pontificij ciuilibusque iuris consultiſſimus: Idcirco appellat illum Ioachim hominem duplicem, venientem de centro nubiloſo, id eſt munere & officio procuratorio ad Episcopatū Claremontanum, deinde Cardinalatū, tandem Pontificatum: concordantē, discordantes, nam tumultuantem ciuitatem Rhomanam in creandis senatoribus, Innocentius optimē ſedauit, externo ſenatore ad urbē miſſo, Raymundo Ptolemæo ciue Senenſi, qui annum integrū magistratum geſſit. Hic Innocentius Lunam reuoluit. Vir enim erat integerrimæ vitæ, magnæq; conſtantiæ & ſeueritatis, qui beneficia Eccleſiaſtica non niſi probatiſſimis ſacerdotibus, tum vitæ, tum doctrina dedit. Nouaculā in manu geſtans ſuperflua reſecuit, quia multas reſeruaciones à Clemente factas ſuſpēdit, conſtituitq; ſtatim, vt omnes Prælati, omnesq; qui beneficia habebant, ad Eccleſias ſuas ſub anathematis pœna proficiſcerentur. Dicebat enim oues paſcuas, à proprio paſtore, nō à mercenario cuſtodiri debere. Impenſam quoq; domeſticā, quæ magna erat imminuit, familiam ſuam ad certum & honeſtū redigens numerum, nec domi voluit niſi viros probatiſſimos. Idem vt facerent Cardinales acerrimo edicto mandauit, dictitans ſuam, ac omniū Eccleſiaſticorū vitam, cæteris exemplo eſſe debere, ad imitationem ſaluatoris noſtri, cuius tota vitæ, ad inſtitutionem humani generis reſpiciebat. Præterea verò ſacri palatii auditoribus ſalaria inſtituit, ne muneribus corrumpi in decernēdis litibus ob inopiam

piam possent. Dicebat enim, famelicos non facile, etiam ab alieno cibo abstinere, si sit oblata quouis modo edendi facultas. In victu parcus est habitus, ideo carnes comedit assas, & vinu bibit myrrhatu, id est dilutum, quo ille instar lachrymae ex myrrha cortice inciso defluentis, quo mortuoru cadauera incorrupta conseruantur animo incorrupto existeret. Atq; ita pauper ingrediens, alta considerauit, & Lupus habitans cum agno, simul nutritus est. Sicut enim ad virtutes cohortator exemplo suo fuit, & in victu parcus est habitus, ita in sumptu bellico largissimus du bello repetijt, quae superioribus temporibus Ecclesiae crepta fuerant. Aegidiu namq; Hispanu e gente Carilla Cardinalem Sabinum viru insignem e latere suo in Italiam misit, qui bello hostes Ecclesiae persequeretur, ditionemq; Ecclesiasticam tutiorem redderet, eo maxime tempore, quo Imperator Constantinopolitanus, Aragonum rex, & Veneti contra Genuenses inter se foedera iniere. Nec Rhomae certe minor perturbatio, quam Constantinopoli tum fuit. Franciscus enim Barocellus Rhomanus ciuis admodu potens, pulsus e Senatoria dignitate, Ioanne Vrsino, & Petro Columnensi, tribunitiam dignitatem sibi vsurpat cum his titulis, Franciscus Baroncellus scriba senatus, Dei gratia aetnae vrbis Tribunus secundus, ac Rhomanus Consul. Tum vero Innocentius Pontifex re cognita ad comprimendam hominis audaciam, Nicolaum Renty, qui eodem modo dominatum appetierat, e carcere Auenionensi ductum, Rhomam mittit ad Tribunatum repetendum. Is itaque vrbem ingressus adiuuante nobilitate, ac magna plebis parte, Baroncellum e Capitolio deiectum interficit, ac solus tribunatu potitur. Abeunte tandem Carolo Imperatore in Germaniam, Aegidius Legatus omnis fere oppida breui recepit, quae aduersary, instigante Ludouico Bauaro in Flamminia, quam Rhomandiolum vocamus, in

Marchia

Marchia Anconitana in patrimonio S. Petri occupauerat. Cum autem Aegidius Italia pacasset, arcesq; in ditione Ecclesiastica plures ac per necessarias edificasset, omnesq; Italos principes ac populum ad officium rede-gisset, ad annum quintum legationis suae successorem habuit, Arduinum Burgundum Abbatem Cisterciensem, hominem rebus agendis nequaquam idoneum. Hanc ob rem abeunte Aegidio, omnes Italiae principes ac populi arma capiunt. Abbas Cluniacensis Bononiam Bernaboui Vicecomiti proditione Aulegiant accipit, et tam Bononiam quam Rhegium aduersus Bernabouem bello prementem acriter defendit, & accitis in societatem belli Cane Scaligero, Philippino Gonzaga, Nicolao Estensi, in Brixianos mouit. Tum Bernabos Brixianorum periculo motus, relicta Bononia ac Rhegio, in hostem proficiscens, apud Montem clarum tanto praelio superatur, ut aegre deinceps vrbis mœnia tutatus sit. Eodem ferè tempore Florentini Galeatho Malatesta duce Pisanos superant. Verùm composita à Pontifice inter Pisanos & Florentinos pace, Ioannes Haucut Pisanorū stipendijs militare solitus, milites omnes passim per omnem Italiam sparsos colligens, magnum omnibus terrorem iniecit, tumultuante potissimum ciuitate Rhomana in creandis senatoribus, quam discor diam Innocentius optimè sedauit, ut supra dictum est. Non quieuerunt autem compositis etiam hoc modo rebus Rhomani. Nam pulso Senatore, septem ciues creauerunt cum summa potestate, quos reformatores totius Reipublicae vocarunt. Hanc ob rem Innocentius Hugonem Lusignaneum, Cypri regem, ad bellum, quod in Thurcos gerebatur, proficiscentem, senatorem creauit, mandauitq; ut magistratum reformatorum omnino aboleret. Erat autem tum maxime intentus abolerendo bello, quod inter Anglos, & Gallos gerebatur, quo omnibus proficisci in Thurcum liceret. Verùm cum Angli in Pitiriensi agro Gal-

gro Gallos superassent, cepissentq̄ regem cum Philippo filio, rem difficiliorem factu fecisse videbantur. Cū Eduardus magnitudine animi motus, captiuos omnes hac conditione liberat, ne amplius contra se bella gerant: qui non ita multò post pacis fœdera rumpentes, Eduardum capere arma, & obsidere Parisios impellunt. Parare & classē contra hostes Christiani nominis Innocentius constituerat, cū & Pisani qui rem nauticā optimè norant, cum Florentinis, & Veneti qui classe plurimum valebant, cum Lodouico Hungariæ rege bella tum gererent. Taruisium enim rex magnis copijs tum obsidebat: nec seditionibus intestinis Veneti carebant. Nam Marinus dux affectatæ tyrannidis conuictus securi percutitur. In tantis verò animi perturbationibus afflictatus Innocentius pontificatus sui anno nono, mense octauo, die sexto moritur. Idcirco inquit Ioachim, Alta considerans, in infimis condescendens. Itaque depingitur Innocentius sinistra manu clauēs tenens, dextra nouaculam, qua Ecclesiam repurgare conabatur. Est etiam indutus vestibus sacris, stans in corona, vt intelligamus illum integerrimæ vitæ, magnæq̄ constantiæ & seueritatis virum. quocirca & gladium ad sinistrum latus habet: sed illum primis pedibus lupo obtinente: id quod ex suprà dictis, maximè ex Aegidij, Nicolai, Arduini, & tot intestinis seditionibus liquidò constat. Valeat ergo Pseudomagus cum suis scorpionistis rusticis, & hæreticis presbyteris, quos omnes homo hæreticissimus per Lupum figurari somniat, & alijs id genus nugis.

VATICINIVM XIII.

IOACHIM ABBAS.

Iste solus clarè aperiet librum scriptum
digito Dei.

Ad alta vocaris ô Princeps mente canus. quid ago-
nizas? surge, & esto robustus: interfice Neronem, &
eris securus: sana vulneratos, accipe flabellum, interfi-
ce muscas, eijce de templo vendentes, doct̄inã illumi-

na-

natam assume, annuncia iustum, vita circumcisos: dirige columbam, reprime sitibundos.

PAVLVS SCALIGER.

Describitur hic Vrbanus quintus, patria Lemonicensis, Guilielmus Grisant antea vocatus, S. Victoris Massiliensis Abbas, absens etiam omnium consensu ad alta vocatur, id est Pontifex creatur. Iste, inquit Ioachim, solus clarè aperiet librum scriptum digito Dei: erat enim vir singularis virtutis, ingentis animi, innocentissimaq; vitæ. Hunc alloquitur Ioachim inquiring, O Princeps mente canus quid agonizas? surge, & esto robustus. Statim proinde, vt pontificatum, vocatus Auenionē, inijt, ad tuendam libertatem Ecclesiasticam animum adiecit, eorumq; opera vsus est, qui ad eam rem animati erant. Itaq; Aegidium Cardinalem Hispanū, virum præstantem, cuius antea meminimus, in Italiã cum summa potestate misit, qui ita Canem Scaligerum, Ludouicum Gonzagam, Nicolaū Estensem, Franciscū Carrariū initis fœderibus in Bernabouem, quem Ioachim Neronem appellat, concitauit, vt prælio ab his superatus, & sauciùs agrè aufugerit; amisso in bello filio: captisq; Andrea Pepulo Bononiensi exule, Synebaldo Ordelapho, Paulo Mirandula, Guidone Foliano, Azone Corrigiensi, Guilielmo Caualcaboue egregijs copiarum suarum ducibus. Atque hoc illud est, quod Ioachim ait, Interfice Neronem, & eris securus. Vicecomites enim omnis seditionis et cōtentionis in Italia autores erant, quibus repressis sanauit vulneratos. Et si enim p̄moti calamitate Vicecomitū, Francia, Anglia, ac Cypri reges misere ad Aegidiū, vt vicecomitib. pacē redderet, neq; discesserint re infecta legati, reddita namq; pax erat: ea tamē diuturna nō fuit. Ioannes enim Haucut vicecomitib. militans, cū Florētinos bello lacefferet, eorū

copias apud Miniata oppidum grauiter profligauit. Hanc ob rem Aegidius Legatus Thomam Obicionem egregium copiarum ducem, cum tribus millibus equitum, & satis magno peditatu Florentinis auxilio mittit. Pugnatum est inter Aretium & Cortonam dubio Marte quatuor horis: atque demum Thomas ita hostes superat adnitente peditatu, vt ex sex millibus equitum, qui cum Anglico militabāt, pauci euaserint, atque ipse dux in deditioem venerit. Huius autem tantæ victoriæ fama permoti qui ab Ecclesia defecerāt statim deditioem fecere. Rectè igitur prædixit Ioachim, hunc Pontificem accepturū flabellum & interfecturū muscas eiecturumq; de templo vendentes. Flabellum est industria Aegidij, muscæ sunt copiae Vicecomitum: vendentes & repressi sitibundi in templo sunt, qui ab Ecclesia defecerant. His ita feliciter peractis Vrbanus ad quartum sui Pontificatus annum in Italiam venit componendarum rerum causa, doctrinam illuminatam assumens, annuncians iustum, & vitam circumcisos, id est pietate, iustitia & sanctis moribus Columbam, id est Ecclesiam instaurauit. Cùm porrò Carolus Imperator intellexisset Vrbanum Rhomam profectum, eò & ipse quoque cum vxore & liberis statim aduolauit. moritur Vrbanus Pontificatus sui anno octauo, mense quarto. Itaque imaginis dextra manus clauas continens auxiliante illi angelo, significat, ope diuina Ecclesiam instauratam esse. Stellis quinque cælitus demissis, ipsaq; manu inde prominēte, supra flabellum vel flagellum, significatur industria & confederatione, Aegidij Cardinalis, Canis Scaligerij, cognomento Signorij siue Facini, Ludouici Gonzagæ ac Nicolai Estensis, & Francisci Carrarij, in aduersarios & rebelles animaduersum esse. Aquila denotat Carolū ad Pontificem in Italiam profectum, Pontificem salutasse. Os enim Aquila apertum habet, quasi Pontifici loquatur: apertum etiam

etiam

etiam est, quia deuorauit Lucam, adimens illam Pisanis, & Miniate oppidum Florentinis, sibiq; vendicans: & accepit à Florentinis in gentem pecuniam, ne eos bello vexaret. Falso igitur Pseudomagus somniat à pontificibus recessuram clauium potestatem, & pontifices proprijs virgis pœnas luituros, neuè collidantur Pannonem illis, per quem ille Austriacos intelligit, opitulaturum. Licet Austriaci semper Ecclesiæ fuerint deuotissimi: nō tamen Pannonem, sed aquilam imago continet: id quod & historie veritas declarat. Hæc omnia ad solum Urbauum quintum referuntur, iam dudum impleta.

H 3 VATI-

PAVLI SCAL. EXPLANATIO IMAGINVM
VATICINIVM XIII.

IOACHIM ABBAS.

Florés rubei, aquam adoriferam distillabunt.

Obscuratum est aurum, mutatus est color optimus, rubigo te consumet, dulce principium inuenisti, sed finem tribulatum. Væ primum abiit, & ecce væ secundum. Fugiamus à facie eius. Clama in fortitudine, quia iam incipiunt, vltimi cruciatus. Ha ha vbi est Lucifer?

quo

quo abierunt stellæ? curramus & non respiciamus retro, quia ab Aquilone pandetur omne malum.

PAVLVS SCALIGER.

Describitur hic ad oculum Gregorius undecimus, patria Lemonicensis, Petrus Belfortis antea vocatus Clementis sexti nepos, sanctæ Mariæ nouæ Diaconus Cardinalis, Auenione Pontifex omnium consensu creatus, qui fuit tantæ innocentiae, & placabilitatis, adeoq̄ humanus & pius, vt ab omnibus vnice diligeretur. Hic Pontificatu inito statim Legatū in Italiam misit, vt res Ecclesiasticas recenseret: qui cum in Italiam venisset, & res Ecclesiasticas recenseret, in ita cum vicecomitibus pace, siquidē omnia in perturbatione fuere. Erant enim inimici omnes ipsis Venetis, exceptis vicecomitibus: quæ res initium fuit perturbandi omnia. Ideo inquit Ioachim, obscuratum est aurum, id est Urbani quinti instauratio neglecta: mutatus color optimus, id est status Italiæ per Urbanum compositus: dulce quidem principium inuenit, scilicet pacata omnia, sed tribulatum finem, quia in seditionibus fato concessit, rubigine consumptus, id est intolerabili vesicæ dolore mortuus. Rubigo enim est vitium metalli, & propriè id, quod in ferro contrahi videmus, aridum & rubrum metallū paulatim erodens: Ita in renibus vel vesica quoq; generatur simile quid siue calculus, siue arena, meatum vrinæ prohibens, asperissimumq; gignens cruciatum. Væ primum abiit, quod sub Ludouico Bauaro Imp. excitatum erat: & ecce væ secundū, quod auspicijs Vicecomitum paratū fuit. Plurimæ enim ciuitates se in libertatē vindicabant, & primi Tiphernates (quos Castellanos vocāt) ab Ecclesia desciuere: hos deinceps Perusini, Tudertini, Spoletini, Eugubini, Viterbienses, Foro-

Foroliuenses, Asculani secuti sunt. Idcirco ait Ioachim fugiamus à facie eius: Clama in fortitudine. Clamauerunt sanè in fortitudine aduersarij Ecclesiæ. Occupauerat tum etiam Astorgius Manfredus, sub Bauaro tyrannulis dulcedine gustata, Granariolum agri Fauentini castellum: ad quem opprimendum è Bononia Legatus Ioannem Haucut, cum aliquot cohortibus mittit. Tutati sunt Astorgium Florentini & Bononienses: qui excluso Haucut cum omni præsidio in libertatem se vindicauerunt. Haucut verò cernens Fauentinos ad rebellionem spectare, & ciuitatem crudeliter diripuit cæsis passim omnibus, quos obuios miles habuit, & solum vrbis viginti millibus nummum auri, Nicolao & Alberto Estensibus fratribus vendidit, occupato Bagnacuallo: vbi impedimenta exercitus sui ad tempus reposuit. Hinc est quod dicit Ioachim, iam incipiunt vltimi cruciatus. Ha ha vbi est Lucifer? scilicet obedientia Ecclesiastica, quæ instar Luciferi, tot seculis luxit: quò abierunt stellæ? videlicet principes potestati Ecclesiasticæ subiecti. Curramus & non aspiciamus retro, quia ab Aquilone pandetur omne malum. Pontifex enim cognita rerum permutatione, Cardinalem Gebennensem Legatū cum sex millibus equitū Britonum in Italiam mittit, qui per Taurinos descendentes sine vilo maleficio, vsque ad Bononiæ portas peruenere, vrbe obsessuri. Sed Legatus cognito Florentinorum aduentu, qui Rudolpho Varaneo duce Bononiensibus suppetias ferebant, cum copijs suis Cesennam hyematum concessit: in qua vrbe ita tumultuatum est ob superbiam Gallorum, vt sexcenti Britones interfecti sint, reliqui vrbe eiecti. Qui postea per arcem ingressi, aucti numero, & dibus & rapinis omnia compleuere: neque his quidem parcentes quorum ætas suppliciter veniam petit: solæ virgines & iuniores matronæ ad iniuriam referuatæ sunt. Foroliuenses autem veriti

ne à legato inopia consily & Gubernatoris opprimerentur, Syne-
 baldum, Pynum, Ioannem, Theobaldum, Ordelaphon dominos in
 urbem recipiunt, quorum virtute ab impetu Britonum defensi
 constantissimè sunt. Existimans autem Gregorius Pontifex, hæc
 omnia mala, quæ in Italia committebantur, sua absentia fieri,
 naufragiumque tam diuturnum absente gubernatore committi,
 de profectioe sua, ad Italiam vir bonus diu multumque cogitare
 cæpit: sed hominè per maxime mouere cuiusdam Episcopi verba,
 qui interrogatus à Pontifice, dum simul in ambulant, cur non
 rediret ad Ecclesiam suam, quam haud par erat, tam diu sine pa-
 store nudam relinqui, Cur, inquit, tu summe Pontifex cæteris ex-
 emplū daturus tuum Episcopatum non repetis, Ecclesiamq; Rho-
 manā? Motus his verbis Pontifex paratisq; in Rhodano 21. triremi-
 bus, alio se iturū simulans, ne à Gallis retineretur, si se profes-
 eturum ad urbem intellexissent: ipsam namq; curiā emolumentis
 causa in Gallia volebant. Genuā itaque primò, inde Cornetū: in-
 de terrestri itinere nauigationè pertæsus hyeme præsertim, Rho-
 mam peruenit anno Domini 1376. Idibus Ianuarijs, Pont. sui 7.
 migrationis verò Rhomanæ Curie in Gallias anno septuagesimo
 quarto. Quo autem apparatu, quaque incredibili populi Rhomani
 letitia susceptus in urbem sit, honorato quoq; obuiam prodeunte,
 non attinet dicere, Cum vultu, gestu, acclamationibus, omnem
 letitiæ speciem effuderint, vt filij solent, redeunte peregrè exopta-
 to parente. Indigebant omnia aduentu Pōtificis. Nam & mania
 & Basilica, & publica, ac priuata ædificia vbique ruinam mina-
 bantur, quæ certè magna ex parte restituit, vt turris suo iussu æ-
 dificata ad sanctam Mariam maiorem in dicit. Labes facti etiā
 ita ciuitatis mores erant, vt nihil vrbauitatis habere videretur:
 vtq; illi mores aliundè petendi essent, quæ totum orbem terrarū
 quondam ad vrbauitatem redegerat. Collocata itaque in vrbe

sedē suā, Pōtifex, vt bonum pastorem decet, omnia circumspicere cœpit, de medelaq̄ vulneribus inferenda cogitare, vt illud Ioachimī impleretur, Flores rubei ex cruento scilicet sanguine nati, aquam adoriferam distillabunt. Pax igitur qua sanari nondum obducta vulnera poterant, sibi diu multumq̄ cogitanti oblata est. Legatum itaque primò ad Florentinos mittit, qui ad arma spectabant, eosq̄ adhortatur, vt æquas pacis conditiones non detrectent. Hi verò Pontificis potentiam suspectā habentes, ne ad pacem cogerentur, cum Bernaboue hoste, paterno, auitoq̄ fœdus & amicitia inuent. Postea verò Ioannem Haucut pecunia, & pollicitationibus corruptum, ab Ecclesia in partes suas trahunt, quo successu elati, nullum iniuriæ contumeliæq̄ genus prætermittunt, quod in Pontificem transferri posset: qua ex re anathemate notati, hac insolentia vsi sunt, vt etiam sacerdotes suos, quibus à sacris interdictum erat, celebrare contra ius fasq̄ cœgerint. Tum verò Pontifex à precibus ad arma conuersus, conciliatis prius Bononiensibus, qui suo nomine urbem gubernarent, Varraneum mercede conducit: hac in re Florentinorum artibus vsus: eiq̄ exercitū Ecclesiæ committit, paulò post, in Florentinos moturo. Id ne vt destinauerat statim faceret, discordia inter Genuenses & Venetos orta effecit. Veritus enim est, ne aliqua externa vis Italiam inuaderet, si ipse quoque cum Florentinis decertaret. Nam dum Andronicus Genuensium auxilio fretus, quibus Tenedon Insulam mercedem facinoris permiserat, patrem Caroli Ioannem Constantinopolitanum Imperatorem regno deturbasset, Veneti eundem in patriam reduxerunt, ac Tenedon Insulam ab eo acceperunt. Qua ex re indignati Genuenses in aliud tempus vindictam distulere, veriti Pontificis anathema, qui vtriq̄ populo interminabatur, nisi ab armis discederent, cum diceret neutri eorum bellum illud competere. Sed dum vir Jan-

Etus accuratè agit omnia, quæ ad Pötificem pertinent, intolerabili vesicæ dolore, vt dictum est, moritur anno Pont. sui 8. mense 5. anno Domini 1378. quinto Calend. April. tantoq; omnium cum gemitu & lachrymis sepelitur, quãto nunquã antea quisq; sepultus est. parente enim & vnico genitore priuati omnes videbãtur: lugebantq; non modò præsentem, verùm etiam futuram calamitatem, in quam sublato optimo Pontifice ob patrum discordiam incidere. Iam imaginis sensus facile patet. Papa enim baculum peregrinationis manu dextra gerens, significat, illũ terrestri itinere Rhomam tanquam peregre exoptatum parentem rediisse. Miles gladium in Pontificem vibrans & læcæ à latere, cludẽ Cesennatem significat, qua sexcẽti Britones, ex parte Pötificis inrefecti sunt. Prohibuit autem manus Dei, sua diuina prouidentia, partim per Pötificias censuras, partim per stellas, id est Principes Pontifici morem gerentes, ne planè copię Pontificis funderentur, & potestas illius euerteretur, quin potius ille resumptis viribus in aduersarios atrocissimè intenderetur: significat quoq; defectionem Haucut ad Florentinos & iniurias atq; contumelias à Florentinis Pontifici illatas, qui etiã anathemate notati, contra ius fasq; sacerdotes, quibus à sacris interdictum erat, celebrare compulerunt. Gladius à sinistris Pontificis, cuius capulus ad pedes ipsius est, designat Pontificem à precibus ad arma conuersum, sicut ex prædictis apparet. Valeat proinde & hic Pseudomagus impostor cum suis ementitis vëturis punitiõnibus, quæ tamen prophetia ad hunc solum Gregorium Pontificẽ spectabat, in eoq; impleta est. Quàm deinde bene Pseudomagus sua magia vtatur, vel imago illius patefacit, quæ duos gladios penes Pontificem depictos continet, cùm saltem vnus esse debeat, vnius, non duorum Pontificum.

VATICINIVM XV.

IOACHIM ABBAS.

Terribilis es, & quis resistet tibi?

Hæc est fera vltima aspectu terribilis, quæ detrahet stellas: tunc fugiant aeg, & reptiliantum modo remanebunt, fera crudelis, vniuersa consumens, infernus te expectat. Terribilis es, & quis tibi resistet?

PAV-

PAVLVS SCALIGER.

Notatur hoc vaticinio *Urbanus sextus*, patria *Neapolitanus*, antea *Bartolomeus Barenfis* Episcopus dictus, homo planè ineptus, rusticus, inexorabilis, callidus, et iniuriarum memor, ac vindex, malebat videri & metui potius, quàm diligi. Hic Pontificatu accepto, non pacem inter Christianos componere, sed magis Cardinalium, & *Ioannæ reginæ* iniurias ulcisci pro viribus conatus est: propter quod Florentinos anathemate notatos, ut in suam deduceret sententiam, absoluit. Natura prorsus inquietus erat: quocirca apud *Nuceriam* Cardinales creans, quosdam ex antiquis in carcerem coniecit, homo infelicissimus. Hic Pontifex fera aspectu terribilis, & vltima *Ioachimo* appellatur: in hoc Pontif. enim de statu summorum Pontificum prophetia illius finit. Aspectu autem terribilis, hic Pontifex non iniuria dicitur, cum nihil boni in Pontificatu suo, sed omnia mala egerit, feraq; crudelis, vniuersa consumens, omnibus metuenda fuerit. Habuit *Antipapam Gebennensem* Cardinalem, natione Gallum, cui *Clementi septimo* indita appellatio fuit, fauentibus *Ioanna regina*, & octo Cardinalibus: vnde magna discordia in Ecclesia Dei orta, & diuturna, videlicet 39. annorum quam schisma vocant, cū pars Christianorum principum *Urbano*, pars *Gebennensi* faueret. Neque hoc modo contenti seditiosi Cardinales Britones, qui multa Ecclesiæ *Castella*, multas vrbis villas iam diripuerant, arcesq; occupauerant, in Pontificem & *Romanos* mittunt. Ad pontem *Salarum* *Romanus* populus hosti in composito agmine obuiam factus, superatur, & ceditur. Verum cum postea apud *Marinum* pugnam magna animorū concitatione inuissent, adeo Britones cædunt, ut vix nuncijs tantæ cladis super fuerit. Qui in arcibus erant, se aliquandiu ac suos tutati sunt, maxime verò

arcis Surianæ præfectus, qui post multos annos Martino Pontifici deditioem fecit. Interim Genuenses odium quod in Venetos mente conceperant, ostendit ascito in societatem belli Ludouico Hungariæ rege, Austriæ duce, Patriarcha Aquilegiensi, et Francisco Carrario: Cum à partibus Venetis rex Cypri Perinus Lusignaneus, et Vicecomes Bernabos essent, et vtrinq; dubio Marte acriter pugnatur, mari, terra, omnia depopulatur, ferro igniq; absumuntur, quo tempore etiam Bombardicus vsus, à sono et tonitru sic dictus, innotuit: multæ vtrinq; cædes inuicem acceptæ datæq; sunt. Accessit tum Venetis et Calocoannes Græcorum Imperator, & Peram Genuensium, Constantinopoli vicinam oppugnare aggressus est. Videbat enim Genuenses pluribus bellis, & quidē granissimis implicitos: Sed Andronicus eius filius patri ac Veneto æque hostis, Thurcorū, Bulgarorumq; præsidys & societate fretus, eam acerrimè defendit: eoq; terroris patrè deduxit, vt in partes Genuensium statim transfret. Urbanus verò non intentus componendæ paci inter Christianos, vt par erat, sed iniurias à Iohanna regina acceptas vlcisci cupiens, Ludouicū Vngariæ regem impulit, vt Andreasij fratris mortem se adiuuante vlcisceretur: qui Carolum filium in Taruisinis contra Venetos dimicantem in Iohannā concitans, res Venetorū propè afflictas meliusculas fecit. Itaq; Carolus ex Hungaria contra Iohannā accitus cum octo millibus equitum in Italiam venit, Aretium primò in potestatem suam redegit, Guelphorū & Gibellinorum seditionibus diu agitatu. Florentini veriti ne sustinere tanti regis impetū non possent, pacem à rege, datis quadraginta millibus nummū auri redimunt. Carolus salutato Rhomæ Urbano regnū ingressus, superatis etiā Iohannæ ducibus Neapolim dedētibus ciuibus, capit. Dum hæc ad Neapolim, & Aretiu gerentur, noua belli nubes Italiā inumbravit. Nā Ludouicus Andegauensis, à regib. Fran-

corum originē ducens, Italiam ingressus cū triginta millibus equi-
 tum, nō longē à Bononia confederat, à Clemente antipapa impul-
 sus: non tam vt reginā Iohānam obsessam liberaret, quā vt Vr-
 banū armis Pontificatu deiceret: Ludouicus per Marsos iter fa-
 ciēs, ad Cassiensem saltū iam peruenerat. Adhuc enim ad 12. mil-
 lia equitū expectabat, qui Italiā ingressi, duce Andegrano, per
 Placentinū, Lucensem, Florentinū, Senensem agrū iter facien-
 tes, Aretinū iam peruenerāt, urbemq; à Guelphis introducti, post
 illatā ab Albrico cladē, diripuerunt. Interea Ludouicus Andega-
 uensis moritur. Quocirca Andegranius in Gallias redijt, ipsiq; mi-
 lites bini terniue mendicantes etiā in patriam se contulerunt. Tū
 verò Urbanus terrore Gallico liberatus, Neapolim se conferens,
 à rege petit, vt sibi liceat creare nepotem suū Campanum princi-
 pem: quod cū impetrare nequiuisset, homo sub specie iusti et hone-
 sti minus Urbanus, ac nulli gratus, ad minas cōuersus, eō iracun-
 diā regē compulit, vt custodijs adhibitis, per aliquod dies prodire
 in publicū nequiuerit. Verū dissimulata ad tempus iniuria, Nu-
 ceriam ad vitandos aestus (vt ipse dicebat) cum bona regis venia
 profectus: Communitaq; firmis praesidijs vrbe, et nouos Cardina-
 les creat, & septem ex veteribus in carcerem conijcit: quod dice-
 ret eos cum rege & antipapa contra se coniuirasse. Propterea in-
 quit Ioachim, hunc esse feram terribilem quę detrahet stel-
 las. Præterea verò & processum (vt istorum more loquar) con-
 tra regem inchoauit, missa de more citatione: qui breui se ventu-
 rum Nuceriam respondit, diluiturumq; obiecta crimina, non ver-
 bis modò, verū etiam armis. Nuceriam itaque cum satis magno
 exercitu veniens, urbem obsidet. Motus autem hac indignitate
 Raymundus Balcianus è gente Vrsinā, Comitum Nicolani filius,
 qui postea Tarentinus princeps est habitus, suis copijs fretus, quas
 sub rege ductauerat, Urbanum cum tota Curia, ad proximum
 littus

littus deductum, Genuensium triremibus ad id instructis paratisq̄ imposuit. Propterea inquit Ioachim tunc fugiant aues, & reptilia tantummodò remanebunt, id est quæ Pontificem comitari non poterant. Quibus triremibus dum Genuam Pontifex defertur, ex septem Cardinalibus Nuceriæ captis, quinque saccis inuolutos in mare demersit & reptilibus, mandauit. At verò mortuo Ludouico Hungariæ, proceres Hungari Carolum statim per Legatos accersunt: qui eò profectus dum conuentum ad res componendas celebrat, curante regina, quæ odium dissimulauerat, obtruncatur. At Urbanus circumactò anno, quo se Genuam contulerat, intelligens Ecclesiasticas ciuitates à Florentinis ad libertatem (vt antea) incitari, Lucam primo, mox Senas & Perusium peruenit. Confirmatis deinde aduentu suo ciuitatibus, desiderio (vt ipse dicebat) videndi Neapolim. Ferentinum vsque proficiscitur: ea mente reuera, vt Ladislaum admodum puerum, & Ioannem Caroli filios hereditate paterna deturbaret. Multi enim proceres Ludouico Andegauensi studere soliti, potiundi regni spem ei præstabant, sed magna vsi fide Caietani, pueris in vita retentis, regnum quoque cum summa laude seruaerunt. Pontifex ergo re infecta Rhomam redijt, & tandem Pontificatu infeliciter defunctus moritur, anno Pont. sui II. mense 8. paucis admodum eius mortem, vt pote hominis rustici et inexorabilis, flentibus. Cuius sepulchrum Rhomæ in Basilica beati Petri adhuc visitur cum epitaphio satis rustico et inepto. Ideò Ioachim ait: Infernus te expectat terribilis es. Depingitur hic itaque iste Pontifex, tanquàm Draco, veneno suo insidijs & artibus vniuersam Europam, & circumiacentes regiones inficiens: habens caput humanum, auriculas asininas, coronam regiã, ex qua galea prominet, Iudæorum, & gentilium, atque Thurcorum modo retorta, vt intelligamus illum fuisse hominem rusticum, callidum,

callidum, vindictæ cupidum, corde iniquum, & ad omne malum propensum. Caudæ caput alterum inest, id est Antipapa, nouem stellis adornatus, hoc est octo illis Cardinalibus & Iohanna regina, qui partibus suis fauebant. Hic Antipapa magnum ignem ore conflat, dum Vrbanum mouet, vt clam & ex insidijs omnes illas turbas Italie procuret. Ludouicum Hungarie regem enim aduersus Ioannam idcirco prouocauit, cuius tandem nomine Carolus cum exercitu ingressus Neapolim cepit: Ludouicus Gandauensis & ipse ad vastadam Italiam venerat. Omnes isti huius Pontificis artibus vitam cum morte permutarunt: ideo supra draconem, tres magne stellæ depictæ cernuntur. Minores quinque inclusæ, significant, ex septem illis Cardinalibus Nuceria captis, quinque; illos saccis inuolutos, & in mare demersos. Luna enim domina maris est. Itaque; insanus Pseudomagus valeat cum sua Galea Caiphæ & Annæ, et similibus futurorum præfagiorum ineptijs. Hæc enim omnia ad annum Domini 1389. impleta sunt. Reuelata autem erant Ioachimo, dum esset Abbas in monasterio

Florensi in Calabria, circa annum Domini 1176. Concludit

has reuelationes Abbas hoc pacto: Potens est Do-

minus mutare propositum suum,

quia in manibus eius om-

nia astra sunt

cæli.

K SEQVVN-

SEQVNTVR AN-
 SELMI EPISCOPI MARSICHANI VA-
 TICINIA SCRIPTA A BEO, ANNO DO-
 mini 1278. quæ post obitum Bonifacij Papæ
 Octavi in lucem data erant
 Perusij.

VATICINIVM XVI.

ANSELMVS EPISCOPVS.

Incipit principium malorum, hypocrisis
abundabit.

Neq; zelus, neque vrsa catulos pascens, in quinque Rhomam sceptrata conturbat nouam: & triginta sex annis miser ambulabit. Primus filius, ferè habens quinq; filios, à figuris medius tibi est: area autem ciuitas barbaros in se recipit. Cùm autem viderit vrsa, matrem Canū, miserabiliter lugabit, in altitudine cœli, vt à Deo consequatur auxilium. Multos decipis misera, nequissima, sub aliena pelle vnita: falcem conuerte intra, absconde deceptionem: immuta faciem, sicut benè manens: canes nutris nouos, vt eos habeas in medio tempestatum: sed Christus manifestabit cogitationes tuas: serpens autem omnes velociter cōsumet, cum ijs quos lactas: lactaberis pœnaliter, & manus expandes, quum pedes peruerteres, sicut abijciens te ipsum extra: sed Dominus hypocrisim tuam ostendet. Quid mali facis ô tu habens faciem canis admixtam alieno morfu? Quid tu feris? quid mundo aperis os tuum ad pusillos? quomodo eructabit cor tuum verbum bonum ciuitati?

PAVLVS SCALIGER.

Cùm vidisset Anselmus Ioachimi vaticinia vltra 15. Pontificè se nō extendere, ille tandē adiecit prognosticon totidē Pontificū. Et siquidē Ioachim in terribili pōtifice desijt: Anselmus incipit à principio malorū, et abundantia hypocrisis. Itaq; suis coloribus successorē Vrbanī videlicet Bonifaciū nonum, patria Neapolitanū, Petrum Tomacellū antea vocatū depinxit. Neq; zelus inquit,

K 2 neque

neque vr̄sa catulos pascens, id est, neque Pontifex, neq; magistratus vllus afficiuntur commoditate catulorum, Reip. Christianæ: sed in quinque scepra, id est, in quinque Pontifices transmittit schisma quod Rhomā conturbat nouam. Bonifacius enim fuit tanti animi consilijque, vt primus populi Rhomani vim omnem in Pontificem transtulerit, creatis suo nutu magistratibus omnibus, munitaq; sancti Angeli arce in mole Hadriani sita ad Tiberis pontem, quo ab vr̄be in Vaticanum itur: Munitisque item pontibus, quibus in transtiberim Rhomani commeant. Iubilæum tandem celebravit: atq; ita Rhomæ vr̄bis ad Ecclesiæ subiectionem reductæ gloria & pecunijs iubileo anno perceptis auctus, rem aggressus est nouam, quæ Pontifices Rhomanos successores suos, non minus orbis Christiani, quàm Rhomæ Dominos reddidit. Lege etenim promulgata constituit, non licere cuiquam sacerdotij, ad quod promoueretur, beneficiū consequi, priusquàm primi illius anni æstimationis pecunias Pontificali ærario dissoluisset. Bonifacius ergo annatarum vsum beneficijs Ecclesiasticis primus imposuit, hac conditione, vt qui beneficium consequeretur, dimidium annui proventus fisco Apostolico persolueret, quā consuetudinem omnes admisere præter Anglos, qui id de solis Episcopatibus concessere: in cæteris beneficijs non adeo. Triginta sex annis à Pontificatu suo Ecclesia misera & schismatica incessit. Primus filius feræ, id est schismatis, Bonifacius est, successor Vr̄bani, penes quem schisma cæpit, & qui filios quinque habuit, scilicet hunc Bonifacium, Innocentium septimum, Gregorium duodecimum, Alexandrum quintum & Ioannem vigesimum tertium, omnes Pontifices in ipso schismate. Medius à figuris primus filius Bonifacius est. Quia inter Vr̄banum & Innocentium. Prima etenim figura Vr̄banus sextus est: secunda, Bonifacius nonus: tertia Innocentius septimus. Reliqui filij enim ex

una figura promanarunt. Innocentius quippe, quòd simul Cardinales tres creauerit, postea tres Pontifices, videlicet Angelum Cornarium, tandem Gregorium duodecimum, successorem Innocentij. Petrum Philardum Cretensem, tandem Alexandrũ quintum, successorem Gregorij duodecimi. Hunc secutus est Ioannes vigesimus quartus, sed depositus, & tertius filius Ottho Columna, Martinus quintus in eius locum successus. Acrea autem ciuitas Rhoma dicitur, quòd vniuersæ Europæ æs ad eam comporetur, & omnes pöpuli illius vectigales quodammodo sint. Hæc, inquit Anselmus, sub hoc Bonifacio barbaros recepit. Vndiq; enim religionis caussa populi Rhomam confluebant, propter iubileum annum. Itaque videris magistratus, matrem canum, id est Pontificem, cui ad summam gloriam nil certè defuisset, nisi affinium et cognatorum affinitatibus obtemperans aliquam notam contraxisset. Multa enim crimina per Simoniacam prauitatem committebantur, petentibus contra ius fasq; omnia tum fratribus, tum cognatis: quorũ magna multitudo quæstus gratia Rhomam venerat. Idcirco vrsa id est magistratus populusq; Romanus, vehementer ægrè ferebant, illum suos ad tantum fastigium euehere, & indies orabant Deum, vt se tantis miserijs liberaret. Multos enim decipiebat Bonifacius miserè, idq; sub aliena pelle vnitus. Indulgentiæ enim, quibus vnitus erat, & quidem plenarie ita passim vendebantur, vt iam vilesceret clauium & literarum Apostolicarum autoritas. Propterea hortatur illum Anselmus, vt falcem conuertat, intret in conscientiam, & abscondat deceptionẽ, immutet faciem instar benè agentis: quandoquidem canes nutriat nouos, vt eos habeat in medio tempestatum. Reuocare ergo hæc omnia Bonifacius conatus, cognatorum precibus eò identidem redire cogebatur. Vnde melius actum cum Ecclesia Dei censerem, si Pontifices, reiectis affinisbus & cognat-

tis, vel saltem in mediocri fortuna collocatis, Pontificiæ dignitati potius, quàm carni consulerent. Hinc subiungit Anselmus, sed Christus manifestabit cogitationes tuas. Serpens enim, id est Ladislaus rex, quem in sinu suo aluit, & in regnum paternum restituit, omnes velociter consumet, cum ijs quos lætas, hoc est fundamento regni sui confirmato, omnes proceres dominatu priuauit, & parere recusantes è patria deiecit. Idem præstitit huius successor Innocentius septimus, & ipse de sinu suo eductus. Lactatus ergo est pœnaliter Pontifex. Nam in tanta rerum perturbatione diu afflictatus, dolore laterum tandem moritur. Atque hoc illud est, quod Anselmus ait, Manus expandes, cum pedes peruerteres, sicut abijciens te ipsum extra, id est omnia te moriente fient irrita, & Dominus tuam hypocrisim ostendet. Ideo in hæc verba prorumpit Anselmus, Quid mali facis ô tu habens faciem canis admixtam alieno morfu? quid tu feris? quid mundo aperis os tuum ad pusillos? quomodo eructabit cor tuum verbum bonum ciuitati? Fortè his verbis quoque innuere voluit, quòd quendam virum, quem sanctitati deditum commemorant, Pontifex, vt quidam aiunt, innocentem è medio sustulerit. Ex alpibus namq; descenderat in Italiam, anno ante lubileum, presbyter quidam cum magna hominum multitudine. Is quidem albo indutus panno, tantam modestiam vultu ac verbis præ se ferebat, vt ab omnibus sanctus haberetur. In Italiam itaque descendens, magnam hominum ac mulierum multitudinem, in sententiam sui ipsius breui deduxerat. Linteis albis circumuoluti omnes sine discrimine, mares an feminae, rustici an ciues, serui an liberi essent, passim veluti pecora, vbi nox oppressisset dormiebant. Publicè in vicis epulabantur, perlatis vndique certatim quasi ad sacrum epulis. Crucifixum sacerdos ipse præ se ferebat: quem lachrymari ob hominum errata dicti

diclitabat. Id quoties accidisset, succlamabant omnes, veniam à Deo petentes. Laudes beatæ virginis canebant euntes & stantes, hymnis ad id aptè compositis. Ex Cisalpinis autem in Flaminiam, Hetruriam, Picentes aucta opinione sanctitatis veniens, non plebem modò rudem & crudelem, sed & Principes, & Episcopos ciuitatum in sententiam suam facile pertraxit. Substitit Viterbij cum magna multitudine labore itineris fessus. Rhomam inde (vt ipse dicebat) ad visenda loca sancta, sanctorumque corpora venturus. Sed Bonifacius fraudem subesse veritus, quòd diceret hominem supersticiosum pontificatũ appetere, adiuuante illa multitudine, milites aliquot præmittit, qui hominem comprehensum ad se perducant. Sunt qui scribant huius fraudem questione detectã fuisse, hominemq; in tanto facinore deprehensum, meritas pœnas luisse, igne scilicet, quo exustũ ferunt. Sunt etiam qui dicant nil fraudis in homine deprehensum fuisse, sed id fictum à Pontifice abolendo rumori, quo hominem per inuidiam captum et necatum affirmabant. Vtrum verius sit, Deus nouit. Puto tamen hanc rem hic Anselmum tetigisse. Moritur Pontifi. sui anno 14. mense 9. anno Domini 1404. Itaque sensus imaginis est, Pontificem vi sum humeris gerere, id est, Remp. Rhomanam, & tamen vrsis ex vtroque latere, lugentibus propter schisma & alia incommoda perniciem Ecclesie Rhomanæ totiusque Reipub. Christianæ, nullam opem adferre. Valeat ergo Pseudomagus cum sua futura punitioe, quam somniat per vrsos futuram.

Autor enim ipse, et veritas historie testatur, hoc vaticinium in Bonifacio nono consummatum esse.

VATI.

VATICINIVM XVII.

ANSELMVS EPISCOPVS.

Decimæ dissipabuntur in effusione sanguinis.

Secundus est filius: alia fera, volans serpens ad meridiem, ianctus nigro, & niger totus priuatus lumine, à coruis manifestatus, tempore & figura localibus, qui succedunt paterno fini: existens enim serpens niger destructor Vrsæ. O quæ esca miserorum coruorum: existens

stens genus abominabile eorum, Ab oriente miserabiliter turbabis te ipsum, simul & ciuitatem tuarum gentium dabis in tempore messi.

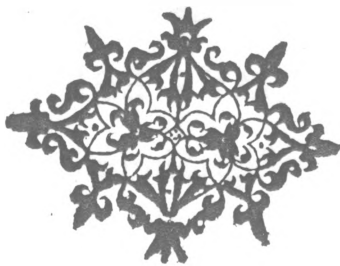
PAVLVS SCALIGER.

Successorem Bonifacij noni Innocentium septimum, patria Sulmonensem, Cosmatum antea vocatum, sanctæ Crucis presbyterum Cardinalem, Rhomæ, tumultuante tota Italia, Pontificem creatū, dicit esse secundum à Bonifacio filium, in schismate procreatū. Aliamq; feram, volantem scilicet serpentem ad meridiem, scilicet Rhomam, iunctum nigro, id est Bonifacio, & niger totus priuatus lumine. Nam quam secordiam Bonifacio & Urbano, existens Cardinalis, exprobauit, dicens eorum secordia fieri, quo minus schisma Ecclesie Rhomanæ, totiusque Reipub. Christianæ perniciens, hæctenus extinctum & sublatum sit, in eam ipse incidit. Factus enim Pontifex, in multis Urbani & Bonifacij vestigia secutus est, & quos priuatus carpebat non modò quod tantopere laudabat effecit, verum etiam iniquo animo ferebat, si quis apud se ea de re verbum vllum fecisset. Propterea & tempore & figura successit paterno fini, à coruis id est Rhomanis manifestatus. Adeo enim tumultuosè omnia gubernabat, vt cum semel Rhomani restitui in libertatem, reddiq; sibi Capitoliū, Pontem Miluū, & arcem Hadriani peterent, instarent q; item vt schisma, sicut in ipsa creatione sponderat, rem perniciosi exempli de Ecclesia tolleret, bella extingueret, & seditiones, rege Gallorum ad eam rem conficiendam operam suam pollicente: ac Petro Luna antipapa, nequaquam tantam concordia abnuente, Rhomanos ipsos Pontifex perinde ac coruos, fures, & latrones ad Ludouicum nepotem diuertentem, apud hospitale san-

Et spiritus via saxeæ, tanquam ad certum carnificem miserit. Undecim enim ciues Reipublicæ suæ labenti, negligentia Pontificis, consulturi, statim necantur, è fenestrisq; deiciuntur, quòd diceret eo modo tolli seditiones & schisma, non alio quidem modo posse. Hac autem seuitia motus populus Rho- manus, accito Ladislao Apulie rege, arma capit, supplicium de Ludouico sumpturus. Verùm Pontifex declinaturus populi furorem, Viterbium cum Ludouico citato gressu proficiscitur. Tum verò populus cum seuire in autorem tanti facinoris non posset, in aulicos iram conuertit, quorum bona magna ex parte direpta sunt. Seruati tamen quidam dicuntur, in ædibus Cardinalium Rho- manorum, qui adiuuantibus clientibus, agrè tamen ad se confugientes tutati sunt. Capto deinde Capitulo, occupatoq; ponte Miluio, arcem Adriani occupare frustra conati sunt, adiuuantibus etiam Rho- manos, Ioanne Columna Troiæ Comite, Gentile Monterano Comite Carrariæ, egregijs tum copiarum ducibus, & Ladislai Regis auspicijs militantibus. Verùm superueniente Paulo Vrsino, mandato Pontificis, cum Mostarda, & Ceccabolino turmarum præfectis, in pratis Neronianis Iohannem Columnam & reliquam Ladislai militiam fundunt. Hanc ob rem quidem Rhoma- ni multis incommodis circumuenti, cum & homines & eorum pecora abigerentur, residente etiam ira iam antea concepta, Pontificem in gratiam recipiunt, rogantq; vt ad urbem redeat. Erat enim natura comis & blandus, adeoque Pontificij ciuilibusq; iuris peritus, vt faciliè homines, tum rationibus, tum suauitate dicendi, in sui ipsius sententiam alliceret. Rebus itaque hoc modo compositis, Rhomam veniens plures Cardinales delegit, ex quibus tandem tres Pontifices inaugurati sunt, videlicet Gregorius duodecimus, Alexander quintus, & Martinus quintus confirmatoque pontificatu suo, Ludouicum nepotem

agri Piceni Marchionem creat: eundemq; Firmanum principem constituit. Moritur pontifi. sui anno secundo. Atque ita serpens niger destruxit vrsam, Rempublicam Rhomanam: & abominationem, escam miseris coruis parauit. Ceterum non multo post Pontifex se ab oriente miserè deturbauit, Rhomæ namque mortuus vnicuique scelerato peccandi licentiam reliquit, simul et ciuitatem Rhomanam antea gentibus tempore messis prædam dederat: Ladislaus enim occupauerat Rhomam, & Perusium deditione acceperat. Iam patet decimas, id est Ecclesiæ facultates dissipatas, in effusione sanguinis. Itaque Papa vexillum Ecclesiæ tenens dextra manu, significat hunc Pontificem de Rhomanis & Ecclesiâ triumphasse: Leua continet arundinem supra quam coruus volat in os serpentis, id est Pontifex quasi aliud agens Rhomanos mittit ad Ludouicum nepotem, tanquam carnificem, deuorandos. Valeat igitur Pseudomagus cum suo diabolo, et ementita columba, atque dialogo.

L 2 VATI.

VATICINIVM XVIII.

ANSELMVS EPISCOPVS.

Potentia vestigia Simonis magi tenebit.

Supplicium tertium auis crucifera, equus corniger, principium habens vnitatem, & finē vocationis, vnius recuruæ figuræ numero rû extremæ, Sicut in tempore boni anni veniet dies, in qua tenebit immediatè figuræ cur,

curuatæ multam, magnus quidam rex volucrum. Solus enim recipiens principium, media die explebit in cornuto, mediâte stella poli vespere, & propterea multum velox existens ad bella paratus. O genus Bizantij habens aditus nobis inclinatos: ô amice, sed vltima syllaba lucrabitur te in locis irriguis, propter spem, & finis cornu est.

PAVLVS SCALIGER.

Anselmus hoc vaticinio notat Gregorium duodecimum, natione Venetum, antea Angelum Cornarium dictum. Hic enim maximæ seueritatis et sanctimonie vir, pontificatu suscepto, iterato ad deponendum Pontificatum se scripto adhibitis notarijs, & testibus obligauit, si Benedictus antipapa, qui alterum Pontificatum in Gallia tenebat, se quoq; abdicaret. Cohortantes igitur in principio sese prædicti Pontifices, & ad mutuam abdicationem offerentes, de loco, quo sine discrimine vterq; venire posset, disputatio erat. Qua de re cum inter ipsos non satis conueniret, collusores, et fidefragi, ab vtroq; Cardinalium conuentu sunt habiti, & maioris diuisionis autores. Quapropter Concilium Pisis celebratum est, in quo collusionis conuicti, Pontificatu ambo priuati sunt, & Alexander electus. Cæterum absente Gregorio armis omnia Rhomæ circumsonabant. Gregorius autem quasi profugus Ariminum ad Carolum Malatestam se contulit, ab eoq; per quam benignè acceptus. Benedictus autem ad Castellum Panischole locum munitissimum confugit. Porro licet vterq; ex auctoratus fuerit, neuter tamen destitit à creatione Cardinalium, maximè verò Gregorius, qui dum Lucæ esset, in primis de consensu Cardinalium, qui nondū ab eo decesserant, Gabrielem Condelmarium, postea Eugenium quartum, Cardinalem creat. Hic

tandem ad Concilium Constantiense misso Carolo Malatesta Oratore, pontificatu se liberè abdicauit. Itaque potentia vestigia Simonis Magi tenebat, cum præponeret publicè vtilitati priuatam gloriam & emolumentum. Supplicium ergo, scilicet tertij filij, videlicet auis crucifera id est aquila, quam supra coronam gerit, & equus corniger id est vnicornis: Nam propter vnitatem quidem Gregorius suscepit Pontificatum, eo tamen fine, vt propter eandem vnitatem, exigente vocatione, suscipiat recuruam numeri figuram, quæ est C. quod centum significat, hoc loci autem denotat, Cessa. Adueniente ergo boni anni die, id est Constantiensis Concilij: urgente rege volucrum, id est Cesare, qui solus in cornuto, id est Gregorio gente Cornaria, media die, id est in confessu Cardinalium: principium, id est traditam potestatem Gregorio, recipiens expleuit, id est mediante stella poli, id est Carolo Malatesta, principe Arimini, & quidem vespere, id est ad extremum, cum videret rem secus fieri haud posse, propter metum belli, ad quod Caesar velox & paratus erat. Idcirco exclamat, O Bizantium, id est Constantinopolis, vtinam haberes auditum paratum, ò amice: Sed vltima syllaba id est voluntas liberaque abdicatio lucrata est illum in locis irriguis, id est ad mare propter spem, quæ cornu sedauit, vt esset agri Piceni consensu omnis conuentus legatus. Vnicornius igitur in hac figura vnitatem significat, supra mitram papalem aquila, Cesarem: à dextris adolescens Carolum Malatestam oratorem. Quasi dicat propter vnitatem et concordiam Gregorius duodecimus in gratiam Imperatoris, per Malatestam oratorem abdicabit se Pontificatu. Valeat proinde Pseudomagus, cum suis somnijs, qui hic nescio quid de castitate vnicornis, & clauibus Pontificum somniat: sed & aquilam omisit, vsque adeò peritus suæ magiæ, scilicet.

VATICINIVM XIX.

ANSELMVS EPISCOPVS.

Confusio & error incitabitur.

Ilte ab vrsa, carens gladijs, & homo mouens incisionē
 rosæ: tamē siccabitur sicut rosa: Incidet rosam cui⁹ mo-
 tus tertius: & est tertia litera, & tertium elementum si-
 gnicat, manus falx: illa in prima litera incidit rosam,
 miserum elementum illud. Inde recipiens eam non
 misc-

miseretur tuis: quamuis in principatu maneat. Vide enim, iste incipit colligere, rosam ante ferens, habens finem, in quo multum frustra lætare.

PAVLVS SCALIGER.

Vaticinium hoc depingit Alexandrum quintum, natione Crentensem, Petrum Candianum antea vocatum, virum doctrina & sanctitate vitæ præclarum, in Concilio Pisano, Gregorio & Benedicto abrogatis, omnium consensu, Pontificem creatum. Hunc dicit ab vr̄sa esse, & carere gladijs, id est Rempub. Romanam, non ferro, sed verbo gubernare, atque cum quouis Principe optimo, & liberalitate & magnitudine animi, conferri posse. Ad eum enim munificus erat in pauperes, & viros sua benignitate dignos, ut breui nil sibi reliquerit. Vnde per iocum dicere interdum solebat, se diuitem Episcopum fuisse, pauperem Cardinalem, mendicum Pontificem. In eo enim defuit habendi cupiditas, quæ vna cum re & ætate accrescit simul. Sed hoc vitium cadere in viros bonos, & rerum humanarum contemptores non potest: qui quò magis consenescent, eò minus viatici indigere se cognoscunt: & ob hanc rem cupiditates sedant, refrenant auaritiam, ac cæteras animi labes expellunt. Tanti præterea animi Alexander fuit, ut Ladislaum regem tum potissimum, qui ditione Ecclesiæ, Pontificibus absentibus, diu multumque vexauerat, oppidaque aliquot vi occupauerat, in Concilio Pisano approbantibus qui tum aderant, regno priuauerit: insq̄ illud Andegauicæ Duci competere declarauerit. Idcirco inquit Anselmus, Et homo mouens incisionem rosæ, id est regis Neapolitani, siccabitur sicut rosa: octauo enim Pontificatus sui mense Bononiæ mortuus & sepultus est. Cum verò Alexander grauius egrotare cœpisset,

nossetq̄

nossset q̄ mortem propè instare, Cardinales ad se venientes ad concordiam, ad pacem, ad tuendam Ecclesiæ dignitatem adhortatur. Testatus præterea est per eam mortem quam ante oculos se continuo cernere dicebat: nec reformidare, consciëntia bene actæ vitæ motus, se existimare & credere, quæ in Concilio Pisano decreta fuissent, rectè atque integrè facta esse omnia, sine dolo malo fraudeue. Cùm hæc dixisset lachrymantibus omnibus qui aderant, illud Saluatoris verbum ægrè proferens, Pacem meam do vobis, pacem meam relinquo vobis, statim moritur. Pontific. sui mense octauo. Cæterùm Ladislai illa priuatio, magnam confusionem & errorem concitauit. Incidit enim Alexander rosam, hicq̄ motus tertius est, cùm secundus in Innocentio septimo fuerit, & supplicium tertium in Gregorio duodecimo, & tertia littera, tertium scilicet elementū, utpote manus falcaria (nam primum elementum est littera prima, siue columna, cui inest rex Apuliæ coronatus: secunda cui inest imago monachi, id est Alexandri quinti, hic Pontifex enim fuit frater ordinis minorum: tertia cui inest, manus, id est concilium, falcem monacho, id est Pontifici tradens) in prima littera siue columna (columnis autem stabilitatem & potentiam indicat: sic concilium stabile & potens est: itidem & Pontificatus & regnum, ex quorum dissensione confusio & error: sicut ex illorum concordia, robur & fortitudo nascitur) incidit rosam, id est regem regno priuauit. Miserum appellat illud elementum, quia recepta rosa Ladislaus non est Pontificis vllius, quàm diu vixit, misertus, licet Pontificatu potentes fuerint. Varia enim fortuna inter pontifices sequentes & regem semper fuit. Itaq; cœperat Alexander colligere Ecclesiam, a rosa initium sumens, sed propter vitæ suæ subitum finem, frustra laborauit. Valeat ergo Pseudomagus cum sua idololatria, suisq̄ nugis, et impostura: ne hic quidem prætermisit imponere: profal-

ce enim cornu pinxit: idq̄ contra autoris mentem, vt vetustissimum exemplar, & textus ipse Anselmi, testatur, vt tanto comodiùs suas nugas distrabere astutissimus serpens valeat: Neq; enim aliam causam subesse puto, cur verba vaticinijs, si vidit, omiserit, quam vt, neglecta interpretatione prophetiæ, ipse sibi no uam & seditiosam confingeret.

VATICINIVM XX.

ANSELMVS EPISCOPVS.

Elatio paupertatis, obedientia, castitas, gastrimargiæ & hypocritarum destructio.

Vide iterum alienum medium, falcem magnam, & rosam quam fert tertium ante duplicatum primum elementum. Item coniuncta fore quatuor mensium, te scribo, & principatus ante omnia, templa idolorum, post paululum resuscitabo, tres ante tres annos in vnū. Viues senex valde, præcipitaberis in infernum duabus tribulationibus, in medio.

PAVLVS SCALIGER.

Depingitur hîc Ioannes vigesimus quartus, patria Neapolitanus, & nobilis Baldesar cognomento Cossa, Bononiæ omnium consensu Pontifex creatus. Appellat illum medium, id est in medio constitutū Pontificem, sed alienum, quia depositus tandem in Concilio Constantiensi fuit. Falcem magnam id est apparatus & copias, quarum duces Paulus Ursus, & Sfortia, aduersus Ladislaum, mittuntur, et Rosam quam fert tertium ante duplicatum primum Elementum, id est rex Apuliæ: ob oculos Pontifici Anselmus ponit, vt benè deliberet, quod semel statuumendum putauerit. Hoc est, admonet officij Pontificem, vt diligenter consideret, quæ mala sequi possint, si in regem bellum moueat: videlicet id fore, vt alienus de medio fiat, hoc est Pontificatu deiciatur. Ladislaus enim Pontificem vicissim sequenti anno bello vexare cœpit. Ideo Pontifex timore correptus Florentiam primò, postmodum Bononiam venit, ac tandem Mantuam ad Ioannem Franciscum Gonzagam profectus est. Deinde & Laudæ, & Cremonæ cum Sigismundo Casare, de

M 2 pelleno

pellendo Ladislao, qui Rhomam & multa Ecclesie oppida occupauerat, conuentum habuit. Inde ad Concilium Ioannes omnium nationum consensu citatus (quod Anselmus coniuñcta appellat) Constantiam, ad tollendum schisma proficiscitur: admonentibus tamen quibusdam ne id faceret, quod vererentur, ne cum Pontifex accederet, priuatus reuertetur, quod etiam contigit. Itaque superueniente Sigismundo, multa crimina Pontifici obiecta sunt, quorum causa mutato habitu familiaq̄, clanculum noctu fugiens, cum iam quatuor mēsis in concilio fuisset, Scaphusam se contulit, veritus ne quid grauius in se consuleretur. Idcirco, inquit Anselmus, Coniuñcta fore quatuor mensium, te scribo, id est, vbi Concilium quatuor menses superauerit, te accuso: & principatus ante omnia templa idolorum, post paululum resuscitabo, tres ante tres annos in vnum, id est nationes omnes videlicet Italicam, Gallicam, Germanicam, Hispanicam, & Anglicam in tria idola, videlicet Ioannem, Gregorium, & Benedictum suscitabo: harum enim nationum suffragijs in Concilio tria illa deposita sunt idola, & vnus electus omnium votis Martinus quintus. Triennio autem Heidelbergae Ioannes captus asseruatus est, senex valde, & in infernum, id est captiuitatem illam, in medio, Concilij scilicet precipitatus, duabus tribulationibus, quod & vincētus esset, & sine vlllo cubiculario famulouē Italico. Captiuitas per se tribulatio fuit vna: secunda illa fuit, quod Theutonici erant custodes omnes, quibus cum Ioannes non nisi nutu & signis loquebatur, cum nec ipse linguam Theutonicam, nec illi vicissim Italicam scirent: Tres igitur annos ante triennium suae captiuitatis suscitati erant principatus ante templa idolorum. Nam & Apuliae rex Ecclesiam vexauit, & totidem annis vero Pontifice Ecclesia caruit, multisq̄ schismaticis patuit, qui verè templa Idolorum dicuntur. Iam in

confesso est, sub hoc Pontifice elationem paupertatis fuisse, quia
 pauperum facultatibus elatus, vi sibi pontificatum vendicauit,
 inquit ad Cardinales, votum à se poscentes, Date mihi Petri
 chlamidē ego eam dabo Pontifici, palliū humeris suis imponens,
 cuius potentiam veriti Cardinales: Bononiensis enim Legatus e-
 rat, & stipatus militibus, natura miles, illum in Pontificem me-
 tu crearunt. Atq; hoc innuit rosa quā manu sinistra gestat. Obe-
 dientia tandem in eo fuit, nam à carceribus liberatus, ad Marti-
 num venit sese pedibus Martini subiciens, eum ut Pontificē ve-
 rum & vnicum recognouit, sed etiam obedientiam omnes natio-
 nes itidem præstiterunt: Castitas instaurata: gastrimargia atque
 hypocrisis sublata est, cū omnes nationes, & in primis Impera-
 tor, nimio gaudio effusus, nullo habitu dignitatis suæ discrimine,
 conclaue ingressus, gratias omnibus egit, qui tantum virum &
 tam necessarium Reipub. Christianæ propè extinctæ delegissent:
 & ante Pontificem prostratus, cum summa veneratione eius pe-
 des exosculatus est, quem contrā Pontifex, non secus ac fratrem
 in precio habuit, eiq; gratias egit, quòd sua opera et industria pax
 tandem Ecclesiæ Dei reddita esset. Hinc constat Pontificis ima-
 ginem, magnam falcem manu dextra continentem & meten-
 tem, bellum aduersus regem Ladislaum pro Ecclesia, designare.
 Crus cum pede nudum truncatum à sinistris, deiectionem & de-
 nudationem Ioannis representat. A dextris litera B. siue pro li-
 tera ipsa sumatur, siue pro chalybe igniarta, carcerem, & tribu-
 lationem, maxime cū supina iaceat denotat. Valeat
 ergo Pseudomagus cum suo monacho concio-
 natore, somnijsque vigi-
 lantium.

VATICINIVM XXI.

ANSELMVS EPISCOPVS.

Incisio hypocrisis in abominatione erit.

Vacca ante quintum, & filij yrsa pascentis figura, manifestat locum, & modum, vnde adueniens solus manifestat, vel denotat mihi primos amicos: & habens virtutem, dispensa circa amicos: propterea inuenisti finem

nem dulcissimum, solus sublimaris ad gloriã, & mortuo relinques, potentissimè potentias: sicut imbrem enim bene inuenies potentias.

PAVLVS SCALIGER.

Describitur Martinus quintus, patria Rhomanus, Ottho columna, prius vocatus, non magis suo, quàm Ecclesiæ iam labentis tempore Pontifex in Concilio creatus, nationum omniũ, & Cardinalium consensu. Qui in pontificatu constitutus non somno, & otio, sed negotio & sollicitudini deditus, omnia ad rem pertinentia miro perfecit modo. Vir antea nequaquam sagax existimatus, sed benignus. In pontificatu tamen ita opinionem de se prius habitam redarguit, vt sagacitas quidem in eo summa: benignitas verò neque superflua, neque minima reperiretur. Quid agendum, & quid vitandum esset, statim re proposita acutissimè iudicabat. Breuis in dicendo, cautior in agendo, adeò vt prius rem factam, cernerent homines, quàm ab eo excogitatam putarent. Ex eius ore nullum verbum tam crebrò quàm iustitiæ prodibat. Ad suos persæpe conuersus, maxime ad eos qui prouincias & ciuitates gubernabant, his verbis utebatur, Diligite iustitiam, qui iudicatis terram. Indigebat tum profectò talis Pontifice Ecclesia Dei, qui nauiculam Petris schismatis, & seditionum omnium fluctibus quassam, redigere in portum salutis gubernaculo admotus sciret & posset. Summa: Vir hic in omni vita integer fuit. Idcirco vacca ante quintum, scilicet Martinum constituitur, id est Ioannes vigesimus quartus sese pedibus Martini subiecit, id quod factum est opera filij vrse, id est, Sigismundi Rhomani Imperatoris, cuius figura, id est industria, manifestant locum & modum, scilicet Constantiam & artem,
vnde

vnde Martinus adueniens, solus manifestauit amicos, id est solus
 pacem & concordiam in Ecclesiam Dei, diu schismate & varijs
 calamitatibus vexatam inuexit. Virtute igitur, potestate scili-
 cet Pontificali adornatus, omnia circa amicos dispensauit, id est
 rite disposuit, quacunque ad amicitiam & tranquillitatem spe-
 ctarent. Nulli tum latrones extabant maximè deuicto, & ex-
 tincto Brachio Alphonfi militiae duce, nulli sicarij & fures, lice-
 bat tum frui ocio et liberè per syluas noctu etiam ac tutò com-
 mere. Ac licet inter Philippum Ducem Mediolanensem, et Vene-
 tos subortum erat bellum calamitosum: vno in anno ter collatis
 signis pugnatum est, bis equo Marte vtrinque discessum, tertio
 Philippi copiae superatae & Carolus Malatesta totius exercitus
 dux captus: Quocirca extremum remedium Philippo erat Sigis-
 mundum Vilhelmum & Brunorum Scaligeros in Venetos con-
 citare (vt fidem inueniat series nostra, & Venetorum splendi-
 dissimum mendaciũ elucescat, qui omnibus suis historijs tradunt,
 Scaligerorum familiam extinctam esse in Vilhelmo Canis Rabi-
 di filio, eiusque duobus liberis, Antonio & Brunoro à Francisco
 Carrario, tempore Innocentij septimi, necatis. Hic porrò Marti-
 nus ab Innocentio quintus Pontifex est, sub quo & Sigismundus
 & Brunorus Scaligeri, dolo Venetorum, filij Canis & Bartho-
 lomæi vltimi qui Veronæ imperauit, apud Hungariæ regem ex-
 istentes, in Venetos concitantur) Martinus tamen Pontifex
 Philippi res in maximo discrimine videns pacem inter Philippũ
 & Venetos felicissimè composuit. Propterea inuenit hic Ponti-
 fex finem dulcissimum, id est summam obedientiam omnium na-
 tionum, & solus fuit sublimatus, id est ad summum fastigiũ pon-
 tificatus, existimationis, pietatis, & iustitiæ euectus. Qui etiam
 mortuus potentiam summam atque obedientiam, suo successori
 reliquit, non secus ac imbrem, cælitus affluenter demissum. Hinc
 factum

factum est, ut hypocrisis in abominationem venerit. Itaque Imaginis hic est sensus, Papa compositis ad commiserationem manibus, probitatem & pietatem indicat. Vacca ante pedes Ioannem vigesimum quartum humiliatum, qua humilitate Martinus motus, illum primum Cardinalem Tusculanum effecit. Imperator et Imperatrix, siue rex & regina, Sigismundum atque consortem illius innuit: ambo enim Concilio interfuerunt, & reuerentiam Martino exhibuerunt. Significatur etiam rex Alouisius, Ludouici regis filius, qui à Martino regni Neapolitani titulum consecutus est, Cardinalium omnium consensu. In regnum namque per adoptionem à regina Ioanna Ladislai sorore vocatus erat. Quae de re Alphonfus Aragonũ rex, de Martino conquestus est, quòd diceret eius opera se à regina Ioanna abrogatum regno esse, què prius heredem instituerat, & Alouisium regis Siciliae filium, nouum heredem institutum. Adhuc etiam Pontificem Oratores Cõstantinopolitani Imperatoris venere, pollicètes Gracos, quod ad fidem pertineret, velle in sententiam Latinorum venire, si æquæ conditiones proponerentur. Quæ omnia per semel imagines illas regum, intelligenda veniunt. Siue ergo per imaginem regis Imper. Sigismundus, siue rex Alouisius, aut Alphonfus: siue per reginæ imaginem, Imperatrix, vel regina Ioanna intelligantur, idem est: quòd si duæ regum imagines sunt, aut duos reges designant, Alouisiũ et Alphonsum, aut duos Imperatores denotant: maximè verò Imperatores Orientalem et Occidentalem, illis designari putarem, quorum alter Pontifici obedientiam præstiterat, alter præstare cupiebat, sicut in Eugenio quarto patet. Pacata hoc modo vndique Ecclesia Dei, vir integerrimus, pontificatus sui anno decimoquarto, mense tertio Rhomæ Apoplexia moritur, ætatis suæ anno 63. & sepelitur in basilica Constantiniانا comitante populo Rhomano, comitante Clero, non aliter

flente quàm si Ecclesia Dei, si vrbs Rhoma, vnico atque optimo parente orbata fuisset. Valeat ergo Pseudomagus cum suo Tauro & id genus ementitis nenijs.

VATICINIVM XXII.

ANSELMVS EPISCOPVS.

Occasionem filij Balac sectabuntur.

Alia Vrfa secundo pascens catulos:& in omnibus il-
la,

la, præterquam in vmbra tantùm: natura temporum, natiuitas abortiua. In vltima enim scribitur vltimæ. Subsolares antè, vtrisque Coronis manifestantur, diuisiones, totius pænitentia.

PAVLVS SCALIGER.

Describitur hic Eugenius quartus, patria Venetus, familia Condelmeria, Gabriel antea vocatus, Gregorij 12. ex sorore nepos. Vir certè in vita varius. Principio enim Pontificatus sui malis consilijs ductus, diuina humanaq; omnia perturbauit. Nam et populum Rhomanum, Cardinalis Vrsini artibus, ad arma exiit: & Concilio Basiliensi, vnde infinita mala orta sunt, auctoritatem dedit, approbatis eorum per literas Apostolicas decretis. Idcirco inquit Anselmus, Alia vrsa secundo pascens Catulos, id est Pontifex hic à primi vaticinij Pontifice Nicolao tertio, familia Vrsino. secundus est, qui factioni Vrsinae faueat, contra Columnensium inueteratum odium. Qui quidem Pontifex in omnibus similis fuit Nicolao, quod ad patrocinium Vrsinorum attinet, sed in vmbra tantùm, id est, non ex Vrsina gente, sed Vrsinam gentem tantùm adumbrans & representans, veluti quòd sub vmbra sua, suoq; patrocinio, idq; malis consilijs, omnia fierent. Verùm postea ad se ipsum rediens, & remota vmbra, omnia prudenter ac constantissimè egit, vir aspectu insigni & veneratione dignus: liberalis in omnes, tum vel maxime in literatos, quorum familiaritate delectatus est: ad iram non facitè mouebatur ob iniurias illatas, & maledicentiam hominum, aut mimos, & dicteria scribentium: Gymnasia omnia, & in primis Rhomanum quàm diligentissimè fouit: Religiosos mirum in modum dilexit, eosque opibus, & immunitatibus auxit: constans in

pactis seruandis, & à vino abstinentiſſimus fuit. Bella autem ita
 amauit, quod in Pontifice mirum videri debet, vt & Ladislaum
 regem, cum Iuliano Cardinali in Thurcos miſerit: quorum de nu-
 mero ad triginta millia vno prælio cæſa, inter Hadrianopolim,
 & Danubium ſunt: & Delphinum Caroli regis Franciæ filium,
 compoſita prius inter regem et Ducem Burgundiae pace, cum ma-
 gno equitatu in Baſilienſes concitauerit: cuius impetu diſſipatus
 ille conuentus eſt, & adimpletū, quod Anſelmus prædixit. Na-
 tura temporum, natiuitas abortiua, id eſt Baſilienſe Con-
 cilium, pro ratione temporis, non tempeſtiuè ortum eſt. Proinde
 in hac vltima occaſione filij Balac, id eſt diſſenſione, et ſchiſma-
 te, præſcribitur vltimæ. Felix enim in Concilio Baſilienſi vltimo
 ſchiſmate, ob varias, An Pontifex eſſet ſupra Concilium, nō ſine
 ſcandalo Reipub. Chriſtianiæ diſceptationes, artibus Philippi Du-
 cis Mediolanenſis Eugenio inſenſi Pontifex creatus, & præſcri-
 ptus eſt, id eſt ad mortem vſq; Eugenij permansit. Vnde magnæ
 ſeditiones in Eccleſia Dei exortæ ſunt: cūm Chriſtiana Reſpub.
 trifariam diuiſa, aut Felicem, aut Eugenium ſequeretur, eſſentq;
 qui neutrales vocarētur, videlicet Germani, quòd neutri obtem-
 perarent. Cæterū ante iſtas ſubſolares, id eſt Pontificias Conci-
 liorumq; diuiſiones, vtriſque coronis manifeſtatæ ſunt pœnitent-
 iæ totius. Et Sigismundus enim Cæſar ab Eugenio coronam im-
 perij ſuſcepit, eodem anno, quo Nicolao Scaligero filio Sigismun-
 di Vilhelmi, mortua priore vxore Barbara Leopoldi Auſtrij ſi-
 lia, ſecundam videlicet Iſabellam, Leonelli Aſtæ, & Alexan-
 driæ Marchionis filiam elocauit: atque Concilij tempore ante ele-
 ctionem Felicis, mortem cum vita permutauit: & Cæſar Græco-
 rum ad Eugenium, primū Ferrariam, deinde Florentiam, Con-
 cilio Baſilienſi tranſlato, ibiq; diſcuſſa, Græcorum et Latinorum
 contentione, cum ſuis victus pœnitentiam egit. Faſſi etenim ſunt

Græci, & spiritum sanctum à patre filioq̄ procedere, homouision-
 que esse, non à patre tantum, vt ipsi credebant, prouenire, & in
 azymo sine fermento triticeo pane corpus Christi consecrari, ac
 purgatorij locum esse crediderunt, Postremo etiam confessi sunt
 Rhomanum Pontificem verum Christi vicarium, Petriq̄ legiti-
 mum successorem, primum in orbe locum tenere, cui & Orienta-
 lis & Occidentalis Ecclesia meritò pareret. Abeuntibus autem
 Græcis re hoc modo composita, Armenij etiam cum fide nostra
 conuenere, sublatis crebris disputationibus eorum erroribus, pro
 mulgatisq̄ Eugenij literis super ea re, quæ rationem concordie
 ostenderent, cum inscriptione, Datum in sacrosancta Oecumeni-
 ca sessione Concilij Florentini, quod in Cathedrali Ecclesia habi-
 tum est, Anno Domini 1439. vigesima secunda Nouemb. die. Ita
 pœnitentia totius facile eluxit, & vtriusque imperij corona Eu-
 genio manifestata fuit: licet quidam occasionem Balac sectati, &
 Eugenium deturbare, suisq̄ maledictis commaculare, & censu-
 ris conficere, conati fuerint. moritur pontif. sui anno 16. septimo
 Kal. Martij 1446. Iam imago facile patet, Pontifex enim Eu-
 genius vrsam, id est Cardinalem Vrsinum fouet, & hic sub
 umbra Pontificis, catulos suos pascit, sicut expositum
 est. Valeat ergo Pseudomagus, cum sua
 fame, & vltima punitione, in-
 signis impostor.

VATICINIVM XXIII.

ANSELMVS EPISCOPVS.

¶ Potestas; cœnobia, ad locum pastorū redibunt.

Heu misera, sustinens passiones, ciuitas miserabilis, vt appareat, lumen mox tenebit circa paruum tempus sedens. In te omnino effusio sanguinum, vnde denarij incipientes non deficiant, & quinq; principatus à monarchia tua Draconem confringent, quem occidit liliū:

lium: frustatim laniabunt membra illius non cæsa ad pugnam, intestina excitata: & mirabilem multitudinẽ cædent gladio, ad milliaria sex, septem numerata, & omnis implicitus fornicationes, & cædes maculatus, adulter, raptor, iniustus, sodomita, videbunt lumen ante oculos eius.

PAVLVS SCALIGER.

Depingitur Basiliense Concilium, Basiliam appellat ciuitatem miseram, & tribulationibus idcirco subiectam, quod cupiat in ea Concilium elucere, & potius Florentino esse. Propterea inquit lumen mox tenebit, circa paruum tempus. Philippus Dux Mediolanensis enim, agrè ferens Florentinos, adiuuante Eugenio atque adhortante, Franciscum Sfortiam Venetis auxilio misisse, cum his agit, qui in Basiliensi Concilio erant, vt Eugenium citarent: fecere illi id quidem bis terue, Verum cum id ex sententia ei non cederet, eò dementiæ eos perpulit, vt abrogato Eugenio, Amedeum Sabaudia Ducem socerum suum, qui Eremitanam vitam ad Ripaliam cum quibusdam nobilibus ducebat, Pontificem crearent, Felicemque appellarent. Hinc, vt antea dictum est, magnæ seditiones in Ecclesia Dei exortæ sunt. Hoc porrò lumen Pontificatus Felix exiguo tempore gessit, qui, cum pacis & humilitatis amator existeret, mortuo Eugenio Pontifice, illico nullis pulsatus precibus, Nicolao eius successori humanissimè cessit. relictoque nomine Papæ, Cardinalatus honorem retinuit, & à Nicolao Legatus de Latere Germaniæ creatus fuit. Ex Concilio Basiliensi planè effusio sanguinum seditionesque variæ promanarunt. Hinc enim nomine Basiliensis Concilij triremes Gallicæ in Ionium missæ fuerant,
aduer-

*aduersus Eugenium: Hinc direptiones, & perturbationes ditio-
 nis Ecclesiasticæ: Hinc Philippi erga Eugenium odium, qui Fo-
 rumlinium, Inolam, Rauennam, Bononiam tum opera Picenni-
 ni occupauit, quò cogitata Eugeny disturbaret: Hinc Christiana
 Respub. trifariam diuisa, & id genus infinita incommoda nata
 sunt. Vnde denarij incipientes non defecerunt, id est centuriones
 milites stipendijs conducti, Eugenio nõ deerant. Hic enim cogni-
 ta iniustitia, Delphinum Caroli Francorum regis filium cum ma-
 gno equitatu in Basilienses concitauit, cuius impetu conuentus il-
 lico dissipatus est, & quinque principatus à monarchia Basiliens-
 sis Concilij, id est quinque nationes, Hispaniæ, Gallie, Germa-
 niæ, Pannoniæ, & Italiae, Draconem id est Concilium illud sua
 dispersione confregerunt: quod occidit lilium, id est Delphinus Ca-
 roli filius dissipauit. Quocirca frustratim membra Concilij lania-
 ta sunt, quæ ad pugnam cæsa non erant, & intestina excitata, id
 est terga dantibus nationibus Cardinalibus Concilij, Basilea di-
 repta & depopulata est, & eorum magnus numerus cæsus, quæ
 depopulatio & clades, per sex vel septem milliaria continuata
 fuit, atque illorum fornicatio cædes, adulterium, rapacitas, iniu-
 stitia, sodomia reuicta, ac tandè potestas Pontifici Nicolao red-
 dita, & legitimis pastoribus à legitimo Pontifice ordinatis, &
 cœnobijs, atque id genus Ecclesiæ facultatibus præfectis cessum.
 Itaque ciuitas armatis plena seditionem denotat Concilij Basili-
 ensis, & Delphini in Basilienses impetum. Valeat igitur Pseudo-
 magus cum suis ineptijs, qui per hanc ciuitatem Rhomam à Ca-
 rolo quinto, nec dum nato, expugnatam, designari somniat. Erat
 quidem tum Rhoma à Columnensibus & Rhomanis pressa, &
 Philippo Duce Mediolani, qui omnem vim belli in Eugenium, v-
 bique antea parta pace, conuerterat: nisi Antonij Ridij, præfecti
 arcis sancti Angeli sagacitas fecisset: tum tamen neq; expugna-
 ta, neque*

ta, neque depopulata aut proorsus direpta fuit. Mirum dein te est, quòd Pseudomagus hic fateatur rem prateritā, cum tamē hactenus semper futuram inculcauerit, mendacy in signe argumentū.

VATICINIUM XXIII.

ANSELMVS EPISCOPVS.

Bona gratia, simonia cessabit.

Vulpinam figuraſti amicitiam, patientem ſenſum refrenas, ſicut multum ſenex & canus habetis ſenſum.

○ Veniens

Veniens autem dupliciter, Volutiones septies voluntariæ omnes dimisisti, constringendas ad inuicem, & effusiones vallis sanguinum effundendas. Tu propter victoriam expandisti manus bene gratioſo, & brauium accepisti in fine ſceptri.

PAVLVS SCALIGER.

Hoc vaticinũ vigesimo quinto loco ponit Pseudomagus, autor verò vigesimo quarto attribuit: quo depingitur Nicolaus quintus, Thomas Sarzanus antea vocatus, à Sarzana oppido Lucensis agri, humili loco & familia natus, vno anno Episcopus Bononiensis, Cardinalis, & tandem Pontifex omnium consensu creatus. Vulpinam inquit figurasti amicitiam, id est hic Nicolaus antequam Cardinalis fieret, cum Ioanne Caruagialla, qui postea sancti Angeli Cardinalis est habitus, in Germaniã missus erat, ad tollendum Basiliense Concilium, neutralitatemq̃. Redeuntes itaque ad Eugenium cum hac opinione, quòd castigatis Germanorum postulatis, schisma & neutralitatem, rem quidẽ Romanæ sedi perniciosissimam sustulissent, si stare promissis Germani statuissent & voluissent: idcirco subclamantibus omnibus, Cardinales decernuntur. Atque ita venit Nicolaus Rhomã dupliciter, scilicet Episcopus & Cardinalis, Vulpinam figurauit amicitiam, id est Concilij Basiliensis vulpinas artes redigere in concordiam conatus fuit, patientia non secus, ac si senio fuisset confectus sensum refrenauit, id quod vel in illis disputationibus, quæ cum Græcis Florentiæ, et Ferrariæ sunt habitæ, egregiè ostendit. Hic dedit Rhomæ aurea secula, consilio illustris, omniq̃ virtute illustrior: doctos excoluit doctior ipse viros, abstulit errorem, quo urbem infecerat schisma. Restituit mores, mæ-

nia,

nia, templa, domos: Cinxit caput & Friderici & coniugis ipsius, aureo honore. Res Italas ic̄to fœdere composuit, et Rhomanæ linguæ complurima volumina attica prodidit, quæ sexcentis iam antea annis in sita & tenebris iacuerant: misit & literatos viros per omnem Europam, quorū industria libri conquirerentur, qui maiorum negligentia, & Barbarorum rapinis iam perierant. Eleemosynas quoque multas in pauperes erogauit: maxime verò in nobiles, ad inopiam ob varios rerum humanarum casus redactos, Virgines inopes sua pecunia & munificentia maritis collocavit. Auaritiæ admodum expers fuit, vt neque officium vllum vendiderit vnquam, neque beneficium Simoniaca prauitate ductus vlli collocauerit. Gratus erga de se, et Ecclesia Dei meritos, amator iustitiæ, pacis autor, et cōseruator: clemens in delinquentes, Ceremoniarum diligentissimus obseruator, nihil quod ad diuinum cultum pertineret omittens. Rectè igitur prædixit Anselmus in hoc Pontifice bonam gratiam, & Simoniam cessasse. Septies sponte legatos misit ad Alphonsum regem, Philippū Ducem, Franciscum Sfortiam, Venetos, & reliquos Italiae Principes ad componendam pacem, sedandos exacerbatos animos, & impediendam profusionem sanguinis. Tandem pacatis rebus Italiae, expandit manus, vt, si quæ deinceps dissensio discordiæ inter eos orta esset, eius tollendæ ius potestatemq̄ Pontifex haberet: vtq̄, qui arma alteri intulisset, cognita à Pontifice caussa, is statim communis omnium hostis haberetur. Proinde benè gratiosus, veluti qui in fine sceptri brauium obtinuit, habitus est. In fine autem sceptri ait, quia paulò post, vbi audierat Constantinopolim captam, & Imperatorem Græcorum trucidatum, fatis concessit. anno pontific. sui octauo, 1455. Iam imago constat, Pontifici enim hîc vulpes vexillum & clauces defert, id est Felix quintus, qui dolo Philippi Ducis Pontifex in Concilio Basiliensi

liensi fuit creatus, hortante Friderico Imperatore, pontificatu se sponte abdicauit. Quamobrem Nicolaus erga Amadeum vsus est hac benignitate, ad hominem namque galerū Cardinalatus misit, eundemq; Legatum Germania fecit, ne omnino sine dignitate viueret. Valeat ergo Pseudomagus cum suo termino, & similibus nugis.

VATICINIVM XXV.

ANSEL-

ANSELMVS EPISCOPVS.

Potestas & vnitas imminuetur.

Væ tibi ciuitas septicollis, in qua R. litera laudatur, In mœnibus tuis tûc appropinquabit casus, & destructio tuorum potentium & vindicantium iustitiã, quæ habet digitos tuos falcatos, est falx desertitudinis: & in altissimis blasphemabûnt, syncopa cadit sanguis: Iohannis bona gratia, Constantinus, pauper eris, Vide autem tu qui sancta consideras, & sancta ferens super humerum, ne puluis tuus fiat opprobrium. In barba profunda iustè incidet, & maximè vituperaberis. Item consiliarius mortis cuius nomen Ca. Bo.

PAVLVS SCALIGER.

Hoc vaticinio indicatur excidium Constantinopolitanum. Væ inquit tibi septicollis ciuitas in qua R. litera laudatur, id est Rhoma quæ septem colles cõtinet. In mœnibus tuis tunc appropinquabit casus, id est res tua agitur, dum proximi paries ardet. Potentes tui cadent, qui vindicant iustitiam. Græci enim dum imperabant & pro iustitia, id est Christiana Religione & libertate propugnabant, benè cum Rhomanis agebatur. Habebat enim Græcia Rhomanorum digitos falcatos, id est Græci Rhomanis aduersus Thurcam pro falce erant: iam verò ipsi facti sunt falx deserti, in cuius altitudine, id est imperio, dominatur nunc blasphemia, id est fœda Thurcorum gens, & infidelis. syncopa cadit sanguis. Iohannes bona gratia Constantinus, pauper eris, id est abscissus atque è medio sublatus est Constantinus, Iohannis bona gratia, tanquam fratris successor,

propterea quia à Rhomanis vicinis, iunctis fœdere Christiano, derelictus nil habuerit auxilij: quæ res Nicolao quinto mortem acciuit. Quocirca minatur Rhomæ inquis, Vide autem tu Rhoma circa sancta, id est reliquias sanctorum occupata. ne puluis tuus, id est populus, æque opprobrio ac Constantinopolis fiat. In barbam enim profundam incidet, id est primò Longobardiâ peruadet, cuius præcursor Philippus Dux est. & tunc maxime vituperaberis, id est tunc cumulabitur in te summa blasphemia. sed id fore consilio inquit, cuiusdam consiliarij mortis cuius nomen Ca. Bo. Fortè innuit, quòd sub Clemente Carolus Borbonius, exercitus Caroli quinti primarius Dux Rhomam occupauit, sed non sine graui iactura: ipse Borbonius enim cecidit, idcirco appellat illum Anselmus consiliarium mortis, cuius interitus militum animos, quibus erat charissimus, grauissimè irritauit. Quare militaris insolentia, quam cæterorum Ducum autoritas compescere nõ satis poterat, plurima petulantissimè designauit, acerbam auditujs, qui Apostolicæ Sedi synceriter adherent. Pontifex qui confugerat in Castrum S. Angeli aliquot post diebus, cum arctius premeretur, se dedit, quæ tamen omnia gesta sunt Cesare nesciente: sicut postea res ipsa testatum fecit. Tam imaginis sensus difficilis esse nequit. Ciuitas hæc Constantinopolis est, in qua digiti Romanorum, siue manus ipse abscissæ, id est potentia imminuta est: sunt autem depictæ tres alterutrinque, propter violatam fidem, qua Rhomani Græcis succurrere tenebantur, idq; in virtute tradidis, quam homouision confessi Eugenio fuerant. Valeat ergo insanus Pseudomagus, cum sua Nurenbergensi imagine: hanc ille vigesimo quarto loco ponit, cum autor illam statuat vigesimo quinto.

ANSELMVS EPISCOPVS.

Bona operatio, thesaurú pauperibus erogabit.

Et reuelabitur virtus, qui habet pronomen monachi, petram habitans. Eia, venit mihi relinquens, iustú agrestem, & gemebundus congregans bona, dissipans omne brauiú iniquitatis, & iniustificatú. Quãdo maior stella apparebit nigra, nudus ité vade ad inferiora terrę.

PAV.

PAVLVS SCALIGER.

Depingitur hic Calixtus, Alphonsus cognomine, Boria ante vocatus, patria Satiuensis, Cardinalium suffragijs Pontifex creatus, qui in omni vita integerrimus fuit, et eleemosynas Christi pauperibus frequentes erogabat, propterea illi Anselmus bonam tribuit operationem, & thesauri in pauperes erogationem, Et reuelabitur, inquit, virtus illius, qui habet pronomē monachi, id est qui veri monachi vitam & mores retinebit. Hic enim fuit in victu parcus, in sermone modestissimus, facilis aditu, quantum ei per aetatem licebat: iam enim octogesium attigerat annum: nec tamen de studijs suis quicquam remiserat, legebat ipse, aut legentes audiebat, si quid in tanto rerum fastigio ei temporis supererat. Officium transfigurationis Domini nostri Iesu Christi ipse composuit. Tanta denique fuit sanctitatis, vt non dubitauerit Vnuncassanus Persarū & Armeniae princeps, superatis persaepe hostibus, ad ipsum scribere, se quidem victoriam ex hoste reportasse, ob preces ab eo ad Deum habitas, eiusque beneficij diuini potius, quam humani se aliquando memorem futurum. Itidem & Ioannes Scaliger, Hunnorum princeps, & Dux militiae Hungarorum, cum Ioanne Capistrano, crucem pro vexillo hostibus inferente, ad Bellogradum contra Thurcos dimicantes precibus Calixti & Christianorum tribuebant, & Bellogradum ingenti clade superarunt. Sex enim hominum millia ex hostibus interfecta sunt, cum parua nostrorum manu. Quare Thureus perterritus Constantinopolim properè se recepit. Actum de crudelissimo genere tum certè fuisset, si Christiani principes, omisis intestinis bellis & odijs, terra ac mari tantam victoriā prosecuti fuissent, quemadmodum Calixtus praedicabat & monebat. Quo fit vt reatè Anselmus de huius Pontificis sanctitate vaticinatus sit, Pe-
 tram

tram inquit illum habitaturum, quia in palatio diuini Petri, id est Ecclesia Christi, vera petra, habitauit firmus. Hic venit Ecclesiae optatus, iustus, & sollicitè congregans bona, aduersus Christiani nominis hostes. Quamobrem Prædicatores per vniuersam Europã statim misit, qui omnes Christianos in Thurcos animarent, suisq; opibus profectiorem adiuuarent, sedecim promde triremes Rhomæ edificatas in hostem misit, Patriarcha Aquilegiensi præfecto, qui triennio maritima hostium Asianorum vexauit, Insulas quasdam cepit, & magnas calamitates hostibus intulit. Alphonsus rex, & Burgundiæ Dux Crucis signum suscipientes, ituros se in hostem profitebantur, vel armatos milites missuros. Sacerdotibus propterea aliquot dierum supplicationes decreuit, mādauit præterea vt assiduo rogatu Deus flecteretur: circa meridiem campanis signum dari iussit fidelibus, vt orationibus eos iuuarent, qui contra Thurcos cōtinuò dimicabant. Quo circa etiam officium transfigurationis, vt dictum est, instituit, ac dissipauit omne brauium iniquitatis & iniustitiæ prorsus abrogauit. Reliquit centum & quindecim millia nummum aureorum, quos in vsu bellicos contra Thurcos comparauerat, sub ipsa Eclipsi mortuus est pontificatus sui anno tertio, mense tertio, die decimo sexto. Idcirco prædixit Anselmus, Quando maior stella apparebit nigra, nudus item vade ad inferna terræ. Propterea etiam nudus super saxum durū depictus est, cui adstet alius sui ordinis, id est Dominicus sanctæ Crucis Cardinalis, & summus pœnitentiarius, vir quidem grauis & sapientissimus, qui & ipse, dum Calixti funus celebrarent, moritur. Valeat ergo Pseudomagus cum sua egestate.

VATICINIVM XXVII.

ANSELMVS EPISCOPVS.

Bona intentio, charitas abundabit.

Mortuus quasi non videtur, & nunc oblitus eius aspectus: nouerunt eum multi: quamuis nullus iustū videat: à deitate & oriente manifestatus, ex insperato sceptrum tenebit istius imperij. Stylus manifestatus in cælo,

coëlo, præco inuisibilis ter clamabit maximè, Ite cum festinantia ad Occidentem septicollis, & inuenietis virum habitatorem, amicum meum, fortem, nõ in regia domo, caluum, iustum, mansuetum & mitem, ac altæ mentis, acutissimum ad videndum futura præcipuè, Iterum habebit septicollis imperium.

PAVLVS SCALIGER.

Describitur hîc Pius secundus, Aeneas Syluius, cognomine Picolhomineus antea vocatus, natione Italus, Senis Oriundus, Corsiniani ortus patre Syluio, matre Victoria, patrum omnium consensu Pontifex creatus, cuius pater à plebe Senensi cum reliqua nobilitate è Republica deiectus, ad fundum gentilitium Corsinianum vallis Vrcue oppidum se contulit, infantemque eo loci ex vxore suscepit. Hic tandem ad literas animum applicuit, singulari memoria, & summa docilitate præditus, parçè adeo ac duriter vitam duxit, vt omnia ruris officia ob inopiam adire sit coactus. Hinc est, quod Anselmus ait, Mortuus quasi non videtur, & nunc oblitus eius aspectus: nouerunt multi, quamuis nullus iustum videat, Quasi dicat, abiectus esse videtur, & in ignoratione hominum versari, licet genus illius multis constet, nemo tamen iustum videt, qui ad tantum fastigium euehetur. Deinde dicit, hunc habitatorem ad Occidentem septicollis, non esse in regia domo, sed caluum, id est spoliatum, eiectum, veluti qui non in palatys, sed ruri vitam inopem agere didicerit. Idcirco cum Senis iuri civili operam nauaret, à necessarijs & cognatis adiutus fuit, neque id, propter subortum inter Senenses & Florentinos bellum, caritatem annonæ veritus, & nobilitatem

plebi Senensi suspectam cernens, diutius continuare potuit: ideoque voluntarium sibi velut exilium adsciuit, secutus amplissimū virum Dominicum Capranicū, qui tum Senis iter faciens ad Basiliense Concilium proficiscebatur. Quò cūm peruenisset, cum Bartholomæo Nouariensi Episcopo Florentiam, vbi Eugenius Pontifex erat, delatus est, & in Nicolai sanctæ Crucis Cardinalis clientelam insinuatus, patris certè optimi, ac omnium opinione sanctissimi. Deinde factus est scriba in Synodo Basiliensi, & litterarum Apostolicarum abbreviator, magnoq; in honore semper apud omnes habitus, et inter Collatores beneficiorum bis electus: in eoque conuentu persæpe orauit, & quoties aliquid per nationes agendum erat, vnus semper ex Italica deligebatur, qui rebus agendis præesset: tanta erat in homine morum facilitas, & ingenij dexteritas. Legationes verò plures Concilij causa obiuit. orator deinde ad Fridericum Imperatorem à Felice missus, tantum dexteritate ingenij apud hominem valuit, vt eum corona Poetica donatum in amicos, & Protonotarium receperit, ac tandem in senatorium ordinem retulerit: qui postea ad Eugenium nomine Imperatoris legationem obiuit. Mortuo autem eo tempore Eugenio, dum alter Pontifex in locum demortui suffragijs patrum deligitur, Aeneas conclaui præfuit: nullus enim orator tum in vrbe erat, tanto munere dignior. Interea moritur Episcopus Tergestinus, in cuius locum Aeneas, se quidem inscio, à Pontifice, & Imperatore suffectus est. Hunc postea Imperator in Italiam iter ingressus præmisit, vt Leonora vxori è Lusitania, vel Portugallia ad Hetruscum littus peruentura honoris gratia obuiam fieret: quam vni sibi creditam ad Imperatorem, qui tum Senis erat, perduxit, Rhomam deinde tum proficiscens, priuatim & publicè (dum Cæsar Imperij corona donaretur) egit omnia. Imperator præterea ad Alphonsum salutandi hominis causa iturus,

Ladislauum regium adolescentem, quem Pannonij, & Bobemi
furtim à se abducere sæpe tentauerat, Rhomæ sub tutela, & cu-
stodia Aeneæ, cui plurimam fidem præstabat, reliquit. Tandem
Imperator Rhomam reuersus, cum gratias Pontifici egisset, in
Germaniam proficiscitur, quam vbi attigisset, Aeneam statim
ex mandato Pontificis, cum summa potestate oratorem in Bohe-
miam, & omnes Austriæ ciuitates mittit, ibiq; rebus compositis,
haud ita multò post ad conuentum Ratisponensem, ac demum
ad Francofordiensem ablegat. Postea mortuo Nicolao Pontifi-
ce, Germani ferè permouissent Imperatorem, quo minus Ponti-
ficibus amplius obtemperaret, nisi quedam ad pragmaticam ten-
dentia ab ipsis prius impetrassent. Nec certò multum absuit, quin
Imperator tumultuantibus obsequeretur. Quo minus autem id
fieret, grauissima Aeneæ autoritas intercessit. Quocirca Impe-
rator, spreta populorū postulatione, Aeneam oratorem deligit,
qui ad Calixtum mitteretur, & Friderici iuramentum Pontifi-
ci de more exhiberet: tota eius oratio autem fuit potissimum de
bello Thurbis inferendo: adeò erat ad eam rem animatus. Iussu
quoque Pontificis Neapolim ad Alphonsum proficiscitur, quò e-
tiam totius ferme Italiæ Legati de pace acturi conuenerant, &
solus impetrauit pacem, ac perpulit regem, copiosissima oratione,
ad bellum maritimum Orientalibus inferendum. Inde verò Rho-
mam abiens iter in patriam facturus, à Calixto Pontifice reten-
tus est, à quo etiam non multò post patrum omnium consensu in-
numerum Cardinalium refertur. Apud Calixtum verò tantæ au-
toritatis & gratiæ fuit, vt hominem impulerit oratores ad Se-
nenses mittere, qui tum discordia ciuili laborabant, vt populum
tumultuantem ad pacem & concordiam adhortarentur. At ve-
rò dū in balneis Viterbianis valetudinis causa esset, historiamq;
Bobemicam inchoasset, mortuo Calixto, Rhomam statim redijt:

cuius expectatio tanta fuit; vt magna pars populi Rhomani, officij causa obuiam progressa, hominē (quasi diuinarent) vt Pontificem salutant. Ad hunc enim consensu omnium Pontificatus deferrebat. Ingressus itaque conclaue, patrum omnium suffragijs Pontifex maximus creatur. Hinc iam prophetia Anselmi clarè cernitur, quomodo abiectus & spretus Aeneas in aspectum hominum venerit, idq̄ præter expectationem. Deinde quomodo à deitate & Oriente, id est diuina prouidentia, ab Austriæ principe, Friderico Imperatore, multis legationibus & munijs, quæ imperatorio nomine obijt, manifestatus sit, & præter suam opinionem scepra pontificatus obtinuerit subito. Stylus enim in cœlo manifestatus, id est vniuerso orbi Aeneas tanquam columna & asyllum pacis & sanctitatis innotuit. Præco inuisibilis, id est vox Dei, ter clamauit maximè, hoc est primò per Calixtum, qui illum consensu omnium Cardinalem declarauit: secundò, mortuo Calixto, per populum Rhomanū, qui illi exthermis Rhomam properanti obuiam tanquam Pontifici facti sunt: tertio, suffragia omnium patrum in conclau, quibus Pontifex creatus est. Hæc omnia inuisibilis ille præco maximo clamore, & quidem properè egit. maximus clamor est, Pontificis maximi: maximus clamor est, populi Rhomani: maximus item clamor suffragia omnium patrum. Festinantem hanc vocationem fuisse manifestum est, quia à Calixto Cardinalis factus, vix dū Viterbianas thermas ingressus erat, cum Calixti obitum accepit, & statim Rhomam redijt, quem populus vt Pontificem salutauit: mox conclaue ingreditur, & Pontifex maximus salutatur omnium patrum vnanimi consensu. Quid ergo clamauit ter præco inuisibilis? Itē cum festinantia ad Occidentem septicollis, & inuenietis virum habitatorem: id est virum, quem pontificatu decorare debeatis, oriundus est ab Occiden-

cidente iuxta situm Rhomanum. Senæ autem, si Rhomã spectes,
 ad Occidentem posita sunt. Ite, ergo inquit, Senas, ite ad ther-
 mas siue balneas Viterbianas: Hinc vecate amicum meum, &c.
 Hunc Pontificem appellat amicum suum, id est pium, unde
 & re, & nominis Pius fuit: appellat fortem, quia magni animi,
 veluti qui se totum, confirmata prius Ecclesiæ ditone, ad curam
 Reipub. Christianæ conuertit. Nam & bellum ante eius pontifi-
 catum in Umbria exortum, eo Pontifice sublatum est: Assisina
 & Nuceria ab hoste recepta. Inter Ferdinandum regem, & Si-
 gismundum Malatestam, quod difficillimū factū videbatur, com-
 posita induciæ. Media hyeme ab vrbe discedit, & per eas ciuita-
 tes iter facit, quæ civili discordia ad bellum potius, quàm ad pacē
 spectare videbantur, atq; populos ad concordiam & quietem ad-
 hortatur: Mantuã postremò vndequaq; ventū est, & in illo cele-
 berrimo conuentu actum, Pio ipso dicente, vt bellū communi om-
 niū decreto Thurcis indiceretur. Nil est certè ab eo prætermis-
 sū, quod ad mouendos Christianorū animos pertineret. Magna qui-
 dē in dicendo Pij laus fuit, quòd cum sæpius iisdem de rebus loque-
 retur, diuersa semper visus est dicere: tāta erat in homine elegan-
 tia et copia. Gallorū querimonias et calumnias, tribus actionibus
 acerrimè cōfutauit. Totā Europã, relicto externo bello, ad inte-
 stinū animos atq; arma conuertentē, ad pacē redegit & sedauit.
 Neminē vnq̃ bello attigit, ad quē legatos non prius miserit, si quo
 modo ad sanitatē rationibus adduci posset. Minas Gallorū et pol-
 licitationes facile cōtempnit. Sigismundi Malatestæ Eccl. Rho. ve-
 etigalis furores ac rabiē compressit. Ac ita grauis. bellis libera-
 tus, postq̃ et Ferdinandus de Renate triumphasset, expeditionē
 Asiaticam, q̃ in Mantuano cōuentu, regū ac principū ambitione,
 & auaritia fuerat omisa, repetit: Regi Bohemiæ de fide Catho-
 lica malè sentienti diē dicit. Tantæ inq̃ constantiæ et fortitudinis
 fuit,

fuit, vt tota aegritudine, graui quidem & longa, occupationes intelligendi, cauſas diuerſarum gentium audiendi, inhibendi, decernendi, iudicandi, ſignandi, admonendi, caſtigandi intermiſerit nunquam. Non regi, non Ducem, non populos, non tyrannos, in ſe, aut Eccleſiaſticum quempiam delinquentes, bello, cenſuris, interditiſ, execrationibus perſequi prius deſtitit, quàm eos ad ſanitatem rediſſe cognouerit. Nil regiſ, nil ducibus, nil populis timore & auaritia conceſſit vnquam. Quoſdam verò ſeueriſſimè arguit, quòd ea peterent, quæ ſine Eccleſiæ detrimento, & eius ignominia fieri nullo modo poſſent. Tantum terroris dominis quibuſdam, Italicis præſertim, iniecit, vt officio & fide nil antiquius ducerent. Vt hoſtes publicos conſtanter perſecutus eſt, ſic amicos humaniſſimè & officioſiſſimè fouit. Fridericum Rhomanorum Imperatorem, Matthiam Scaligerum Hungarorum regem, Ferdinandum Alphònſi filium, Philippum Burgundum, Franciſcum Sfortiam, Ludouicum Gonzagam vehementer dilexit. Viuendi rationem ita partiebatur, vt ocij & deſidiæ accuſari nullo modo poſſet. Surgebat manè aurora illuſcente, et habità ratione valetudinis, ac re Diuina caſtè & piè facta, ad negocia publica ſtatim egrediebatur. Functus officio, ac per hortos recreandi animi gratia delatus prandeſcit; mediocri cibo utebatur, non exquiſito & lauto; cibos rarò ſibi apparari iuſſit, quod apponebatur hoc edebat. Vini parcifſimus: dilutiùq; ac lenis magis quàm aſteri amator. Sumpto cibo, dimidium horæ cum domeſticis aut fabulabatur, aut diſputabat. Cubiculum deinde ingreſſus, cum paululum quieuiſſet, horis Canonicis de more repetitiſ, tam diu legebat, aut ſcribebat, donec ei per munera publica licuiſſet. Idem faciebat noctu, quod die, poſt cœnam: Nam & legebat, & dictabat, vſque ad multam noctem in lecto iacens, nec amplius quàm horis quinque aut ſex quieſcebat. Aſpectu ſeueritatem, ſacilitate

cilitate conditam ostendebat. Circa cultum corporis, neque morosus neque negligens, laboris patiens habebatur. Sitim æquo animo, & famem tolerauit. Habuit morbos familiarissimos tussim, calculum, & podagram. Aditum, etiã dum egrotaret, facilis erat, verborum parcus, inuitus petita negauit. Pecuniarum quantum collegit, tantum erogauit: quarum neque studiosus, neque aspernator fuit. Dum numerarentur, dum reponerentur, interesse nunquã voluit. Multos, numeribus aulicis, & beneficijs Ecclesiasticis inuit, literatos dico. Orantes, aut poemata recitantes, libetè audiuit: eorumq; iudicio, qui aliquid sapere viderentur, sua scripta commisit. Mendaces & delatores odio habuit, iram facile collegit, collectam facillimè repressit. Lacescentibus eum conuicijs, & dictis petulantioribus constanter ignouit, ni Sedi Apostolica facta esset iniuria: cuius dignitatem ad eò acriter tutatus est semper, vt eius causa magnorum regum ac principum graues inimicitias frequenter susceperit. Erga domesticos mira comitate & facilitate utebatur. Nam quos vel inscitia, vel ignauia deliquisse deprehendisset, paterna charitate admonebat. male de se opinantes, vel loquentes coërcuit nunquam: liberè enim in libera ciuitate loqui omnes volebat. Querenti, nescio cui, apud se, quod male audiret, respondit: De me quoque, qui male sentiant, si in Campum Floræ profiscisceris, multos audies Rara veste utebatur, & argento frugali magis, quàm regio. Eius enim voluptas omnis, quando à numere publico vacabat, in lectione & scriptione frequenti reposita erat. Libros plus quàm sapphirus & smaragdus charos habuit, quibus Chrysolitorum magnam copiam inesse dicebat. Mensam autem artificiosam ita contempsit, vt ad fontes, ad nemora, ad loca agrestia delatus, que sepe frequentabat animi causa, nõ apparatu pontificio, sed humili ac propè rusticano sit vsus. Non libenter solus comedebat. Inter canandum

de studijs bonarum artium loquebatur, ymemoriam veterum repe-
tebat: & quid quisq; laudis vel dicendo, vel scribendo consecutus
esset, exquisito iudicio ostendebat. Ad virtutem suos frequen-
ter adhortabatur, à vitijs deterrebat, cùm eorum res gestas
commemoraret, qui in vita aut rectè, aut perperam egissent.
Homo fuit verus, integer, apertus, nil habuit ficti, nil simu-
lati. Christianam autem religionem ita coluit, & obseruauit,
vt omnem prorsus hypocrisis suspicionem à se remoueret, fre-
quenter confitebatur, & communicabat. Rem diuinam aut
ipse faciebat, aut dum fieret, obseruatis de more ceremo-
nijs omnibus, astabat. Somnia, portenta, prodigia, con-
tempnit semper. Fulgura procurauit nunquam. Geomantibus,
& cæteris id genus, nullam fidem adhibuit, timiditatis & in-
constantie signum nullum in homine cognitum. Extolli securi-
dis rebus, & perturbari aduersis nunquam visus est, suos ple-
runque vt timidos & formidolosos reprehendit, quòd acceptas
clades (vt in bello contingit) apertè ei denunciare vereren-
tur. Incommodis enim consilio, & manu mederi posse dicebat, si
id tempus, quod accidisset, scitum foret. Socios belli, vel ma-
gnitudine impensæ, vel hostium potentia perterritus deseruit
nunquam. Bella suscepit, inuitus tamen, & multis, & maxi-
mis iniurijs lacesitus, pro tutela Ecclesiæ, pro defensione religi-
onis. Eo die, quo è vita migravit, duas horas ante extremum
vitæ spaciū patres Cardinales ad se vocatos, constanti animo,
& voce non inconcinna, ad concordiam in eligendo nouo pontifi-
ce adhortatus est, quibus item honorem summi Dei, dignita-
tem Ecclesiæ Rhomanæ, bellum à se in Thurcos susceptum, sa-
lutem animæ suæ, familiam omnem, nepotes verò maximè, si
commendatione dignos se præstiterint, constanti ac grati ora-
tione commendauit. Petijt sponte sacramenta omnia, & si-

gna integerrimi Christiani omnibus in rebus præ se tulit. Præ-
 terea verò acerrimè tum quidem disputauit, cum Laurentio
 Rouerella Episcopo Ferrariensi, theologo doctissimo, Liceretne
 extremam vnctionem iterare, qua semel inunctus fuerat, dum
 Basileæ pestilentia grauissimè ægrotaret. Orationes Canonicas,
 vt intermitteret in tanta animi anxietate, neque domesticorum
 quidem precibus exorari potuit. Symbolum Athanasij constan-
 ter pronunciauit: & pronunciatum verissimum ac sanctissimum
 esse dixit: non mortem exhorruit, non perturbationis, aut in-
 constantiæ, dum supremum spiritum efflaret, signum aliquot e-
 didit. Extinctus profectò magis, quàm mortuus, dici potest. Af-
 firmant polinctores, uiuacissimum cor in homine inuentum. Mor-
 tuus est Anconæ anno sexagesimoquarto supra quadringentos
 & mille, decimoseptimo Calendas Septembris horam circiter
 tertiam noctis, anno pontificatus sui sexto, diebus sex minus.
 Hinc iam abundè satis constat, quod de hoc pontifice optimo
 prædixit Anselmus, idque ex Rabano, illum pium fuisse, for-
 tem, iustum, mansuetum, & mitem, atque prudentem, veluti
 qui præterita diligenter recognosceret, præsentia sedulò pensa-
 ret, & futura pernicitate quadam diuini ingenij prospiceret. Ve-
 rè ergo in hoc pontifice septicollis, id est Rhoma, habuit im-
 perium, & bonam intentionem, atque charitas abun-
 dauit. Idcirco etiam depingitur hic papa, coronam suam, à capi-
 te suo deponens, eamque sibi commissis ouibus dans & imperti-
 ens. Vtinam non tam pontifices, quam vniuersus clerus, hunc o-
 ptimum, maximum pontificem, & patrem vniuersæ Ecclesiæ, id
 quod noster optimus maximus pontifex Pius quintus sedulò fa-
 cit, imitentur, & eius vestigia insequantur, nihil quicquam du-
 bitarem, quin Ecclesiæ simul cum ordine rediret pristina tum di-
 gnitas, tū tranquillitas, ad omnipotentis Dei gloriam, & accederet

ei labascenti, quod accessit nascenti, videlicet timor principibus, qui sic Rempub. administrarent, tanquam breui regi regum de singulis rationem reddituri: prophetiæ donum pastoribus, charitatis triplex, quam dominus à Petro stipulatus est, ouium curam illi demandaturus: hanc certè in optimo hoc pontifice perspicuè cernimus: Sacerdotibus sobrietatis & castitatis amor: populo bona voluntas obtemperandi præceptis diuinis, ac promptitudo obsequendi ijs, per quos iuxta suum animum Deus voluit res humanus administrari. Quis det viuere vt id videre contingat? O si viderem in vita mea, Ecclesiam Dei talibus innixam columnis. O si domini mei sp̄sam cernerem tantæ commissam fidei, tantæ creditam puritati. Quid me beatius quid diu securius? cùm eiusmodi circa me vitæ meæ, & custodes spectarem simul & testes: quibus omnia meæ secreta secure committerem, communicarem consilia: quibus me totum refunderem, tãquam alteri mihi. Quis si velera aliquatenus deuiare, non sinerent, frenarent præcipitem, dormitantem suscitarent: quorum me reuerentia & libertas extolentem reprimeret, & excedentem corrigeret, quorum me constantia & fortitudo nutantem firmaret, erigeret diffidentem: quorum me fides & sanctitas, ad quæq; sancta, ad quæque honesta, ad quæq; amabilia, & bonæ famæ prouocaret. Vt autem ex plurimis huius optimi pontificis scriptis, in multos libros multa que volumina digestsis, saltem aliquem gustum illius candoris & pietatis habeas, ex sententijs, quas in prouerby modum reliquit multas, partem aliquam, quòd ad institutionem humanæ vitæ pertinere visæ sunt (quam ob rem & nos hunc laborem suscepimus) subiungere institui.

Diuix in naturam credendo melius, quàm disputando intelligi, ac comprehendi posse dicebat.

Omni sectam autoritate firmatam humana ratione carere.

Chri-

Christianam fidem, etiam si miraculis non esset approbata, honestate sua recipi debuisse.

Vnius diuinitatis tris esse personas, non qua ratione probetur, sed à quo dicatur, animaduertendum.

Mortales mēsores cæli & terræ, audaces magis videri, quam veros.

Siderum inuestigare cursus, pulchrius esse, quam vtile.

Amicos Dei & hac, & futura perfrui vita.

Sine virtute nulli solidum esse gaudium.

Neq; auarum pecunia, neq; doctum cognitione rerum unquā repleri.

Cui plura nosse datum est, eum maiora sequi dubia.

Plebeis argenti, nobilibus auri, principibus gemmarum loco, literas esse debere.

Bonas medicos non pecuniam, sed bonam valetudinem ægroti querere.

Artificiosam orationem stultos, non sapientes fletere.

Sanctas esse leges, quæ vaganti frena licentiæ imponunt.

In plebem vim habere leges, in potentes mutas.

Res grauiores armis, non legibus diffiniri.

Urbanus suam domum ciuitati, ciuitatem regioni, regionem mundo, mundum Deo subijcit.

Lubricum esse primum apud reges locum.

Vt in mare flumina omnia, sic vitia in magnas aulas fluere.

Affentatores maxime, quò volunt, reges ducere.

Nulli magis principes aures, quam delatori prestare.

Pessimam regibus pestem a lulatoris linguam.

Regem, qui nulli fidit inutilem esse, secum meliorem, qui omnibus credit.

Qui multos regit, à multis regatur oportet.

Non esse regio nomine dignum, qui suis commodis publica me-
 titur: neq; qui sacra negligit, Ecclesie prouentum: neq; regem qui
 iuri dicundo non assidet, uectigalia digna petere.

Litigatores, aues: forum, area: iudicem, rete: patronos, aucu-
 pes dicebat.

Dignitatibus viros dandos, non dignitates hominibus.

Magistratus alios mereri & habere: alios habere & non me-
 reri.

Graue pontificis onus, sed beatum ei qui benefert.

Indoctum Episcopum asino comparandum.

Corpora malos medicos, animas imperitos sacerdotes occidere.

Vagum Monachum Diaboli mancipium esse.

Virtutes Clerum ditasse, vitia pauperem facere.

Sacerdotibus magna ratione sublata nuptias, maiori resti-
 tuendas videri.

Fideli amico nullum thesaurum anteferendum.

Vitam amico, inuidiam morti comparandam.

Hostem in se nutrire, qui nimis filio ignoscit.

Nulla in re avarum placere hominibus, nisi in morte.

Vitia hominum liberalitate obtegi, nudari avaritia.

Mentiri seruile vitium esse.

Vini vsum & labores, & morbos auxisse mortalibus.

Vinum quod mentem excitet, non quod obruat sumendum.

Libidinem etatem omnem fedare, senectutem extinguere.

Quietam vitam non aurum ipsum, non gemmas praeberere.

Dulce bonis, durum iniquis, mori.

Generosam mortem turpi vitæ, omnium philosophorum sen-
 tia, anteferendam.

Hæc & similia multa prouerbia Pius secundus solebat in me-
 dium proferre. Valeat ergo Chimæra pseudomagi.

VATICINIVM XXVIII.

ANSELMVS EPISCOPVS.

Præuaricatio concordia erit.

Ecce iterum homo de primo genere abscondito intrans, simul nudus venit de petra tenebrosa, & secundus splendentem incipit vitam, imago secundæ vitæ: verissimè tantùm solidè solidus duplicatorum annorum introibit mortuus petram.

PAVLVS SCALIGER.

Describitur hic Paulus secundus, Petrus Barbo antea vocatus, patria Venetus, pontifex creatus prid. Calend. Septembris 1464 quem Anselmus dicit esse de primo genere abscondito. Eugenij enim pontificis ex sorore nepos erat: Hic nudus venit de petra tenebrosa, id est de vrbe Veneta, quæ tenebrosa est, partim propter aquas, partim propter mercaturam, partim propter tyrannidem, quibus rebus candor petræ Petri, atque etiam imperij obscuratur, tum quod diuites difficile regnum Dei apprehendant, tum quod omnia rapinis, dolis, fraude, & tyrannide Veneti, eiectis & pulsis veris dominis, & hæredibus, ac Imperij principibus, cõtra Dei & Ecclesiæ doctrinam, naturæq; & legum omnium constitutiones, possideant: quocirca Venetiæ merito dicuntur tenebræ, & Ecclesiæ & Imperij. De vrbe ergo Veneta, ex mercatura, prorsus indoctus, venit iste Paulus. Adolescens enim adhuc iturus in mercaturam erat, & iam scrinium & arma in triremes detulerat, cum ei nunciatum est, Gabrielem Condemarium, auunculum suum pontificẽ creatũ esse. Substitit itaq; adhortantib; amicis, & Paulo Barbo maiore natu, ac literis licet iam ad. Etus esset, operam dedit: nec tamẽ ob etatem admodũ profecit: qui quoniã potius quietem, quàm negocia appetebat, opera fratris Pauli, apud Eugenium sollicitantis, Petrus ab Eugenio auũculo vocatus, Archidiaconus Bononiensis, ac nõ ita multo post Episcopus Ceruicæ, & Protonotarius creatus est. Quibus facultatibus aliquot annis vitã ducens, tandem Cardinalis creatur, instantibus quibusdã Eugenij familiaribus. Ita ergo nudus bonis artib; & virtutibus, de petra tenebrosa accitus fuit, & tandẽ successit Pio secundo & ipse sibi Pauli secũdi nomẽ deligẽs,

licet

licet dissimilis moribus, splendens vitam agere cœpit, imaginem saltem secundæ vitæ, id est Pij secundi, non rem retinens. Nam statim ubi magistratum inijt, siue quæ sita pollicitus erat, cum permutare Episcopatum Vincentinum in Patavinum, obstante Pio non potuerit, siue quod Pij decreta & acta oderat, abbreviatores omnes, quos Pius in ordinem redelegerat, tanquam inutiles & indoctos (vt ipse dicebat) exautorauit, & bonis atque dignitate, indicta causa, spoliavit: quos etiã propter eruditionem, & doctrinam ex toto orbe terrarum conquisitos, magnis pollicitationibus, & præmijs vocare ad se debuerat. Si quis illorum prouocabat ad publicos iudices (quos Rotæ auditores vocant) hunc ille toruis oculis aspiciens, Ita nos, inquit, ad iudices reuocas? ac si nescires omnia iura in scrinio pectoris nostri collocata esse? sic stat sententia, inquit: loco cedant omnes, eant quò volunt, nihil eos moror, Pontifex sum, mihiq; licet pro arbitrio animaliorum acta & rescindere, & approbare. Hic prætereà nihil nisi noctu agebat. Multos innocentes in exilium egit, multos carceribus mancipauit, quæstionibus subiecit: multos etiã Canonicos viros pios suis Canonicatibus se abdicare impulit: licet quidam eius minas contemnentes, tempus vindicandæ libertatis expectarint: quod postea eo mortuo eluxit. Sciram, & magnis facultatibus spoliavit. Aueranos comites oppressit, & nouem castellis exuit. Frigidam causam prætendebat quibus iniurias inferret. Nam & eos pro hæreticis habebat, qui nomen Academiæ vel serio, vel loco commemorarent. Omnia fere dolo et insidijs aduersus omnes agebat. Ideo inquit Anselmus, præuaticatio concordia erit. Vnde abundè patet Paulum secundum, neque Eugenij aumenuli, neq; Pij secundi mores, quin potius imaginẽ quamdam nudam pontificatus retinuisse. Vitam splendens vitam duxisse historia testatur. Erat enim magni ac vasti corporis, ad-

eò, vt, dum ad rem diuinam proficisceretur, solus emineret. Fue-
 re qui dicerent eum, cùm in publicum prodiret, faciem sibi fuci-
 concinnare. De apparatu Pontificio, non est cur ambigas, maio-
 res ab hoc vno superatos, regno præsertim, siue mitram velis ap-
 pellare, in quam multas opes contulit, coemptis vndiq; ac magnis
 precijs, adamãtibus, sapphiris, smaragdis, chrysolitis, iaspidibus,
 vnionibus, & quicquid gemmarum in precio est, quibus ornatus
 tanquam alter Aaron in publicũ forma humana augustiore pro-
 dibat. Inspici tum ab omnibus volebat & admirari. Hanc ob rem
 nonnunquam peregrinos in vrbe retinuit, intermissa ostendendi
 sudarij consuetudine, quò à pluribus eodem tempore cerneretur.
 Præterea verò ne solus à cæteris differre videretur, publico de-
 creto mandauit proposita pœna, ne quispiã bireta coccinea (ita ap-
 pellant capitis tegmen) præter Cardinales ferret: quibus etiã pri-
 mo pontificatus sui anno pannum eiusdem coloris dono dedit. quo
 equos vel mulas sternerent, dum equitant. Voluit præterea in de-
 cretum referre, vt galeri Cardinalium ex serico coccineo fierent:
 sed id quo minus decerneretur, vetuere illi, qui benè sentientes, di-
 minuendam esse Ecclesiæ pompam, non augendã cum detrimen-
 to Christianæ religionis, prædicabant. In pecunijs colligendis ita
 diligens fuit, vt ferè semper Beneficia, & Episcopatus his cõmit-
 teret, qui officiũ aliquod venale haberent, vnde elici munus pos-
 set. Omnia enim officia tempore suo venalia erant, quamobrẽ fa-
 ctum est, vt qui Episcopatũ, aut beneficium vellet, officiũ aliquod
 emeret, quo lenocinio, quod vellet, consequeretur, superatis com-
 petitoribus omnibus doctrina et probitate vitæ quouis magistra-
 tu et honore dignis. Præterea verò cùm Episcopatus vacaret, quo
 plures annata eodem tempore soluerentur, digniores (vt ipse præ-
 dicabat) ad vberiores Episcopatus mouens, magnã pecuniarum
 vim vndiq; colligebat. Redimendarũ quoq; pensionũ vsus nō im-
 proba

probauit. His aut̄ pecunijs interdū etiam ad liberalitatem utebatur. Nā & Cardinales, pauperes maxime, & Episcopus, et principes ac nobiles domo extorres, virgines & viduas: agrotos frequenter iuuabat. Curauit item, vt Rhomæ annona, cæteraq; ad victum pertinentia vilius, quàm antea venderentur. Fecit etiā, vt Matthias Scaliger, rex Hungariæ, et stirpē Georgij Bohemi funditus sustulerit, & nomen hæreticorum fuerit deleturus, nī Poloni id regnū ad se pertinere dicentes Matthiā tenuissent bello lacepsitum, quo minus regno Bohemiæ potiretur. Aedificauit etiā Paulus splendide ac magnifice tum apud S. Marcū, tum verò in Vaticano, quod ad munificentiam pertinet. Venationē quoq; miro apparatu edidit Duci Ferrarienti in campo Merula. Adire hominem die dormientē, ac noctu vigilantē, at trectantemq; gemmas, & margaritas difficile erat, nec nisi post multas vigilias: quod si tibi patuissent fores, audire hominē, non audiri ab homine necesse erat. Sæpē quod promiserat, mutata sententiā, inuertebat. Amicitias principū ac populorū non diu seruauit, quod variorum partiū haberetur. Varia cibi genera sibi apponi volebat, & peiora quæq; semper degustabat. Clamabat interdū, nisi quæ expetebat ex sententiā ei apposita fuissent. Bibacissimus quidem erat, sed vina parua admodum & diluta bibebat. Peponum esu, cancrorum, passillorū, piscium, succidia admodum delectabatur. Quibus ex rebus creditū est ortam apoplexiam illā, quæ è vita solus in cubiculo, nemine vidente, secūda hora noctis, cum eo die lectus etiam consistoriū habuisset, sublatus est, pont. sui anno sexto, mense 15. Kal. August. 1471. Nā duos pepones et quidē prægrandes comederat eo die, quo sequēti nocte mortuus est. Iustus tamen est habitus, et clemēs. Plerosq; aut̄ latrones pœna carceris ad sanitatē redigere conatus est: fures, parricidas, perfidos, piuros. Humanitatis aut̄ studia ita oderat, et cōtemnebat, vt eius studiosos

vno nomine hæreticos appellaret. Hanc ob rem Rhomanos adhortabatur, ne filios diutius in studijs literarum versari paterentur, satis esse si legere & scribere didicissent. Durus interdum, et inexorabilis, si quid ab eo peteres, habebatur: neque hoc contentus, conuicia & probra in te conijciebat: plura tamen præstabat quàm vultu præ se ferret. Vno postremò tamen laudari potest, quòd domi monstra non aluerit, quodq; domesticos suos & familiares in officio continuerit, ne ob fastum, & insolentiam populò Rhomano, & aulicis stomachũ facerent. Ita satis apparet quantum mutatus fuerit à suo prædecessore Pio secundo, & auunculo Eugenio, quorum non nisi fictam quandam imaginem, & splendorem externum vitæ præ se tulit. Idcirco inquit Anselmus, verissimè tantum solidè solidus duplicatorum annorum introibit mortuus petram, id est, putabat ad senectutē vsq; se vitā per ducturū: Ceterum falsus opinione, cum iam firmasset pontificatum, et omnia integra pro voto composuisset, duplicatorum annorum petram introiuit, hoc est sex annis elapsis mortuus sepultusq; est. Solidum namque dicitur quod tres dimensiones habet: Hic autem dimensio pro anno accipitur. Tria igitur duplicata, efficiunt sex: sexto etenim anno, mense decimo sui pontificatus è viuis excessit, vt dictum est. Imaginis proinde sensus est, Angelum a stare Pontifici, coronam capitis illius ad se inclinatam primis digitis tangere, ex quo tactu attonitus, subito manus ad Deum tendens concidit, id est apoplecticus moritur: quod vel apoplexiæ etymon secum adfert: addit hinc quædam ex Rabano Theolosphorus minus apta. Valeat ergo Pseudomagus cum sua chimærica electione.

VATICINIVM XXIX.

ANSELMVS EPISCOPVS.

Bona occasio viuentium, sacra cessabunt.

Accipe Cidarim mundam tibi commissam, & superinduere nouis vestimentis senex sensu, sacerdos Dei magne, ne pigriteris, sed recipias: potentissimè pensa de fine, & ad bonum dirige sceptu geram, alia quidem non metuens. Tempus enim de super istud recepisti, so-

R 3 lum

lùm tribus auroris circumdati anni, & vndenario stellarum completum: vni tandem fini sacratum, quod admiraris, reliquisti: placidè placasti altercationem, sequere vocationem: ad præsentem gloriam benè venisti. Dixit autem principijs, Benè comple vniuersam culturam, & habitationes cœlestes ambula. Cœlesti enim inest principium bonorum & finis.

PAVLVS SCALIGER. *h'xv IV*

Hoc vaticinium ad Sixtum quartum, Franciscum à Ruere antè dictum, genere Ligurem, vrbe Sauona oriundum, ordinis fratrum Minorum ministrum accuratissimum, spectat. Hic vir certè non minus arte, quàm ingenio clarus fuit, politioribus literis apprimè à teneris annis imbutus, labore incredibili ad diuinarum humanarumq; artium apicem conscendit, vt omnes Italos literis laceffere, & vincere facile potuerit, quod facile produnt ex eius scrinio chartaceo nonnulla eius opera, nō minùs concinnè, quàm eleganter scripta: quæ iam in lucem prodierunt: scilicet, De potentia Dei, De sanguine Christi, De conceptione beatæ Mariæ, & aliorum innumera propè supellex, fortasse puluerulento situ squalida iacent. Et vt ante pontificatū adeptum, clemens, pius, & in omnes mansuetus extitit, ita magistratu pontificio insignitus, omni virtute cæpit ceteros præcellere: ad vitia testudineus: ad virtutis & bonarum artium studia equis velisq; ocyus anhelabat. In pauperes pius, in religiosos munificus, & ad ius cuique reddendum vigilantissimus erat. Principes clade militari patria extorres & proprio regno pulsos, præsertim Palæologorū liberos, ex quibus Magdalenam Thomæ Palæologi filiã, ac neptem Constantini vltimi Græcorum Imperatoris, Matthia

rege procrante, Bonifacio filio Nicolai Scaligeri, cuius supra mentio facta est in Eugenio quarto, elocauit: & Bosnae reginam Stephani Scaligeri regis uxorem, Magdalenam Lazari Despotæ Seruiae filiam et heredem (Stephanus enim à Mahomete exco- riatuſ fuerat anno Domini 1464. & regno exutus) aliosq; cõ- plures à Thurco infestatos summa opera iuuare curauit. Urbem Rhomam cœnosam, & strati penè expertem, cariōsa vetustate desolatam, nec non debilioribus fulcris nutantem, eiusq; templa, omni ope instaurare satēgit, nec non omnia eius computa cultissi- mē strauit, & varijs beneficijs sibi Rhomam ad eò astrinxit, vt non iniuria ipsius alter Rhomæ conditor vocandus sit. A quarto sui pontificatus anno Iubileu per totam Christianitatis orbem ho- norificè celebrauit, vt quàm diu vitia delituerant recondita, sta- tim corde contrito confessa Christi fidelibus abluerentur. Et licet hic multos habuerit detractores (id quod uiris sanctis propriū est) optimus tamen Pōtifex fuit. Summa enim alacritate & ani- marum custos extitit, & cupiditatem à se resecauit, & iras com- pressit, & malitias extirpauit. Quocirca inquit Anselmus, Ac- cipe cidarim mundam, id est pontificium capitis insigne tuæ fidei cõmissum: & super induere nouis uestimentis senex sensu, id est sapientia & potestate noua atque diuina. Hoc onus sacerdos magne Dei, ne recuses, sed recipias animo prõpto atq; hilari: & in potestate constitutus pensa, id est age de fine, hoc est inter Italiæ principatus, compositis rebus, tam immanem tumultum seda, eiusq; furori finem impone, Et ad bonū dirige sceptrigeram, id est regnum Apuliæ: alia quidem non me- tuens. Nihil enim Italiæ magis exitio fuit, quàm contentiones et bella, quæ suscepta erant pro regno Apuliæ. Spacium autē huius pensitationis datur Rhomanis pontificibus tempus, quod tribus auroris annuæ reuolutionis, id est tribus Imperatoribus,

Friderico, Maximiliano & Carolo quinto, atque stellis completis vndecim tantum, id est vndecim Pontificibus duntaxat, constat. videlicet Sixto quarto, qui diem suum obiit 1483. Innocentio octauo, qui mortuus est 1492. Alexandro sexto, sub cuius pontificatu natus est Michael filius Bonifacij Scaligeri pater meus, anno Domini 1498. in festo Margarethæ: decessit autem Alexander 1503. Pio, Pij secundi nepote, qui fati concessit sui pontif. die 16. Iulio secundo, qui vitā morte commutauit 1513. Huius pontif. anno tertio, hoc est 1506. Albertus Dux Bauariæ, & Rupertus Dux & comes Palatinus, Monachio per literas, in festo Pentecostes exaratas, apud Sigismundum Franciscum Ducem Beneuenti, & principem Vironitica in Croatia, Michaelis Scaligeri tutorē, intercedunt pro Scaligeris in Bauaria existentibus, quò illorum testamentaria ratio habeatur, si Michaelē sine hærede contingat mori: quòd illos Bonifacius Michaelis pater neglexisset, & omnia in Benedictum fratrem & quosdam alios trāstulisset. Leone decimo, qui excessit è vitis 1522. sub quo à Vladislao Hungariæ rege vocatur Michael Scaliger, ad comitia Hungarica Budam &c. vt suo loco videre est, anno 1514. & 1515. Hadriano sexto, qui vitam cum morte permutauit 1524. Clemente septimo, qui è vinculis corporis euolauit 1533. Ad hunc Clementem anno pontif. illius primo, id est 1525. ablegatus fuit à Michaelē Scaligero Valentinus Scaliger Dominus Nemesgiangæ: qui etiam Mantua in festo Paschæ Michaeli rescripsit: Itē anno 1527. Ioannes Scaliger Dominus Nemesgiangæ ad nuptias Michaelis Scaligeri quosdam principes inuitatum, ex quorū numero Dux Beneuenti, Mantuæ princeps, Carlonich &c. fuere, missus erat. Paulo tertio, qui mortem obiit 1549. sub quo ego Paulus, Michaelis Scaligeri, ex Catharina Sigismundi Francisci Ducis Beneuenti & principis Vironitica filia, atq; nepte Ferdinandi regis

di regis Apuliæ, filius, anno 1534. in festo trium Regū natus sum:
 & Ioannes Christophorus Scaliger Bauarus ad Michaelē pa-
 trem decimo septimo Ianuarij literas dedit, referens quid apud
 Cæsarem in caussa illius effecerit: & Laurentius Ripach Secreta-
 rius, regis Ferdinandi postea Cæsaris nomine, Catharine, Mi-
 chaelis Scaligeri consorti viduæ matri meæ anno 1537. in festo
 Michaelis Viennæ, idque in conspectu regio, tanquam interpres
 retulit, maiestatem suam benignè petita in tutela mei & ho-
 ris meæ Vrsulæ suscepisse. Julio tertio, qui animam Deo reddidit
 anno 1555. quo anno Ferdinandus rex tandem Cæsar glari-
 mus, prima Martyj ex certa scientia & animo benè deliberato,
 mihi Paulo & patruelibus meis priuilegia Scaligerorum, id est
Belæ regis donationem, quo ad omnes illius claufulas & articu-
 los, in publicis Comitibus Augustæ Vinelicorū, confirmauit. Mar-
 cello secundo, qui non superuixit pontif. sui diem vigesimum. Por-
 rò Paulus quartus, qui animā exhalauit 1559. quis fuerit omnes
 norunt: & itidem quis Pius quartus, qui fato sanctus est 1565.
 nemo ignorat. Hodie Pius quintus felicissimus Ecclesiæ Ponti-
 fex uiuat ad multos annos, qui uerè pius est. & Catholicus. Cete-
 rum sub Carolo quinto tertie aurore Imperatore quantas cala-
 mitates Rhoma & Italia ob regnum Apuliæ passa sit, nemo non
 nouit. Itaque inquit vni fini sacratum quod ad admiraris reli-
 quisti, id est cum hoc tempus transactum fuerit, tum scias sacra-
 torum, qui apud te in precio sunt, profanationē a futuris non
 falsus est Anselmus. Nam sub imperio Carolo quinto uariæ here-
 ses & contentiones subortæ sunt. Hereses autem, quarum prin-
 ceptus Lutherus, omnia sacrata, & sanctorum Martyrium reli-
 quias, & sanctos, & præfules, & uniuersum Clerum, et ceremo-
 nias Ecclesiæ, & venerabile atque tremendum sacrificium, &
 quicquid in Ecclesia sacratum admiramur, euertere uult.

sacrati quidem sacratorum ratione habita, in sacratos desceire omiserunt: quod Caraphæ historia, illo ipso tempore, de quo hic Anselmus agit, manifestè docet: miserè enim Cardinalis existens iussu Pontificis Py quarti, qui duodecimus consecratus, & decimus tertius electus à Sixto numeratur, exactis illis vndecim, ut superiori vaticinio dictum est, laqueo è medio sublatus, spiritum exhalauit magno Catholicorum scandalo, & hæreticorum iubilò: vnde haud postrema his accessit calumniandi Rhomanam Ecclesiam, ansa & occasio. Poterant autem delicta illius aliter expiari. Adycit Anselmus, Placidè placasti altercationem, id est tumultus Italicos composuisti. Ideo inquit, Sequere vocationem: ad præsentem gloriam benè venisti. Annos enim tredecim & vocationi incubuit, & piè pontificatum gessit, tandem principijs illius, id est auspicijs dixit, Comple omnem culturam, id est fac Pontifex officium & peruadas cœlestes habitationes, scilicet fines terræ verbo Dei instaura. Cœlesti enim inest principium bonorum & finis, Quasi diceret, Qui ita complet, & consummat cursum suum, ille repositam gloriæ coronam, cui & principium & finis omnium bonorum inest, in cœlis cum sanctis & electis Dei, quam omnibus legitime in hac vita decertantibus Deus pater Domini nostri Iesu Christi promisit, certò accipiet. Hic textus apud Theolosphorum de Cusentia ita habetur, lib. De magnis tribulationibus & statu Ecclesiæ, folio vigesimo primo. Tempus etenim desuper istud redemisti, solùm tribus auroris, circumdati anni, vndenario stellæ completo, bono fine sacratus. Quid admiraris? Reliquisti placidè vanitatem, planta nunc habitationem, sequere vocantem ad præsentem gloriam. Benè finisti diem in principijs. Bono fine comple vniuersam culturam, & habitationes ambula cœlestes.

Et-

Etenim in te principium bonorum & finis, id est vt sceptriferam dirigas impetraſti tempus triginta ſex menſium, felici omine, & in bonum finem Pontifex inau-
guratus: non eſt ergo quod mireris. Agè, iam antea mo-
nachum agens, huius ſeculi vanitatibus valedixiſti: in-
ſtaura nunc templum Rhomanū, & vocationi obtem-
pera, atque ſicut principium monachatus benè ieciſti,
ita in pontificatu exequere officium tuum, & ea, quæ
cœleſtia ſunt, ſpectato. ſic fiet, vt ad tuam vocationem
omne bonum referatur ex eaque principium & finis
bonorum in Eccleſia militanti dependeat. *Idem Theo-
loſphorus ibidem fol. vigefimo ſexto hoc ipſum vaticinium reci-
tat variatum inquit,* Reſpice donum ne prigriteris ſe-
nex ſenſu: ſed recipias potentiſſimè, penſa de fine: ad
bonum dirige ſceptriferam, alia quidem non metues:
tempus etenim de ſuper iſtud redemiſti: ſolū tribus
auroris circumdantur anni: vno denario ſtellas com-
ple: benè fini, ſacramentum quod amittis admiratio-
ne recipis: reliquiſti placidè planctam à luctatione. ſe-
quere vocantem ad præſentem gloriam. Benè fuiſti
diem in principijs: bono fine comple vniuerſam cre-
aturam (vel culturam) & habitationes ambula cœle-
ſtes. In te enim principium bonorum & finis. *Hæc
varietas arguit Theoloſphori hallucinationem. Itaque iuxta
ſymbolicam ſcientiam textus à nobis recitatus, cuius olim co-
piam ab optimo Cefare Ferdinando, ex peruetuſto manu ſcri-
pto exemplari habuimus, veritati per omnia optimè conuenit.
Iam vtrinq̃ patet, quid Anſelmus innuere voluerit per bo-
nam occaſionem viuentium, quidūe per ſacrorum ceſſationem.
Bonam occaſionem, viuentes habent, id eſt magnam*

commoditatem ad vitam æternam, si cœlestia sedentur: magnā
 item occasionem ad mortem, si terrestria amplectuntur, & de-
 spiciant cœlestia, vnde profanatio & cessatio sacrorum nascitur.
 Neque enim hodie propter alias causas sacra profanantur, id est
 Clerus, Ecclesiasticæ ceremoniæ, sacramēta, et maximè tremen-
 dum illud sacrificium, quàm propter facultates istas terrenas.
 Omnes malunt delicatē ex bonis Ecclesiæ, scilicet eleemosynis
 pauperum, & peccatis populorum viuere, terrestria occupare,
 quàm ad vitam Angelicam, et cœlestem patriam anhelare. Pau-
 ci sanè hodie Ecclesiastici inuenirentur, si patrimonium Petri nō
 faceret, Quod cum opulentum sit, bonam occasionem ex illis vi-
uendi habent ij, qui illo potiuntur. Et propter hanc ipsam occasi-
 onem fit, vt principes huius seculi affectent Episcopatus & prin-
cipatus Ecclesiæ, & sacrorum immemores, sacra negligant, ne
dicam spernant. Quotus quisque est hodie, etiam ex Catholicis,
 qui sincerè & ex animo aut faciat, aut audiat sacra? omnes Ec-
 clesiastici ferè, malunt hodie militiam, aut mercaturam, & id
 genus alia incitamenta malorum sequi, quàm Ecclesiam. Piget
 vnam horulam pietati incumbere, & officio diuino insumere: nō
 piget continuos menses, me dicam annos, dies noctesq̃ poculis, a-
 leis, scortis, canibus, venationibus, et similibus rebus magna cum
 alacritate & hilaritate transigere. Hæc res facit, vt delicatē
 viuentes sacra non tam negligamus, quàm etiam ab illis abhor-
 reamus. Quo fit, vt non modo hæresibus, sed multò magis nostræ
ignauie, secordie, & impietati adscribamus, quòd sacra hodie
cessarint. Propterea etiam aufert Deus bonos Pontifices ex oculo
 nostris: peccata enim nostra merentur, vt non bonum, sed hy-
 pocritam habeamus Pontificem, regem, magistratum. Quia cum
 cognouissemus Deum, non sicut Deum glorificauimus, aut gra-
 tias egimus, sed euauimus in nostro luxu, crapula, & prauita-
 te,

te, abutentes doris diuinis ad nostram libidinem. Idcirco obscuro
 ratum est insipiens cor nostrum, vt indigni simus vlllo pio & ius-
 to magistratu. Quod si aliquando nobis Deus optimos magistra-
 tus donat: id certè non nostris meritis, sed sua infinita miseri-
 cordia, qua ouibus palantibus, & erroribus turbulentis implicitis
 vltro succurrit. Iam ergo sensus imaginis hic est, quod propter
 negligentiam, & contemptũ sacrorum, atq; ingluuiem nostram,
 moresque perditos, & deprauatam atque impiam vitam Ange-
 li, iussu summi Dei, bonum Pontificem & magistratum, cidari
 antea ornatum, tandem verò expansa & explicita, ex per-
 ditorum hominum cœtu in cœlestem patriam, subue-
 bant. Valeat igitur Pseudomagus im-
 postor cum sua noua
 missa.

S 3 VATL

VATICINIVM VLTIMVM.

ANSELMVS EPISCOPVS.

Bona vita.

Inuenisti vitam ab ingloriatione, à virtute accepisti plus quàm à fortuna: sed nequaquàm virtuosam lucraberis gratiam. Inuidia enim contingens iudicia tibi nocentia inducet, vt priueris à sole desuper (Refert Theopho-

Iosphorus, Inuidi enim contingentes iudicia tibi recentia, non priuaberis à forte desuper. *Verùm Cæsaris exemplar censeo imitandum*) Væ ciuitas sanguinum, vniuersa mendacij, dilaceratione plena, non recedat à te rapina, vox flagelli, vox impetus, rotæ, & equi frementis.

Reuerentia & deuotio augmētabuntur. cor eius ab habitatione commutabitur. cor feræ datur ei, & septem tempora mutabuntur, super eum.

PAVLVS SCALIGER.

Depingitur hoc vaticinio Innocentius octauus, Ioannes Baptista antea dictus, patria Genuensis, ex mediocri genere, honorato tamen, patre Aaron viro sanè probo ortus, cum virtutis atq; disciplinarum omnium specimen foret, Cardinaliū auspicijs, Sixto è medio sublato, summus Pontifex creatus anno Christi 1484. Idib. Augusti. Propterea ait Anselmus, Inuenisti ab ingloriatione, id est ex non glorioso stemmate, sed virtute magis quàm fortuna, ad fastigium pontificatus conscendisti. Affabilis enim erat, mansuetus, eloquio facundus & comis: quem matura incessus, morum non morosa grauitas, nec non gemina indoles exornabant. Perspicacis ingenij fuit, vt altiora rimanti faciliter innotescerent. nec defuit illi verborum lepos, non inuicundus, multis salibus cultus cum tempestiuum erat. Pacem Christianis principibus commendans, eos, abiectis mutuis odijs, fœdus percutere hortabatur, ne Thurcorum insidias molientum viribus Christianitas detrimentum subiret. Non iniuria igitur Innocentius dictus est, cum vitæ innocentia, mansueta indole clariss,

non iracundus, inexorabilis, aut morosus, inter cæteros veluti sy-
 dus emicuerit. Et cùm consideratius consilio maturo animad-
 uerteret pro Ecclesiæ dignitate, & subditorum tutela, ea armis
 querenda esse, quæ raptu, aut temerarijs aliorum Pontificũ do-
 nis ablata fuerant, dicebat arma sumenda non propter victoriã
 aut gloriam, sed vt pax inde sequatur. Singulos principum Chri-
 stianorum oratores, cùm in sui Pontificatus principio eum de mo-
 re salutatũ venirent, ad pacem admonerat, sua lens armis tem-
 pla profanari, funditus demoliri, Dei cultum intermitteri, puellas
 incestari, fruges & bonorum quodcumque genus populari: quod
 testatur Lucanus dicens:

Nulla fides pietasq; viris, qui castra sequuntur.

Quàm plurima Italiæ templa crebris donis cumulatis: nona reddi-
 dit. Summa, hic Pontifex fuit morum probitate, vitæ sanctimo-
 nia, atque omni disciplinarum genere ornatus, tam proceribus,
 quàm plebeis dilectissimus, quorum omnium non paruo mœore
 vitam exhalauit anno sui pontif. octauo, die 26. Iuly, 1492. Cæ-
 terùm nequaquam, sicut virtus illius merebatur, reportauit gra-
 tiam. Vrsini enim & Columnenses Rhomani proceres eius pios
 hortatus aspernati, intestinis bellis urbem infestantes, se inui-
 cem lacerabant, & incredibili damno, inuito Pontifice, urbem
 affecerunt. Idcirco inuidia gloriam consecuta, iudiciaque
 nocentia super se inducta sentiens, tum quia valetudinarius e-
 rat, tum propter crebros bellorum & pestis insultus, quibus to-
 ta Italia laborabat, complura, quæ sanctius consultiusque animo
 conceperat, reliquit, atque satis concedens vita excessit. Hoc er-
 go illud est, quod Anselmus inquit, vt priueris à sole desuper.
 Supremus enim Soles Deus, qui nos bonis magistratibus priuat,
 cùm à nobis pro nihilo ducuntur. Cæterùm quid tandem huius o-
 ptimi Pontificis mortem consequitur? sanè non aliud, quàm quod

Ansel.

Anselmus prædixit, Væ Ciuitas sanguinum, vniuersam e-
dacij, dilaceratione plena: Vrsinos & Columnenses tum san-
guinolentos, se inuicem dilacerantes, expresse innuens: atq; id ge-
nus alios. Quid sequitur? Non recedat, inquit, Anselmus, a te, ra-
pina, vox flagelli, & vox impetus, rotæ & equi fremen-
tis, id quod Rhoma, mortuo Innocëtio sub Alexandro sexto per-
sensit. Rhomam enim Carolus Francorum rex octauus subegit,
& Valentinum Borgia pontificis propinquum, cum quibusdam
castellis obsidem à Pötifice accepit. Brevi tota Italia subacta, Eu-
ropam Asiamq; tãto terrore oppleuit, vt, audita eius fama formi-
dabili, Thureus de bello cogitare cæperit. Nihil dicam de Iulij se-
cundi intestinis bellis, multi sudoris & sanguinis profecto Caro-
lus Borbonius, vt antea dictũ est, acerbissime in Rhomã inuasit,
& crudelissimè in ea captũ seuitũ est, capto etiã Clemente ponti-
fice, ipsaq; Rhoma populata, direpta, & propemodum solo æqua-
ta fuit, atq; sedes Rhomana grauissimam claudẽ accepit. sed tan tẽ
cũ omnia gesta Cesare nesciente fuissent, reuerëtia & deu-
otio Rhomæ restituta est. Non multo post enim Cesar pontificẽ
priori dignitati restituit, & facta turbarum omnium obliuione,
in amicitiam recepit. Cæterum vt imago fidelem inueniat, Caroli
Francorum regis cor ab habitatione, id est ube liëtia Rhoma-
næ Ecclesiæ cõmutatum fuit, eiq; cor feræ, id est crudele & a-
stutiũ, quod bestia crudeli, & cauda vulpina restatur, datũ, quo tã
formidabilis omnibus est effectus. Huic cõiectus est pontifex co-
ronam pontificiam, id est obsides dare. Hec leuitia per se-
ptẽ tempora durauit, sicut Nabuchodonosoris cũ beluis pastus
Dan. 4. Aut si ad pontificẽ referatur tunc symbolicus sensus erit.
Cor pontificis est Germania, veluti cui pontifex inperij Rhomani
sceptrũ adimēs Græcis, dedit. Posteaq; enim Constantinus Magnõ,
relictã Rhoma ad Orientẽ desedit, et sabl. tã hoc perit 230. annis

post Augustulum in Oriente cessauit, Leo Papa tertius, Carolum Magnum contra quorundam tyrannidem euocauit Rhomam, ibique Imperatorem etiam populi Rhomani precibus declarauit, & diademate Imperatorum peruetusto, Anno Christi 801. inauguratum consecrauit, tandem defunctis Carolinis, Otto primus Germanorum imperator à Ioanne XII. pont. anno Christi 962. creatus. Itaq; imperio ad Ottones deuoluto, in Germaniam translatum est: vbi huc vsq; cōseruatur, quod vt apud Germanos solidius, & firmitus subsisteret, supra quatuor columnas fundatum est, vt omnes dignitates quaternionibus cōstarent, exceptis Electorib. Ecclesiasticis, qui triade consistunt. Electores proinde septem cōstituti Imperatorem delectum, vltimò in perpetuam memoriam potestatis Pontificiæ, & donationis, Pontifici Rhomano inaugurandum & consecrandum relinquunt, vt qui ab eo in auguratus nō sit, non nisi electus Imperator dici possit. Hæc ideo addere volui, vt omnes principes Imperij reluctantes Pontificiæ potestati, intelligant, se crimine læsæ Maiestatis teneri, & ab ingratitude non multum distare, cū illum spernunt, à quo omnia habet. Igitur Cor Pontificis, id est Germania ab habitatione commutabitur, id est auertetur ab Ecclesia Rhomana: cor feræ dabitur ei, id est Germania fera, agrestis, ingrata, indomita, scilicet heresibus infecta, schismaticis factionibus & tumultibus agitabitur, donec septem tempora mutantur super eam, id est septem reges vel Cæsares: Hæc enim ad inuicem Geometrica proportione intelligenda veniunt. Quocirca imago bestię Germanicam denotat heresim, quæ pontificiam potestatem sibi arrogat. Id quod & Ioachim super Esa. part. 1. De onerib. sexti temp. expressit, inquit, Futurum est, vt Ecclesiam Rhomanā in partibus occiduis constitutam, Theutonicorum potentia conculcet. Nam sicut peccati radix Antiochus

finem

finem Iudaicis dedit. historijs: sic imperio perditionis filius, prælijs Germanorum. Nullus enim populorum legitur ad tantam amaritudinem perduxisse Rhomanam Ecclesiam sicut domesticus Alemannus: ab Aquilone Germaniæ illa pandetur hæresis & afflictio, quæ non solum inuoluet reprobos, sed & electos afficiet, temporibus præfinitis. Huius Aquilonis mater est Saxoniam: filia verò Magdeburgum, Brádenburgum, Milnia, Mechelburgum, Islebium &c. leuantes contra dominum spiritum pestilentem. *Hæc ille. Quid obsecro clarius dici poterat de Luthero? patria illius Saxonia, & locus natiuitatis Islebium, quod est Mansfeldiorum ditionis oppidum nominatim exprimitur. Huic ait tantum fore hæreticum, vt non solum reprobos, sed etiam electos sua hæresi sit implicaturus, idque vsq; ad tempus diuinitus præfinitum, & permissum. Hæc prophætia noua non est, sed anno Domini 1178. Ioachimo tradita, & postremo, quod sciam, typis, Lazari Boardi Venetij anno Domini 1516. excusa, cuius exemplar penes nos est: cum tamen Lutherus cæperit insanire anno Domini 1517. De hoc Luthero Ioannes Liechtenbergius, anno Domini 1488. Calend. Aprilis hæc prædixit, quæ sequuntur. Monachus, inquit, in cuculla, & diabolus in scapulis eius retro, habens loripium longum ad terram, cum amplis etiam brachijs habens discipulum secum stantem. Hic propheta erit dijs & dæmonibus terribilis, signa multa, & prodigia faciet, eius quoque aduentum prauum dæmonum spiritus fugient, præclarum habebit ingenium, multarumq; rerum scientiam & sapientiam in hypocrisis, tamen mendacium sapius loquetur, & cauterizatam habebit conscientiam. Erunt quoque multi sanguinis effusionis causa. Quamquam*

ita signa multa & prodigia dederit, iuxta tamen salutiferam Christi doctrinam minimè ei adhærendum erit: imò de illis esse videbitur, quos Christus futuros annunciauit, quemadmodum sacris literis à saluatore nostro proditum reperitur. Matth. 24. Si quis vobis dixerit, Ecce hic est Christus, aut illic, nolite credere. Surgent enim Pseudochristi, & Pseudoprophetæ, & dabunt signa magna & prodigia, ita vt in errorem ducantur, si fieri possit, etiam electi. Ecce prædixi vobis. Si igitur dixerint vobis, Ecce in deserto est, nolite exire. Ecce in penetralibus est, nolite credere, &c.

Hæc ille. Imago, vt illam Liechtenbergius depinxit, talis est.

Recte

Rectè hic Lutherus depingitur. Fuit enim Monachus sub
 instituto Eremitarum beati Augustini. Tot signa edidit vt et-
 tiam electis imposuerit. Fuisse autem illum causam multi-
 sanguinis effusionis, nemo est, qui nesciat, & hodie passim nõ
 videat. Porro mendacia splendidissima, sepe illũ protulisse,
 scripta illius testatur. Discipulum habuit Melächthonem,
 & suum logodædalum. Optimè igitur Ioachim loco citato prædi-
 xit. Alemanni, inquit, insidiabuntur Ecclesiæ cum suo filio perdi-
 tionis: & cum Francis conspirabunt aduersus apostatricem Eccle-

siam in pontificibus bellicosus. Idcirco in spiritu Amon & Moabitarum, Angli & Franci verè fallaces & duplices in angustia temporis secuturi, non solum in reges suos desueuent, sed & præfules de terra proscribent. Hæc ille. Nihil poterat clarius de nostris turbulentis istis temporibus & calamitosus dixisse. Filium perditionis Lutherum intelligit, cum quo, id est cuius doctrina freti Alemanni insidiatur Ecclesiæ. Nec sufficiebat id illos tantum moliri, nisi & Anglos & Francos in illam concitassent. Quod autem apostatricè Ecclesiam Rhomanam appellat, non est quod id nobis Pseudomagus obijciat: nō enim hic fidei quicquam derogat, sed luxui & malis illius operibus, imò eodem loco, hæc sunt Iacobimi verba. Quoniam, inquit, Rhomana Ecclesia non sicut Iudæa, & Græcia in fide refriguit: etsi ab operibus iustitiæ deuiavit: quia tamē aliarum respectu sedum, in atrium exterius, quod est foris templum gentibus datum tributarum, Solis æterni ciuitas reputatur: semen in ea Dominus benedictionis & gratiæ dereliquit: per quod vsq; in finem seculi, filij pro patribus surgeret, indisciplinam fidei tunicam, inter mūdana dissidia conseruarent: vnde sequitur, Nisi Dominus exercituum reliquisset nobis semen, quasi Sodoma fuisset, & quasi Gomorra similes essemus. Sed non auferetur sceptrum de Iudæa, nec dux de femore. Genes. 49. Deinde inquit Dominus Matth. 16. Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam: ipsa est firmamentum in medio aquarum Gen. 1. Porta inferi non præualebunt aduersus eam. Venerunt flumina & flauerunt venti & impetierunt domum illam, nec corruit: fundata enim est super petram. Matt. 7. Idcirco spiritus Domini, illud septiforme candelabrum reprobauit, scriptura dicente, Repulit tabernaculum Silo: & iterum, Tribus Esfrem non elegit, sed tribum Iudæa, montem Sion, quem dilexit. Ex quibus colligitur, quod Orientali Ecclesia reprobata pro meritis,

Rhoma

Rhomanam Ecclesiam ubiq; diffusam Dominus reseruauit in templum. Itaq; etsi ad subuertendam humilium pietatem, furor istiusmodi Chaldeorum ferocium in odium Petri sedis exeritur: tamen diebus Aquilæ discurrentibus, vnde quaq; fulminibus reprimetur, vt tam in Catenis, quàm Saltzburgenfis ex Iuda omnis armatura depereat, vel persequendi materia reticescat. Quocirca Rhomana Ecclesia mystice præfecta est cunctis Ecclesijs, sicut tribus Iuda cæteris tribubus Israelis. Ipsa enim est de qua Zacharias scribit, Ponam Ierusalem in lapide oneris: licet à pressura seculi expers esse non poterit. Hæc ille. Plura in effigie duplicis Ecclesiæ, eiusdemq; duplici facie. Vnde abundè satis constat, quid de potestate & principatu Rhomanæ Ecclesiæ, atq; perpetuitate, & puritate fidei illius Ioachim sentiat: quamuis à iustitiæ operibus deflectat aliquando: quia militans est, non triumphans, quæ & cadit & resurgit, & bonos illa & malos continet. Neq; verò quisquam in Ecclesia, Apostolorum pietati cõferendus est: tamen Apostolos docuit dominus ipse orare, vt dimittatur illis debita: Si ergo Apostoli peccatores fuerunt: sicut & Ioannes inquit, Qui dicit se absq; peccato esse mendax est, & veritas in eo nulla: quid igitur Pseudomagus, neglectis suis peccatis, tãtoperè aliena perstringit? Eijciat prius trabem ex oculo suo, tandem ad festucam proximi se conuertat: sed valeat turpissimus pseudomagus cū suis nugis. Et hic enim bestiam formidabilem in agnum commutauit: cui tamen nec vaticinium respondet, nec vetustissimum exemplar. Ita patet iuxta veritatem historicam, & Symbolicam scientiam, quam primo tomo Miscellaneorum tradidimus, hæc vaticinia omnia iam transacta esse, nihilq; horum imminere, & Pseudomagum turpissimè errasse, & multis pijs imposuisse, atque omnia illa ab eo non in alium finem excogitata & conficta esse, quã ad concitandos aduersus Clerum vulgi animos, & factiones atq;

sediõ

seditiones constituendas : quod auertat is, qui est pacis omni-
uníque rerum auctor & Dominus, Amen. Postremò diligen-
ter obseruanda sunt paradoxa vaticiniorum. Quotiescunque
enim in aliquem magistratum incidit aliquod illorum, non
dubites quin illud idem vaticinium, illi
paradoxo conueniens,
eueniat.

F I N I S.

THE UNIVERSITY OF MICHIGAN LIBRARY

THE UNIVERSITY OF MICHIGAN LIBRARY
CARROLL LIBRARY

THE UNIVERSITY OF MICHIGAN LIBRARY
SERIALS ACQUISITION

1954

A

váci kegyes-tanítórendi ház

KÖNYVTÁRA.

Cc. betű. III. a. 28. szim.

Handwritten signature or mark

EX BIBLIOTHECA
CAROLI KOPPI,
 E SCHOLIS PIIS
 HISTORIÆ UNIVERSALIS
 PROFESSORIS ACADEMICI.

R. III. 599 p.)

2. péld. Teljes.

